

ג. קרסל

כתבי דב סדן

ביבליוגרפיה

חלק ראשון

א: ספרים - תרפ"א-תשמ"א/1921-1981
ב: בעתונים ובכתבי-עת - עד שלהי 1936

עם עובד

ISBN 965-13-0077-9

הוצאת ספרים עם עובד בע"מ תל אביב
נסדר בדפוס מסדרת ירושלים ונדפס בתשמ"א בדפוס ערבה
Am Oved Publishers Ltd Tel Aviv 1981
Printed in Israel

מוגש
לדב סדן
בהגיעו לגבורות

תוכן הענינים

אגרת של המחבר אל המחבר - דב סדן 7
עם הביבליוגרפיה - ג. קרסל 11

ספרים וקונטרסים 13

ספרי מקור 15

תרגומי ספרים בידי סדן (מיידיש, פולנית וגרמנית) 25

מבואות סדן או סיפא לספרים 28

הקדמה בצירוף הערות 46

תרגומים בצירוף מבואות 46

עריכה 48

לכבודו של סדן 50

בעתונים ובכתבי-עת 51

מפתח השמות והענינים 111

אגרת של המחבר אל המחבר

ירושת"ו, שלהי סיון תשמ"א

לד"ג קרסל ברכתי שלום,

(א) אודך מקרב לב על שהואלת בטובך להמציאני עלי ההגהה של ספרך, הנוגע אלי במיוחד, מהיותו ספר ביבליוגרפיה של כל מה שיגעתי, בעניי, להעלות על הכתב ולפרסמו ברשויות-הרבים. ידעתי, כי הכברתי בעשייה זו, שהתפצלה אילך ואילך, עד שעירפובה נראה מרובה על יישובה, כשם שידעתי, כי אך כמוך מסוגל להשליט שיטה וסדר בתמרי-חמרים אלה, ולסייע למי שיבקש, משום טעם זה או משום טעם זה, להתמצא בכך. אכן, ודאי איני רשאי לומר מה, ואפילו במרומו, על הערך האוביקטיבי של מלאכתי, מלאכת-הכתיבה, שהביבליוגרפיה שלך באה למנותה ולספמה, אך, כמדומה, מותר לי לומר מה, ואפילו במפורש, על הערך הסוביקטיבי שבה, שהרי אתה מניח לי, בספרך, פתח-בינה, כדרך המתבונן בדמותו שלו בתוך אספקלריה, שהתקין ידידו, היודע במפורש את עשייתו. הלכך ודאי לי, כי בצאת ספרך כולו לאור, אֶלמד, קודם-כל, בעצמי על עצמי, ואראה מה היו רוב חלומתי ומה היה קצה-פשרם. וחובה היא לי שאזכור, אף אזכיר, כי אין זו טירחתך הראשונה והיחידה בי ובמלאכתי - קדמה לה, וברשות-הרבים, הרצאתך על פְעלי, כפי שניתנה בכמה ממאמריך עלי, וביחוד בלכסיקון שלך, הוא לכסיקון הספרות העברית בדורות האחרונים (תשכ"ז), שבו הצגת את דרך-חיי ושבילי-עשייתי על דרך צירופם של פרטים ופרטי-פרטים - והם שרטוטי-דיוקן כהווייתם, כמשפט גבולותיו של הלכסיקון שלך, המקיפים את תחום הכתיבה בלשון העברית, ושלחת, כדון, את המעונין לידע אף את כתיבתי בלשון יידיש, לערכי, שכתב יידינו משה שטאַרקמאַן (חוקוני) בלכסיקון של ספרות יידיש החדשה (1965); אבל עתה, בספרך, הרחבת לעשות - הלא רשמת בו את הכול.

(ב) ודאי שאני מחזיק טובה על שנאמר בי ובכתיבתי עד-עתה, מה-גם שאין ערך בלכסיקון קל בעיני, בין יש בו צד של גוּמא-לרובא, בין יש בו צד של גוּמא-למיעוטא. לענין גוּמא ראשונה אמשול משל מועט - בבואי, זה-מקורב, להשמיע את שהשמעתי באָזנם של שומעי-לקחי בלונדון, ראה ידידי-מנוער, יוסף פֶרנקל, להציגני בעתונות היהודית-אנגלית, והבליט מעשי-תירגומי, שרובם ככולם משל סופרים בני-עמנו כותבי-לעז, ונפלאתי למצוא את פרנץ קאפקא בכללם; שאלתי לו לידידי: וזו מַנְזַן לך, השיב: מצאתי בערכך, שכתב דן מירון באנציקלופדיה יודאָאָיקה, כי אתה בכור מתרגמי קאפקא ללשון העברית. ספק, אם ידע, שהמכוון הוא לדבריי-משל קצרים, שלא היה בהם אלא כדי עמוד ב"גזית".

אבל למדתי, כי אפשר לה לקטנה שתיחשב כגדולה, כי אם אמנם שיעורה של בכורה אינו יוצא מכלל עצמו, הרי גם עצם-הבכורה אינו יוצא מכלל עצמו. גוומה אחרונה - כשנקראתי ללמד ספרות יידיש ולשונה מעל דוכן גבוה, הוא דוכן הוראתה באוניברסיטה העברית בירושלים, ראו קצת הרואים עצמם אפיטרופסיה של יידיש בגולה, לומר בי אמירת אי-אפשי, וכראש אומרי-הלאו, ד"ר אלכסנדר מוקדוני, שפסלני בפני קוראי בימתו-קבע "דער מאַרגן-זשורנאל". בדקתי בהם בדבריו והעליתי, כי משענתו היה ערכי המך בכעין אנציקלופדיה, הוא "ספר האישים", מעשה דוד קלעי (תרצ"ו). אם לא לכבודי, הרי לכבודם של חכמי-ירושלים, שלקחוני אחר כבוד, אמרתי לשלוח למקטרגי משהו מעודכן יותר, והיא הרשימה הביבליוגרפית, שהיתה לעיני החכמים ההם, בדונם בי, אך עד שאני פונה כה וכה ראה ידידנו, שלמה גרודזנסקי, לבוא עמו חשבון, מעל עמודי "אידישער קעמפער", ונתחוויר, כי אותו גליון של "דער מאַרגן זשורנאל", שבו נדפס אותו קיטרוג, היה האחרון להופעתו, ואם כי אותו עתון נמוז לכאורה בתוך ה"טאַג", הרי היה כלא היה. והרי אותה רשימה ביבליוגרפית היתה מעשה-ידיד, והוא כעובר של ערכי בלכסיקון שלך, וערכי ההוא עוברו של ספרך עתה, ושלושיה אלה כקורות-כתיבתי, שהיא עיקר חלקי בכל עמלי.

ג) ודומה, כי קורות-כתיבתי כתיבת-קורות נאה להן, והיא, אמנם, חביבה עלי, כהיות עצם האוטוביוגרפיה חביב עלי. חיבה זו צמד-גורמים לה. הגורם האחד הוא בחפץ-היודי, הטבוע בי, ושהוליד את ספרי-זכרונותי, שהחילתי לכותבם ולפרסמם, בעודי צעיר למדי - ספרי "ממחוז הילדות", נכתב, אף נדפס, בפתח הפורענות שירדה לעולם (תרצ"ח), וספרי "ממעגל הגעורים" נלווה לו כמה שנים אחר-כך (תש"ו), וכבני-לווייה זעירים היו לו קונטרסי "אחרית השעשועים" (כנ"ל), ו"מעשים שהיו כך היו" (תש"ו), ובבואי עתה לכוללם במהדורה חדשה, בצירוף קצת פרקים, שהיו פזורים על פני כמה דוכנים ("דבר", "במישור", "מאזניים", "גזית", "אורלוגין"), הרי אינם, בסיכומם, אלא כמין פרוטוקול עד שנת השש-עשרה לחיי ועוד מועד לתשלום-החזון. אולם כהמשך סמוך לא עשיתי כאותו תשלום, אלא פתחתי חבית אחרת, וכן תופיע המהדורה החדשה כדמות שני הכרכים הקודמים ותוספתם, וככרך שלישי יבוא מיבחר זכרונות של בני עירי במשך כשלושה דורות; ואם לכרך הרביעי, הרי ענינו יהיה מיבחר דברים של סופרים בני עירנו, בחינת אספקלריה שלה בעיני מספריה. עד כאן בלשון האבות. מכאן ואילך בשפת האמהות - "חכמי בראד און בראדער נאראנים", כלומר חכמי ברודי ושוטיה, והיא קבוצת חידודים וליצה, בחינת עיר באספקלריה של ההומור שלה עצמה; וכן טיול ברחובות העיר וסמטותיה, תשקיף של מה שהיה ושל מי שהיה, ובוה? תם מה שניתן לי לספר על מחצבתי. ועתה על הגורם האחר, שהוא כאחיו של קודמו, חפץ-היודי, הלא הוא כורח-היודי, המעוררגי למתן דין וחשבון על שהיה עלי וסביבי, על שחייתי וראיתי וקראתי, והוא נעוץ בעובדת-היסוד

23 יום / 30 / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

24 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

25 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

26 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

27 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

28 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

29 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

30 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

31 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

32 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

33 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

34 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

35 יום / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות) / (התאחדות)

הביוגרפית, שאמי הורת, מרת טשאָרנה, מתה עלי בלדתה אותי, ואביה, הוא זקני ר' אלכסנדר זיסקינד, היה כמחזק לחש-מצפוני, הטורדני תמיד, לאמור: זכור ואל תשכח כי אמך נתנה חייה עליך, ואילו דחתה בפשך מפני גפשה, עשויה היתה לילד כמה וכמה כמוד, ומשהעדיפה אותך על עצמה, עליך לחיות את חיך וחייה וחייהם. וצמד הגורמים, הפץ-היודי וכורהו, הוא, כמדומה, הנסיבה לדרכי ולמנהגי ליתן דין והשבון על מאורעות, מעשים, אישים, חזיונות. וראוי כי יפלל בהם כעין פרוטוקול על מהלך כתיבתי לענייניה, כפי רשמי, העולים למקרא ספרך עתה. וכן, בישע ימין עליון, יהיה - והריני בידידות וחיבה

דב ס 17

עם הביבליוגרפיה

רשימת הדברים שפירסם דב סדן במשך שנים וכמה שנים בכמה לשונות (עברית, יידיש, גרמנית ופולנית) ובאכסניות לאין שיעור וקץ, היא כמעט משימה בלתי-אפשרית. מעטים, אם בכלל, ישו לו בשפע - וזה לא רק בדורנו אנו. שפע זה "מתפרט" כמעט לכל הסוגים הספרותיים המצויים. ברם ייחודו של סדן, וזאת רשאי לומר איש שעסק במשך שנים בכל מה שיצא מעטו, הוא שממדי הכתיבה חופפים את עומק הדיון בנושאי כתיבתו, דבר שקשה לומר על ברוכי-השפע שקמו לספרותנו לפניו. לכך מצטרף סגנונו, הבולט כבר בשורה הראשונה של כל מה שפירסם. כאן לפנינו לא רק עושר לשוני וסגנוני מכל רבדי לשוננו במשך הדורות, אלא גם, ולעתים בעיקר, פסיפס ומיקצב של חלקי המשפטים, שהם לרוב דבר וניגודו, חלקים לכאורה קטביים, אולם הם הם המשווים החן המיוחד לסגנונו וגם "מגרים" את הקורא לחשיבה בלתי-שיגריתית.

וכאן מן הדין להוסיף, שאין להפריד בין סדן שבכתב לסדן שבעל-פה, בין סדן שבדפוס לבין סדן באיגרותיו, שהוא מפזר לאלפים זה שני דורות. רק בצירופן של שלוש חטיבות אלה אפשר לקבל מושג כלשהו על דמות ייחודית זו בדורנו, והפעם: פשט הדברים כמשמעם, ללא כל גרגיר של מליצה, היתה לי הזכות להכיר מקרוב ובמשך למעלה משנות דור שלוש חטיבות אלה של סדן ועל-כן ההדגשה, שאין המכונס בספר שלפנינו אלא חלק אחד מדיוקנו בכלל וממפעלו הספרותי בפרט.

עם פירסומו של חלק זה אזכיר בהכרת טובה את ר' יהושע גרטנר ור' שמואל הרמון, זכרון שניהם לברכה, וייבדל לחיים טובים וארוכים מר רפי וייזר. כל אלה סייעו ברישום החומר שבכתבי-העת והעתונים. אולם כל ערך נבדק וחזר ונבדק, לרבות שאלות במשך עשרות בשנים, שנתלוו כמעט לכל ערך וערך, ששאלתי, בעל-פה ובכתב, את סדן עצמו. כל תשובה היתה סיפור בתוך סיפור ומעין תשבץ של זכרונות, פגישות ואירועים בעולם היהודי והארצישראלי במשך הדורות האחרונים, שאילו נתפרסמו ברבים, היו מקור שאין דומה לו להכרת דיוקנאות בעולם היהודי. זכיתי לשיתוף-פעולה של סדן, שבלעדיו ספק אם היתה ביבליור-גרפיה זו יצאת אל הפועל. על כך ועל מה שלמדתי ממנו, בכתב ובעל-פה - ספק אם יש בהבעת תודה מכל הלב להביע את שרוחש לו הלב.

ויעמוד על התודה והברכה ידידו ומוקירו של סדן, ישעיהו אברך, הטורה בשנים האחרונות על הוצאתם של כתבי סדן, לרבות הביבליוגרפיה שלפנינו. הוא "מוקיר רבנו" במשמעות הגעלה של המלה - סוג שהולך ונעלם בדורנו, דור המנגנונים.

סדר הביבליוגרפיה: בספרים - לפי הסדר הכרונולוגי, והוא הדין במדור "בעתונים ובכתבי-עת". ברם, במדור השני הסדר הוא לפי שנה, חודש ויום. השנה לא צויינה במדור זה אלא פעם אחת בלבד בכותרת של אותה שנה. התאריך הקובע הוא העברי, מראש השנה עד ערב ראש השנה. בכותרת מצויה גם השנה הלועזית. ציון השנה בכותרת הוא דרך משל: תרפ"ו/1925-1926, היינו, עד 31 בדצמבר של שנת תרפ"ו - זוהי שנת 1925 (החודש או היום מצויים ליד רוב הערכים) ואילו מהאחד בינואר תרפ"ו - זוהי שנת 1926.

במשך עשרות בשנים השתמש סדן, בנוסף לשמו וקיצורי-שמו, בעשרות פסידונימים. אלה האחרונים מפוענחים כאן. ואשר לשינוי שמו משטוק לסדן, יש לנו עדותו שלו עצמו, המראה בדיוק את היום שבו החל להשתמש בשמו החדש. את מאמרו: "צנזורה", שחלקו הראשון נדפס ב"דבר" מיום כ' באלול תש"ח/24.9.1948, חותמת הערה בוז הלשון:

דב סדן

פ.ט. החותם הוא מי שחתם עד עתה: **דב שטוק**, והשינוי אינו חידוש ויעויין בעבודה זרה ט"ו, ע"ב: "ואין מוכרין להם לא סדן וכו'" ורש"י מפרש שם לענין סדן: ובלשון אשכנז שטוק - ונחלף תרגום במקורו. (מאמר זה נכנס לספרו: אבני בדק, עמ' 234-238, כמובן בלי ההערה).

מכאן שמאותו תאריך ואילך חתם בשם-משפחתו החדש.

בדחילו ורחימו אני מגיש בזה למורי ורבי, וידידי כאח לי, דב סדן ולקהל הקוראים והמעיינים, ביבליוגרפיה זו, העתידה לפתוח אוצרות מרובים ויקרים לכל שוחר דעת עמנו ותרבותנו. נקווה שהחלק השני לא יאחר לבוא.

ג. קרסל

חולון, י במנחם אב תשמ"א, 10.8.1981

ספרים וקונטרסים

ספרי מקור

מכיל שני מאמרים: י. פערענסאן: דער סוף פון דער ביראבידזשאן אילור-זיע; דב שטאק: דער אמת וועגן דער יעווסעקציע און ביראבידזשאן (עמ' 25-79).

דברי סדן יצאו בחוברת מיוחדת בבואנוס-אייירס, עבודה, 1935. 71 עמ'. תרגום לגרמנית:

Yizchak Ronkin; Dov Stock. Birobijan - Palaestina. Das Ende einer Illusion. Prag, 1937.

דברי סדן בעמ' 38-73: Die Wahrheit ueber Birobijan.

ממחזזו הילדות (פרקי וידוי וזכרון). עשרים פרקים. תל-אביב, הוצאת "דבר". שלב עמ'. התאריך בחתימת "דבר-הקדמה ותוא התנצלות המחבר": אדר א' צ"ח [פברואר 1938]. פרקים מימזאריסטיים. "מתוך הספר הזה נשמע משהו משירת ילדים בפתח שריפת העולם, שירה שאינה מחרישה את יריית התותחים, אך גם יריית התותחים אינה מחרישה" (מתוך ההקדמה).

בראש הספר הקדשה: "לזכר איש בינה ואיש שירה אבי מורי וידידי ר' חיים צבי ב"ר יוסף משה הכהן, לידתו בבראד ישן ומותו באדמת יורעאלי".

מאלכסון. ספורים ובדומה להם. תל-אביב, הוצאת "גזית", תש"ב. 142 עמ'. "הסיפורים שבספר נתחברו בשנות תרפ"ז-תרצ"א במקומות טלטוליי באר-צנו (בנימינה, בית-אלפא, זכרון-יעקב, פתח-תקוה, טבריה), בגולה (סכסוניה התחתית) וכולם נדפסו

1 צילולים. שירים. פשמישל, דרוק קנאללער עט זאהן, Nakladem B. Stocka, Stare Brody (בהוצאת ב. שטוק, סטארי-ברודי). 32 עמ'. 31 שירים.

בעמ' 2: מוקדש לפרנס טובה. סטארי-ברודי, כ שבט תרפ"א.

נגנו ע"י סדן. נרשם ב"התקופה" י"ב, ורשה, תרפ"ב, עמ' 507.

הביקורת היחידה: הגריך ליליין ב"כווילא" הפולנית.

2 בריוו פון א חלוץ אין א"י צו טאטע מאמע. לבוב, בהוצאת משרד-ההספקה של הסתדרות "החלוץ" בפולין הקטנה [גליציה], תרפ"ו/1. 20 עמ'. חתום: דב.

המכתבים נועדו להוריו, אחיו משולם יעקב ולאריה אופיר במרכז "החלוץ". ארבעה מכתבים מהתאריכים והמקור מות: א - עפולה, 2 בנובמבר 1925; ב - הרצליה, 29 בדצמבר 1925 (בריש מכתב זה: "כבר ב"ה המכתב החמישי, שאתם מקבלים ממני"); ג - פתח-תקוה, 19 בינואר 1926 (בריש המכתב: "אני כבר בא"י שלושה חדשים תמימים"); ד - ירושלים עה"ק, 1 בפברואר 1926.

תיאורי ימים ראשונים בארץ במקומות שונים.

= ספריתנו ב

3 פערענסאן, יהושע; דב שטאק. ביראבידזשאן אזוי ווי זי איז. ווארשע, ארויסגעגעבן דורך דער הנהגה-על-יונה פון השומר הצעיר, פארלאג קר-אופרטיב שומרי מרכז, 1935. 79 עמ'.

נוער בחולדה, בני הדור הצעיר, שהו-
רתו וגידולו בארצנו ואשר לו נועדים
דברי הספר הזה כי יבין דור אבותיו".
= שנות חיים. ספר ראשון.

9 המנגן המופלא. חיי יוסף מיכאל גווי-
קוב וסביביהם. הל-אביב, מ. גיומן,
תש"ו. 192 עמ'.

בראש הספר הקדשה: נר למיטיבי נגן
משמחי לב ומרקידי רמ"ח ושס"ה כלי-
זמרי קהילות ישראל ובכללם כת
האדומים לבית רוזנבלום וכת השחור-
רים לבית ופאו נוגני עיר מולדתי.
תהי נשמתם צרורה בצרור השעשו-
עים".

10 מעשים שהיו כך היו. עשרה סיפורים
קצרים. דפוס חיפה [תש"ו]. 58 עמ'.
בראש הספרון: ביוגרפיה קצרה בצי-
רוף תמונה.

"ספרון" ידיעות אחרונות, סידרת ספ-
רים ערוכה בידי עזריאל קרלבר, מס'
54.

11 על ספרותנו. מסת-מבוא. ירושלים,
המחלקה לעניני הנוער והחלוק של
ההסתדרות הציונית, בהוצאת ראובן
מס, תש"י. 73 עמ'.

"בשנים האחרונות הרציתי בעניני
הספרות העברית בחוגי תלמידים, בעי-
קר במחזורי השיעורים של הסמינאר
למדריכי עלית הנוער בירושלים. מנ-
הלו ד"ר נתן רוטנשטרייך עוררני
להתקין הרצאותי אלה לרבים. ביסוד
חיבורי זה ניתן חלק הרצאותי בסמי-
נאר הזה (לפי סטינוגרמה של יעקב
מימון) באביב תש"ז, ופירסומו נדחה
עם מצור-ירושלים ומלחמתה.

"המונח: ספרות ישראלית, המוזכר
בהרצאות, שנשמעו לפני תקומת המדי-
נה וקביעת שמה, פירושו: ספרות,
הכוללת את היצירה בכל הלשונות,
שיתהדום יצרו בהן בינם לבין עצמם"

בכתבי-עת ("דבר", "הפועל הצעיר",
"מאזנים", "גזית"), רובם סמוך לחיבר-
רם ומיעוטם לאחר זמן. בכינוסם עתה
לא הוטלו בנוסחתם הראשונה שינויים,
וזלת תיקוני לשון, דקדוק, כתיב, פי-
סוק ואילו השמטות קטנות. הסיפורים
לא נדפסו לפי סידור כרונולוגי של
כתיבתם אלא לפי עניינם למדוריהם"
(מתוך חתימת הספר).

בראש הספר הקדשה: למורי ורבי
אברהם פרנס.

6 גורל והכרעה. משנתו של שלמה
שילר. ירושלים, יוצא לאור ע"י המח-
לקה לעניני הנוער של הנהלת ההסתד-
רות הציונית ובהשתתפות קרן היסוד,
בהוצאת ראובן מס, תש"ג. 175 עמ'.
עמ' 167-175: ביבליוגרפיה של כתבי
שילר (43 ערכים).

= ספרית "דורות" ספר א'
"ענין הספר הוא מחשבתו של שילר,
הניתנת בדרך הבירור של משנתו,
העולה מכלל דעות ופרטי דעות,
שהביעו במאמריו השונים" (מתוך
הרישא של הספר).

7 אחרית השעשועים. הל-אביב, הו-
צאת הקיבוץ המאוחד, תש"ו. 106 עמ'.
סיפורים מימאריסטיים מהימים שקד-
מו למלחמת העולם הראשונה.
= סידרת הקונטרסים

8 ממעגל הנוערים. פרקי וידוי וזכרון.
תל-אביב, הוצאת עם עובד, ספריה
"לדור", תש"ו. 262 עמ'.

ספר-המשך ל"ממחזו הילדות".
בראש הספר הקדשה: "לנשמת אהובי
נפשי, שתילי החמדה שנעקרו באבם,
אוכמה בת מאיר וסוניה לבני, שנס-
פתה בשנת הכ"א לחייה והיא בשירור
תה כחיילת א.ט.ס. אייש; ואורי
בן יעקב ורבקה פרנס, שנספה בשנת
ה"ח לחייה, והוא בשירותו כמדריך-

(מריש הספר). מפתח השמות : עמ' 73-71.
= ערכים, ספרית המכון למדריכים, יט.
נכלל בספרו : "אבני בדיק", עמ' 9-66.
ראה עוד : על ספרותנו - מסת' חיתום.
ירושלים, דברי ספרות הגות, יא-יב
(ירושלים, תשל"ז), עמ' 162-171.
נכלל בספר : "ארחות ושבילים", כרך
הענינים, עמ' 173-184.

12 כוכב נידה. מרחביה, הוצאת הקיבוץ
הארצי השומר הצעיר. ספרית פועלים/
דורון, 1950. 104 עמ'.
עמ' 97-104 : מקורות. א : דברים
שלו ; ב : ציונים עליו ; ג. מאמרים
עליו.

מונוגרפיה על בנימין גריל. "גרעינה
של המונוגרפיה שלפנינו" נדפס לפני
כן ב"מוסף" לדבר כרך י"ג, גל' 1, י"ט
שנת תרצ"ח.

13 קערת צמוקים. או אלף בדיחה ובדי-
חה. אסופת הומור בישראל. תל-אביב,
הוצאת מרדכי ניומן, תשי"ז. 561 עמ'.
לוח השמות : עמ' 547-560.

מנגנונים מדעיים ליד כל בדיחה על
מקורה, גלגוליה, נוסחאותיה וכו'.

פרקי הספר : א - אהלי תורה ; ב -
חצרות צדיקים ; ג - ארחות חסידים ;
ד - דרך משכילים ; ה - אסיפת חכ-
מים ; ו - פליטת-סופרים ; ז - כת אמר-
נים ; ח - כנסת-דברים ; ט - מושב
לצים ; י - עצרת תמים ; יא - עשהין
ולאוין ; יב - בינינו לבינם ; יג - קר-
צים ותלים ; יד - שבטי ישורון ; טו -
ציצי בית.

הדברים נדפסו לפני כן בחלקם ב"סי-
כות", "דבר" ועוד.

בראש הספר הקדשה : לזכר אמי וקנתיה
חדת-הלשון ועתי-השנינה מרת רוניה
שמוק לבית שפירא, נולדה בסקאהל
ע"נ בוג ונפטרה - בראד ישרן.

14 אבני בדיק. תל-אביב, מחברות לספ-
רות, תשי"א. 430 עמ'. עמ' 419-425 :
לוח השמות.

פרקים על רחל מורפורגו, נפתלי הירץ
אימבר, אברהם גולדפדן, דוד ישעיהו
זילברבוש, שלום עליכם (שני פרקים),
נחום סוקולוב, אל. לוינסקי, שמריהו
לויז, ח.ג. ביאליק (שלושה מאמרים),
ז. שניאור, דוד שמעוני, יעקב לרנר,
שמעון גינצבורג, יוסף צבי רמון (3)
מאמרים), שמשון מלצר, אברהם איסר
יוסקוביץ, זרובבל גלעד, אנדה אקר,
ש. בן-ציון, י.ח. ברנר, ג. שופמן, י.ד.
ברקוביץ, ש"י עגנון (5 מאמרים), ח.
הוז, ברוך פישקוידגן, אחד-העם, הר-
צל (4 מאמרים), ר' אברהם יצחק הכהן
קוק, הלל ציטלין, יעקב שטינברג,
ישראל רוחמובסקי, אריה נבון, דוד
כהן, משה יצחק ולך, זמר עם (2 מאמ-
רים), תרגום הספרים החיצוניים
(מהדורת אברהם כהנא), שלוש מאות
שנה לגזירות ת"ח.

15 קערת אגוזים. או אלף בדיחה ובדי-
חה. אסופת הומור בישראל. תל-אביב,
הוצאת ספרים מ. ניומן, תשי"ג. 587
עמ'. לוח השמות : עמ' 573-585.

ספר-המשך לקערת צמוקים.
פרקי הספר : א - אהלי תורה ; ב -
חצרות צדיקים ; ג - ארחות חסידים ;
ד - דרך משכילים ; ה - אסיפת חכ-
מים ; ו - פליטת-סופרים ; ז - כת אמר-
נים ; ח - כנסת-דברים ; ט - עשהין
ולאוין ; י - קוצים ותלים ; יא - בינינו
לבינם ; יב - שבטי ישורון ; יג - ציצי
בית ; יד - מושב לצים ; טו - עצרת
תמים.

הדברים נדפסו ברובם הגדול לפני כן
במקומות שונים.

בראש הספר הקדשה : לזכר מורי וידי-
די אשר ביש, לוטש ברכת-ההומור
ומעדנה עד דק.

- 16 הנמר וידידו המנמנם. עין חרוד, הור צאת הקיבוץ המאוחד, תשי"א. 202 עמ'.
- "הדברים הכנוסים בספר הזה לידתם מתוך אדי הזוועה, שעלו מתהום הדמים שבין היהודים הנרצחים ובין הגרמנים רוצחיהם; ורובם אף נכתבו בימי העי-גויים והטבח של אחינו ואחיותינו, גור לת ישראל באירופה" (מתוך דברי הפתיחה).
- פרקי הספר: אחינו מצודד העכברים; על מוסר כליות; מבחן וכשלונו; אספקלריה ובבאוותיה; בתוך הסוגר; צרור עדויות; מבוכ ומבואי; באבק ההשלייה; שתי גרמניה.
- 17 **אבני זכרון**. תל-אביב, עם עובד, תשי"ד. 340 עמ'. עמ' 331-338: לוח השמות.
- פרקים על צבי פרץ חיות, יהודה ליב לנדא, משה שור, יוסף אהרנוביץ (שני מאמרים), חיים טרטקובר, נתן קוסטא, צציליה קומרקר, מאיר בינגשטוק (שני מאמרים), יצחק לופבן, משה בילינסון (שלושה מאמרים), יצחק בן-דור (שני מאמרים), גוסטה שפומברג-גינסברג, ישכר לנדא, נתום בומזה, יוסף אפנר, יעקב רוזנפלד, נתום צפוני (גרינשפן), ישראל שחורי ושורה אושרוביץ, יש-ראל אדם, על "חרות" וסביבה, שמואל זאב פרומר, מרדכי גיאורגו לנגר (שני מאמרים), משה שפי (שלושה מאמרים), דוד מאוחד, ראובן בריגין, ז.י. אנכי, משה שויגר, א.ל. יגולניצר. בראש הספר הקדשה: לגוסטה.
- 18 **עצים ואבנים**. לתולדות מליצה אחת. ירושלים, הוצאת ועד הלשון העברית בארץ-ישראל, בהשתתפות מוסד ביא-ליק, תשי"ד. 48 עמ'.
- = לשוננו לעם, קונטרסים עממיים לענייני לשון, מחזור ה', קונטרס ט"ז (ע"א-ע"ב), אב-אלול תשט"ז.
- 19 **פרקי קריאה וניתוח**. שיעורים בסוג"י: מבוא לספרות בדורות האחרונים על פי רשימותיה של אילנה קרויס. ירושלים, האוניברסיטה העברית, תשט"ו. 207 עמ'. בסטנסיל. בשולי כל שיעור - התאריך.
- "פרקים אלה הם מכלל מחזור השיעור-רים, שנשמעו במסגרת של סוגיה בלי-מודי היסוד באוניברסיטה העברית בשנת תשט"ו".
- יצאה גם מהדורת-צילום מטעם האוניברסיטה בתל-אביב.
- 20 **אבני שפה**. תל-אביב, עם עובד, תשט"ו. 412 עמ'. עמ' 399-410: לוח השמות.
- עיוני לשון.
- הקדשה בראש הספר: לזכר ראשון מלמדי ר' ישראל שמש בקלויז דחסי-די סטרליסק בברוד.
- 21 **לשון ספר וסופר**. "דלתות נחושת" לח' הווי. ירושלים, הוצאת המזכירות המדעית של האקדמיה ללשון העברית, בהשתתפות מוסד ביאליק, תשט"ו. 48 עמ'.
- = לשוננו לעם, קונטרסים עממיים לענייני לשון, מחזור ז', קונטרס ט"ז (ע"א-ע"ב), אב-אלול תשט"ז.
- 22 **על ש"י עגנון**. מסה, עיון וחקר. הור צאת הקיבוץ המאוחד, תשי"ט (1959). 215 עמ'. עמ' 211-214: לוח השמות.
- "ספר זה כשמו כן ענינו - קיבוץ דבריי על ש"י עגנון, שנתפרסמו ברווחי-מים, המתפשטים על פני יריעת-זמנים בת כ"ו שנים. מיעוטם כבר כונסו בספרי 'אבני בוחן', אך רובם מוכנסים עתה בראשונה" (מריש הספר).
- כמה הדפסות (האחרונה בתשל"ג). המהדורה החדשה ראה להלן מס' 50.
- 23 **אבני מפתח**. מסות על סופרי יידיש.

כרך ראשון. תל-אביב, הוצאת י.ל. פרץ, תשכ"ב/1961. 316 עמ'. עמ' 307-313 : לוח השמות.

פרקי הספר : אברהם גולדפאדן, נחום מאיר שייקביץ (שמ"ר, שני מאמרים), שלום עליכם (ששה מאמרים), דוד פינסקי (שני מאמרים), יהואש, ה. לייוויק (שני מאמרים), אהרן גלאנץ-לפעלעס, איציק מנגר (שלושה מאמרים), רים), איצי מאיר ויסנברג, יואל מסטבוים, יוסף אופטושו (3 מאמרים), א.מ. פוקס, בית ברנר, הרץ ברנר, ישעיה שפיגל, יוסף ארליך, שירת יידיש בגליציה, שמואל יעקב אימבר, בריש וינגסטין, דבורה פוגל, יוסף פפירניקוב, יחיאל לרר, ישראל ציג-ברג, שמואל ניגר (שני מאמרים), שלמה ביקל, מיכאל ויכרט (שני מאמרים), רים), א. אלמי ומנשה הלפרן.

24 אבני-בדק. על ספרותנו, מסדה ואג"פיה. תל-אביב, הוצאת הקיבוץ המאור, חד, תשכ"ב/1962. 288 עמ'. עמ' 278-286 : לוח השמות.

--- עתה באתי להטיל הידושה, בהביאי לרשות הרבים ספר, שהצד השווה בפרקיו הוא, במה שנושאייהם שכוונת-דיונו בדק-בית ספרותנו, ודרך-דיונו בדיקת מסדו ואגפיו" (מתוך ההקדמה).

25 בין דין לחשבון. מסות על סופרים וספרים. תל-אביב (נדפס בירושלים), הוצאת דביר, תשכ"ג/1963. 392 עמ'. עמ' 387-392 : לוח השמות.

פרקי הספר : ח.ג. ביאליק (3 מאמרים), שאלו טשרניחובסקי (5 מאמרים), ז. שניאור (2 מאמרים), יעקב פייכמן, יצחק קצנלסון, דוד שמעוני (2 מאמרים), שמעון גינצבורג, יעקב לרנר, אברהם בן-יעצק, יוסף צבי ריי-מוזן (3 מאמרים), מתתיהו שוהם, אב-

רהם שלונסקי (3 מאמרים), יצחק למדן (2 מאמרים), ש. שלום, שמשון מלצר (2 מאמרים), אברהם איסר יוסף-קוביץ, זרובבל גלעד (2 מאמרים), נתן אלטרמן, ש. בן-ציון, י.ת. ברנר (2 מאמרים), ג. שופמן (2 מאמרים), י.ד. ברקוביץ, ש"י עגנון (10 מאמרים), אשר ברש (2 מאמרים), חיים הוז (2 מאמרים), ברוך פישקו, יצחק שנהר (2 מאמרים), ישראל זרחי, משה שמיר, אחד-העם, שלמה שילר (2 מאמרים), א.ד. גורדין, יעקב שטינברג, ראי"ה הכהן קוק, גרשם שלום, נחום סוקולוב, א.ל. לוינסקי, שמריהו לוי, אברהם אברונין, ר' בנימין (2 מאמרים), רחל כצנלסון-שור, זלמן שור.

26 "ש"י עולמות". מליצה, קרנה ופירור-תיה. ירושלים, הוצאת המזכירות המדעית של האקדמיה ללשון העברית, בהשתתפות מוסד ביאליק, תשכ"ג. כד עמ'.

בראש הקונטרס הקדשה לדניאל ליבל. = לשוננו לעם, קונטרסים עממיים לענייני לשון, מחזור י"ז, קונטרס ב' (קל"ד), כסלו תשכ"ג.

27 ספרות יידיש בפולין בין שתי מלחמות העולם. ערכה לפי הרצאות רבקה צוקר. ירושלים, מפעל השכפול, בית ההוצאה של הסתדרות הסטודנטים של האוניברסיטה העברית, תשכ"ד. 160 עמ'. בסטנסיל.

פרקים על י.מ. ויסנברג, י.ג. טרונוק, אברהם משה פוקס, ליב אוליצקי, י. בשביס, שלמה גילברט, ישראל שטין, אפרים קגנבוסקי, אלחנן ציטלין. ליד כל סופר בא תרגום אחד מסיפוריו. "המריצה לא בדק את החומר ואינו אחראי לפירסומו".

28 אבני גבול. על אישים ודרכים. תל-אביב, הוצאת מסדה, 1964. 231 עמ'.

עמ' 222-229: לוח השמות.

פרקי הספר: משה הס, עם עצמות פינסקר, ישראל דב פרומקין (2 מאמ' רים), פרץ סמולנסקין, נפתלי הירץ אימבר, רחל מורפורגו, נתן נחום בירנבאום, על הרצל וסביביו (5 מאמ' רים), יוסף שמואל בלוך, צבי פרץ חיות, מרדכי זאב ברוידא, דוד ישעיהו זילברבוש, שמעון מנחם לור, ראובן פאהן, פנחס בן-סירה, אדולף שטנד, קרל רוזנפלד, משה קלווארי (2 מאמ' רים), ברנהרד שוטלנדר, זיגמונד פרויד (3 מאמרים), יאנוש קורצ'אק (2 מאמרים).

דבר סיפור, הפתוח גם לשער האגדה, גם לשער הבדיחה ---" (מתוך הפתיחה).

31 סוגיית יידיש במסכת ביאליק, ערך לפי הרצאות דרור משיבץ, ירושלים, אקדמון (מפעל שכפול לשעבר), בית ההוצאה של הסתדרות הסטודנטים של האוניברסיטה העברית, תשכ"ה. 77 עמ'. בטנסיל.
"אנו מודים לדב סדן על העמל שהש-קיע בעברו על החומר וסמיכת ידו על הוצאת החוברת".

32 **בצאתך ובאהליך**. מגין חקרי-ספרות. גבעתיים-רמת-גן, ספרית מקור, הר-צאת אגודת הסופרים בישראל ליד הר-צאת מסדה, 1966. 148 עמ'. עמ' 145-148: לוח השמות.

"מגין הנושאים - עיקרו: עיון בעקבי רישומים וגלגולי רישומים של ארבעה נוסחים: (א) נוסח ספרד ושירתה; (ב) נוסח ההשכלה העברית; (ג) נוסח האמנציפציה הלועזית; (ד) נוסח העמ' מיות, שירתה, סיפוריה, ופתגמה, כש-דרך העיון מכוונת לכעין ביוגרפיה של נושא ונושא מתחילת בבלובו עד גמר בישולו" (מתוך פתח הספר).

29 **גלגל המעידים**. שבת ושלוש רגלים. גילגולי פיוט, אגדה ושעשוע. תל-אביב, הוצאת מסדה, 1964. 196 עמ'. עמ' 191-195: לוח השמות.
מדורי הספר: למסכת שבת; במעגל הגאולה; מתן תורה; עם חג העצרת. "הספר כולל בארבעת מדוריו עניינים שונים - אגדה ופיתוחה, אמונה וגי' לומה, חזות וגלגוליה, ציור והשתל-שלותו, מטבע ושיבויו - והצד השווה הוא יניקתם מתחומה של האצלת השבת ושל הקרנת התנים, ודרכי הדיון בהם על אפניהם הם שונים, הכל לפי העניין, טיבו ומשקלו" (מתוך פתח הספר).

33 **די חכמה פון חכמות**. צו דער ביאג' ראפיע פון ווארט און ווערטל. תל-אביב, הוצאת י.ל. פרץ, תשכ"ח/1967. 204 עמ'. עמ' 199-204: לוח השמות.
"כמעט פון קינדווייז אן האט מיך געצויגן צום חן און צום סוד פון יידישן ווארט, ווערטל, גלייכווערטל. וואס איז זייער אפשטאם, גענעזע, באטייט; וואס פאר גלגולים זענען זיי אויס-געשטאנען, וואנדערנדיק איבער לעב-דער און צייטן; וואס פאר קרן האבן זיי געבראכט מיט זיך און וואס האבן זיי גענאשט אויפן לאנגן וועג ביי די שכנים; וואס איז זיי, אויף זייער

30 **יריד השעשועים**. גלגולי הלצה ופת-גמים. תל-אביב, הוצאת מסדה, 1964. 234 עמ'. עמ' 227-232: לוח השמות.
"עניינם של העיונים, הכנוסים במגי' לת הספר שלפנינו, הוא, ככתוב בשע' ר, בשיני תחומים: ההלצה והפתגם, ואף שהם תחומים שונים בטיבם --- הרי מי שעסק בשניהם יודע, מה מרובה הזיקה שבניהם, שאין לך דבר הלצה, שסופו לא ימלט עצמו לחוך פתגם, כדי להתנער מתוכו לחידוש חייו במתאים לחילופי זמנים וטעמים, כשם שאין לך פתגם שלא יהא עשוי להתרחב כדי

- 36 **אבני גדר**. על סופרים וספרים. גביר עתיים-רמת-גן, הוצאת אגודת הסופרים העברים בישראל, ליד הוצאת מסדה, ספריית מקור, 1970. עמ' 215 עמ' 209-213: לוח השמות.
- פרקי הספר: ח.ג. ביאליק (4 מאמרים), יעקב פייכמן, יצחק קצנלסון, אריה לודויג שטראוס, מנדלי (3 מאמרים), י.ח. ברנר, ש"י עגנון (2 מאמרים), ברדיצ'בסקי, שופמן ועגנון, יהודה יערי, חנוך ילון, ג. קרסל, משולם טוכנר, שלמה דיקמן (2 מאמרים), ישורון קשת, צבי וויסלבסקי, יעקב רבינוביץ, פישל לחובר.
- 37 **אלכה ואשובה**. דברים בעניני אמונה ודעות. תל-אביב, הוצאת דון, בשיתוף "העובד הדתי" בהסתדרות העובדים בא"י, 1971. עמ' 175 עמ' 171-173: לוח השמות.
- "כולל את מאמרי ורשימותי על הנושא הזה, כללו וסיעופי, שכתבתים בשנים למן תרצ"ט עד תשכ"ד" (מתוך פתח הספר).
- 38 **חן גריבעלעך**. צו דער ביאגראפיע פון ווארט און ווערטל. ערשטער-צווייטער באנד. בוענאס-אירעס, אלוועלטלעכער יידישער קולטור-קאנגרעס, ארגענטינער אפטייל. 1971-1972. עמ' 254 עמ' 247-254; עמ' 267-275; עמ' 247-254.
- 39 **בלשון מדבר בעדו**. פרקים שבעל-פה. תל-אביב, הוצאת עקד, תשל"ב/1972. עמ' 152 עמ' 147-151: לוח השמות.
- "האסופה הניתנת בזה לקהל הקוראים, ענינה דברים שגילגלתי על עצמי במסיבות שונות, שדורשי שלומי ערכו לרגל מאורע ומאורע בכברת דרכי שבין זיקנה לשיבה" (מתוך פתח הספר).
- וואגל און וואגנער, צוגעקומען און וואס איז זיי אָפגעקומען; ווי אזוי האָבן זיי זיך אויפגעהאָדעוועט און ווי אזוי האָבן זיי זיך דערהאַלטן - אַט אַ בינטל קשיות, וואס ווילן פאַרענטפערט ווערן - - -". מתוך ההקדמה.
- אסופה ראשונה בידידש של מחקרי-לשון וצירופי לשון, פולקלור וגלגולי מוטיבים.
- 34 **בין שאילה לקנין**. כרך א: י"ב פרקי עיון. תל-אביב, החוג לספרות עברית, בהוצאת מפעל השיכפול, אוניברסיטת תל-אביב, תשכ"ט/1969. עמ' 273 עמ' 261-273: מפתח השמות.
- "-- שם כולל לכמה מחזורי שיעור רים, שקיימתי באוניברסיטה העברית בירושלים ובאוניברסיטת תל-אביב, וענינם: ניסוי של בדיקה מפורטה במסכת הוצאת במבואי ספרותנו בדורות האחרונים ומוצאיה" (מתוך פתח הספר).
- 35 **אבני מפתח**. מסות על סופרי יידיש. כרך שני. תל-אביב, הוצאת יל. פרץ, 1970. עמ' 365 עמ' 353-361: לוח השמות.
- פרקים על איזיק מאיר דיק, יצחק לייבוש פרוץ (2 מאמרים), עם פתיחת בית שלום עליכם, דוד פינסקי, אברהם רייז, זיו, י.י. שווארץ, ה. ליוויק (שני מאמרים), אפרים אוירבך, יעקב גלאט-שטיין, איציק מאנגר (3 מאמרים), בריש וינשטיין, אברהם סוצקבר (4 מאמרים), הדסה רובין, ליור אייכנר, ראנד, קלמן פרידמן, דער נסתר, שלמה ביקל, חיים גראדה, יחיאל הופר, יוסף ארליך, מנדלי (2 מאמרים בעקבי הביבליוגראפיה ועוד), צבי ביקלס-שפיצר (3 מאמרים), דוד פוכלניק, דניאל לייבל, נחום סטוטשקוב, ישראל פורמאן. לכמה פרקים נלוו ביבליו-גרפיות, מהן מפורטות ביותר.

40 אלופי ומידועי. אישים במעגל תנועת העבודה. תל-אביב, עם עובד - תרבות וחינוך, תשל"ב/1972. עמ' 250. עמ' עמ' 242-247: לוח השמות.

פרקי הספר: לדרך צמיחתה של עילית (ציונות גליציה ומנהיגותה), דמדומי "השחר", לתחילתה של השומר הצעיר, צעיליה קומרקר, נתן קוסטא, יוסף אהרנוביץ (3 מאמרים), חיים טרטקו-בר, מגדל זינגר (2 מאמרים), יצחק לופבן, שלמה צמח, ב. כצנלסון (4 מאמרים), יצחק טבנקין, משה ביליג-סון (4 מאמרים), יצחק יציב, מרי יציב (2 מאמרים), יצחק בן-דוד (2 מאמרים), מאיר יערי, יצחק צימרמן, יעקב ידידיה, רבקה ברעם-יגר, אהרן וידר-מן, סביבי "הפועל הצעיר" (2 מאמרים), אחד על ישראל (כהן).

41 פולמוס ושווה-פולמוס. בין רשות הספרות וחובת הסופרים. ירושלים, מוסד ביאליק, תשל"ב/1972. עמ' 296. עמ' 289-294: לוח השמות.

"עניינו --- רשומות מימי השואה ואחריהם, דברי הוצאה וזיכוח בכינוסי סופרים, בירור ענייני פרסים לספרות, בעיית הלשון ודרכה, שאלת הוראת הספרות ---" (מתוך פתח הספר).

42 אבני מפתן. מסות על סופרי יידיש. כרך שלישי. תל-אביב, הוצאת י.ל. פרץ, תשל"ב/1972. 383 עמ'. עמ' 369-379: לוח השמות. עמ' 383: תוכן שני החלקים הראשונים.

פרקים על אליעזר שטינבארג, איציק מנגר (4 מאמרים), ארתור קולניק, יעקב צבי שרגל, יעקב פרידמן, פרל הלטר, יוסף קלר, מלאכת התרגום, שלום עליכם, י.ל. פרץ, מ.י. ברדי-צ'בסקי, אלתר קאציונה, ישראל מה-יפית, חיים גראדה, שמואל לויץ, ישע-יהו שפיגל, יוסף ארליך, פיבל זיגל-בוים, האנתולוגיה (של סופרי יידיש

היושבים בארץ-ישראל) בעריכת מ. חלמיש, ירחמיאל בריקס, מיכאל ויי-כרט, יששכר פאטר, דברים בקונגרס יהודי פולין, שמואל יעקב אימבר, עמ' נואל אולסבנגר, מכס ויינרייך, אוריאל ויינרייך, שמואל זיינוול פיפע, וכן: דברים בכינוס סופרים בתל-אביב (על יידיש במערכת החינוך), בסימפוזיון בבית "על המשמר", במועדון פא"ן היידי בני-יורק, בכינוס "ווגנטרוף" בניו יורק (בעיקר על יידיש וספרותה והיחס לעברית), ארבע קושיות (רשמים מה-ביקור ביבשת אמריקה בתחום התרבות והספרות).

43 היימישע כתבים. שרייבער, ביכער, פראבלעמען. ערשטער-צווייטער טייל. תל-אביב, פארלאג "המנורה", תשל"ג/1972. חלק א': 318 עמ'; ח"ב: עמ' 325-559. עמ' 307-314, 551-556: זוכצעטל.

פרקי החלק הראשון: צו דער אקאדע-מישער ארויסגאב פון מענדעלען, שלום עליכם (2 מאמרים), דוד פינסקי, ח.ג. ביאליק, אליעזר שטיינבארג (2 מאמרים), ש"י עגנון (2 מאמרים), מאי יונג-גאליציע (א.מ. פוקס, מלך ראויטש ועוד), יעקב גרופר, איציק מנגר (4 מאמרים), יוסף פפירניקוב (2 מאמרים), ניסן ברוסילוב, אריה שמרי, אברהם סוצקבר (שני מאמרים), נחמן ראפפ, יוסף קרלר (שני מאמרים), יוסף אופטושו, אלטער קאציונע, שמר-אל לעווין, חיים גראדה, ישראל מה-יפית, יוסף ערליך (שני מאמרים), פיבל זיגלבוים, שמואל ניגר, צבי ביקלס-שפיצר, מיכאל ויכרט (שלושה מאמרים), מאקס ויינרייך, ישראל דוב פרומקין, זלמן שזר.

פרקי החלק השני: אשר גולדנברג, יעקב אפטייקר, אריה גאליה, שפראך אקאדעמיע, פויליש יידנטום, משה

רהם שלונסקי, יוכבד בת־מרים 2)
420 : מפתח (האישים).

פרקים על : שאול טשרניחובסקי 2)
מאמרים), יעקב פיכמן (3 מאמרים),
אורי צבי גרינברג (3 מאמרים), אב־
מאמרים), אנדה עמיר (2 מאמרים),
נתן אלתרמן (3 מאמרים), לאה גולד־
ברג, י.ח. ברנר (2 מאמרים), גרשם
שופמן, חיים הזז (5 מאמרים), צבי
ישראל שביד, יהודה יערי ושרגא
קדרי, עמוס עוז, יעקב נתנאל, שלמה
שפאן (2 מאמרים), שלמה דיקמן, צבי
מאיר שטינמן, שלמה צמח (2 מאמ־
רים), אליעזר מאיר ליפשיץ, אברהם
יעקב ברנר, מרדכי בן־יחזקאל, אב־
רהם קריב (3 מאמרים), ירוחם טולקס,
דויד זכאי, שלמה לביא, ברכה חבס,
ישעיהו אברך (2 מאמרים), משה ישי,
משה אהרן ויזן, שמואל הוגו ברגמן,
גרשם שלום, נתן רוטנשטרייך, יצחק
גרינבוים, דוד בן־גוריון, דויד כהן (2
מאמרים), יוסף האגר, נתן מיכאל
גלבר, ג. קרסל, מאיר גייאר, ירמיהו
פרנקל, אברהם פרנס, יעקב רפפורט,
משה שטרקמן, פנתס האלר, אריה
נבון, יהויכין סטוצ'בסקי, גליה ירדני,
בית גיומן, ליאפולד קומפרט, ליכרד
בר־הופמן, הנריק ורגלאנד.

48 ארצות ושבילים. מסה, עיון, חקר.
כרך הענינים. תל־אביב, עם עובד,
ביזמת הועד הציבורי להוצאת כתיב דב
סדן, תשל"ח/1978. 335 עמ'. עמ' 325-
334 : מפתח (האישים).

"ספרי --- שבעה שערים לו ---
הגות והרהור בקורות עם ואדם, כזכותו
של בן־הדור, --- עיון וביורר בבע־
יות הדת, המוסר, התפילה, ההליכות
--- מסכת הספרות - דין ודברים
במרכזי בעיותיה והערות־פולמוס בשו־
ליהם --- דיוקאות של י"ד קהילות
קודש (סטרי, גלינא, סטאניסלאב,
בבין קריתיים [חורוסקוב וקולומיה,

פלינקער, קלמן פרידמן, ישכר פא־
טער'ס לעקסיקאן, דברים בירושלים
ובניו יורק במסיבות שונות, הירחון
"צוקונפט", אב. קאהאן־ארכיוו, הגות
בית לייזויק ועוד.

44 מריכי בית. עם, חברה, פלגות. תל־
אביב, עם עובד - תרבות וחינוך, דפוס
מרחביה, תשל"ד/1974. 292 עמ'. עמ'
287-290 : לוח השמות.

"--- ברתת עתה מתוך דברי הפוב־
ליציסטיקה שפירסמתי, במשך ארבעים
שנה ומעלה, מה שלא נפסל, לדעתי,
בשהייה מחמת שנשחמרו בו, במעט או
בהרבה, צד של חיות, בין אקטואלית
בין היסטורית --- וזימנתי מן המפור־
זר והמפורד באכסניות הרבה, להיותו
מכונס ומקובץ בפונדק אחד" (מתוך
המבוא).

שערי הספר : פולמסות רחוקים ; פול־
מוסאות קרובים ; פלגות בישראל ; על
בית המחוקקים ובתוכו (דברים מימי
הברותו בכנסת).

45 א ווארט באשטייט. שפאציר צווישן
שפראך און ליטעראטור. ערשטער
באנד. תל־אביב, פארלאג י.ל. פרץ,
תשל"ח/1975. 230 עמ'. עמ' 226-230 :
לוח השמות.

חקרי לשון וצירופי לשון. במדור האח־
רון : שמות הקומדיות של יצחק איכל,
אלמוני, יצחק בר לייזון (ריב"ל),
ישראל אקסנפלד ועוד.

46 מכותו של מקרא. מחברת ראשונה.
תריסר חקרי־כתובים. ירושלים-תל־
אביב, הוצאת ספרים מ. ניימן, תשל"ז.
164 עמ'. עמ' 159-164 : לוח האישים.

47 ארצות ושבילים. מסה, עיון, חקר.
כרך האישים. תל־אביב, עם עובד,
ביזמת הועד הציבורי להוצאת כתיב דב
סדן, תשל"ח/1977. 420 עמ'. עמ' 409-

42 ארצות ושפילים. מסה, עיון וחקר. כרך סופרי יידיש וספרותה. תל-אביב, עם עובד, ביומת הועד הציבורי להור צאת כתיבי דב סון, תשל"ט/1979. 269 עמ'. עמ' 263-269 : מפתח (האישים).

פרקים על יעקב אדלר, י.י. שוארץ, ספרו של י.ת. בילצקי על ה. ליווק, אהרן ציטלין, הלל ואהרן ציטלין, יעקב גרופר, מרים אוליגובר, רוזה גוטמן, קהת קליגר, משה ואלדמאן, "האוצר" לשלום עליכם, זלמן יצחק אנכי, ב. יאושזון, דער גסתר (פנחס כהנוביץ, שני מאמרים), אברהם משה פוקס, ז. ברכות, יוסף פאלק, יצחק בשביס-זינגר, יחיאל הופר, רוזה פאלאטניק, שלמה וורזאגר, פרס (מנגר) ותתניו (אריה שמרי, לייור אייכנראנד, שמעון דו"גאן ואליעזר רובינשטיין), שלמה גרודונסק, לייב שפיזמן, רחל אוירבך, הרוגי מלכות (רצח הסופרים ברוסיה. שני מאמרים), לייור פודריאצ'יק, מאיר ברודיא, על יידיש, יודל מארק, שיקל פישמן, בשער לשונותיים ועוד. לחלק המאמרים צורפו ביבליוגרפיות.

43 **טויערן און טירן.** עסייען און עטיודן. תל-אביב, פארלאג "ישראל בוך" מיט דער מיטהילה פון "קאמיעט ארויס" צוגעבן דב סדנס ווערק", תשל"ט/1979. 340 עמ'. עמ' 330-337 : זוכר צעטל.

פרקים על שלום עליכם (שלושה מאמרים), הלל ציטלין, זלמן יצחק אנכי, דער גסתר (שלושה מאמרים), ניסן ברוסילוב, י.י. שורץ, אורי צבי גרינ-ברג, יעקב צבי שרגל, קהת קליגר, משה ואלדמאן, שלמה גרודונסקי, יור ככד בת-מרים, גרשון ספון/ניקוב, רחל אוירבך, אברהם איזנבך, דברים במסיבות שונות.

הנוסח היידי של המאמרים על הלל ציטלין ווי. אנכי הוא משל שלמה גרודונסקי.

בעקבי זכרונותיו של חנוך שכתר], טלוסט, בויריק, אולסק, ביסק, טרנו-פול, ברשאד, שפולה, מורשת יהדות פולין, לבוב, נפה ורחשה [ראדיחוב ואגפיה], אושוניצ'ים, חברון).

49 **א ווארט באשטייט.** שפאצירן צווישן שפראך און ליטעראטור. צווייטער באנד. תל-אביב, פארלאג י.ל. פרץ, תשל"ח/1978. 252 עמ'. הספר ללא לוח שמות.

חקרי לשון וצירופי-לשון וכן פרקים על: ספר הברית לפנחס אליהו הורו-ביץ, כתב העת "דער קאלאניסט" בעריכת מנשה מאירוביץ וא.מ. לונץ, על שלום עליכם, ח.ג. ביאליק, ש"י עגנון, מ.צ. מנה, דר גסתר, ועוד.

50 **על ש"י עגנון.** כרך מסות ומאמרים. מהדורה חדשה והיא מורחבת. הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ט/1978. 228 עמ'.

"לפני כעשרים שנה כינסתי כמעט כל מה שכתבתי ופירסמתי עליו --- אור לם בינתיים הבשיל הצורך בהרחבתו של הספר, והטעם כפול - המחבר הר סיף ספרים על ספריו הקודמים, ובעק-ביהם גדרשו מבקריו וחוקריו לתוספת ביקורת וחקר --- ולפי שבעינתי לאור תה דרישה גם אני, נוספו דברים על דבריי הקודמים ואמרת ל כללם במה-דורה מורחבת" (מתוך ההקדמה : שלוש הערות).

מהדורה ראשונה ראה : מס' 22.

51 **אור זרוע.** בינה בלשונותיו של שמשון מלצר. ירושלים, הוצאת המזכירות המדעית : האקדמיה ללשון העברית, תשל"ט. לא עמ'.

= לשוננו לעם, קונטרסים עממיים לענייני לשון, מחזור ל, קונטרס ה (רצה), שבט תשל"ט.

תרגומי ספרים בידי סדן

(מיידיש, פולנית וגרמנית)

- 54 וילדר, אלעזר. לתולדות ההתישבות בארץ-ישראל (סקירה). תירגם [מפוך לגנית] לעברית דב שטוק. לבוב, משרד ההספקה של החלוץ בפולין הקטנה (בערך 1925). 16 עמ'. מפה.
- 55 יערי, מאיר. פון וואנען געהמט זיך די העצע געגן "השומר הצעיר"? יידיש: דב שטאק. ווארשע, ארויסגעגעבן דורך די הנהגה עליונה פון דער אלוועל-טליכער ארגאניזאציע "השומר הצעיר", תרפ"ט/1929. 54 עמ'.
- התאריך בחתימת התרגום: חיפה 1929. על מלחמת פלגים בהסתדרות הציונית בפולין בתנועת "השומר הצעיר".
- 56 משירי לייטיפה. עברית: דב שטוק. ורשה, הוצאת הקואופרטיב השומרי, תר"ץ. 36 עמ'.
- בעמ' 33-36 תרגומים משירי שי קינג. התרגומים נדפסו תחילה בכתבי-עת שונים.
- 57 לודוויג, אמיל. יולי 1914. תירגם ד. שטוק. תל-אביב, מצפה, 1930. 187 עמ'.
- על מלחמת העולם הראשונה.
- 58 נורדוי, מכס. פרדוכסים. תרגום: ד. שטוק [וישראל כהן]. בעריכת פ. להר-בר. ירושלים-תל-אביב, הוצאת ספרים מצפה, תר"ץ/1930. שיב עמ'.
- שמו של ישראל כהן נשמט בשער הספר (ראה: ישראל כהן. ביבליו-גרפיה, תל-אביב, תשכ"ה, עמ' 6, וכן: מסלול, ספרי-היובל לישראל כהן
- במלאת לו שבעים וחמש שנה, כך הביבליוגרפיה, תש"ם, עמ' 10).
- 59 ברוכוב, ב. כתבי... בעריכת ז. אב-רמוביץ וי. יצחקי. כך ז. תל-אביב, הוצאת ספרים ע"ש מארכס-אנגלס, 1934. 251 עמ'.
- כלולים כאן: מלחמת המעמדות והשא-לה האומית. תירגם: ד. שטוק; יסודות הציונות הפרולטארית (הפלאט-פורמה שלגו). תרגום: בהשתתפות א. ברש, ס.מ. [יצחק יצחקי] וד. שטוק.
- "התרגום הנוכחי מאת דב שטוק נעשה לפי ההוצאה הווילנאית, שהיא פופר-לארית יותר וכמה סעיפים מעובדים ביתר פרטות".
- על הפסקת תרגומו לכתבי ברוכוב ראה: ארחות ושבילים, כך האישים, עמ' 384.
- 60 תולדות תנועת הפועלים ביי-הלא-מית. קורס שיטתי פופולרי, מעובד (לפי) ס.מ. [יצחק יצחקי]. חוברות א-ז. הוצאת ספרים ע"ש מארכס-אנגלס. חסרה שנת דפוס (בשנות השלושים). 176 עמ'.
- שלוש החוברות הראשונות עובדו ותורגמו בידי סדן, ללא חתימת שמו, ואלה הן: המהפכה הצרפתית הגדולה; ב: ההפיכה האינדוסטריאלית באנג-ליה; ג: ראשית תנועת הפועלים בצרפת ובגרמניה.
- 61 ואליש, פאולה. מות גבורים. תרגם ד. שטוק. תל-אביב, הוצאת המרכז לנוער של הסתדרות העובדים בארץ-ישראל, תרצ"ה. 160 עמ'.

מוערת בצירוף מבוא. בית לוחמי הגיי
טאות ע"ש יצחק קצנלסון, הוצאת
הקיבוץ המאוחד, תשל"ב – לפי מפתח
השמות.

66 **כורת, ראובן*** ובינתיים שבי. תירגם
מכתבי"ד פולני : דב שטוק. תל-אביב,
עם עובד, ספריית מן המוקד, תש"ג.
106 עמ'.

67 **האובן, היינריך הוברט**. צחוקו של
היינה. תירגם דב שטוק. תל-אביב,
ספריית השעות, תש"ד. 29 עמ'.
= שעה לקריאה 29.
"לפני כשלוש שנים ליקטתי מתוך
ספרי האובן "שיחות עם היינה"
דברי-הבדיתה שבו ותירגמתי להנאת
הקורא והארתו. מתוך הילקוט שנת-
פרסם בעמדי 'אומר' (סיון-תמוז
תש"א) גטלה עתה מערכת 'שעה לקרי'
אה' קבוצת חידודים והריהם ניתנים
בוה במקובץ".

67א **קורצ'אק, יאנוש**. ילדות של כבוד.
תירגמו מפולנית : דב סדן ושמשון
מלצר. תל-אביב, בית לוחמי הגיטאות
ע"ש יצחק קצנלסון, הקיבוץ המאוחד,
תשל"ז/1976. 432 עמ'.
תרגומי סדן בכרך זה : כאשר אשוב
ואהיה קטן וזכות הילד לכבוד (עמ'
59-247).

"שני המתרגמים עבדו על תרגומיהם
לקראת הופעת מהדורה מחודשת זאת".
דת הילד. תירגמו מפולנית : דב סדן
וצבי ארד. כנ"ל. תשל"ח/1978. 456
עמ'.

תרגומי סדן בכרך זה : על סמינר לחי-
נוך (עמ' 73-79), על אפוס חדש (עמ'
80-84), כואת וכואת על ילדים (עמ'
95-104), רשמי ארץ-ישראל (עמ' 105-

= ספריית המרכז לנוער, חוברת י"ג.
על אחד מקרבנות ההתקוממות של
פועלי אוסטרית, בי"ג בפברואר 1934.

62 **לנגהוף, ו**. שלושה עשר חודש במחנה-
ריכוז. תירגם דב שטוק.
ארבעים פרקים, שנדפסו בתוספת
הערב ל"דבר", בהמשכים, מיום י"ח
בחשוון תרצ"ו, 14.11.35 עד ליום כ"ה
בטבת תרצ"ו/20.1.36.

63 **סירקין, נחמן**. כתבי... לוקטו וסודרו
בידי ב. קצנלסון ויהודה קופמן (אב"ר
שמואל). מבוא : ב. קצנלסון. כרך
ראשון. תל-אביב, הוצאת דבר, תרצ"ט.
קלב ; 306 עמ'.
תרגומי סדן בספר זה : א) לתולדותיה
המוקדמות של הציונות הסוציאלי-
טית ; ב) לתולדות הציונות הסוציא-
ליסטית (עמ' 281-305).

64 **ברוד, מאכס**. הרפתקה של נפוליאון.
סיפור. עברית : דב שטוק. תל-אביב,
גוית, ת"ש. 48 עמ'.

65 **קורצ'אק, יאנוש**. כתבים פדגוגיים.
כרך א. תירגמו : דב שטוק, שמשון
מלצר. עין-חרוד, הוצאת הקיבוץ
המאוחד, תש"ג. 256 עמ'. כרך ב.
תירגם : דב שטוק, כנ"ל. תש"ד. 200
עמ'. כרך ג. תירגם : דב שטוק, כנ"ל.
תש"ה. 267 עמ'.

תרגומי סדן : כרך א' : זכות הילד
לכבוד (עמ' 1-35) ; כרך ב' : כאשר
אשוב ואהיה קטן (כל הכרך) ; כרך ג'
: הקדמה מדב שטוק ; התרגומים : מפה
לאוזן, "מאלי פשגלונד", דת הילד, על
אפוס חדש, ילדי התנ"ך, רשמי ארץ-
ישראל, איגרות.
עד השכ"ב כמה הדפסות ומהן בשינוי
צורה.

* בנו של יעקב מאיר בינושטוק (ראה :
אבני זכרון, עמ' 98-110).

ראה עוד מס' 67א, וכן : גדליה אלקושי.
יאנוש קורצ'אק בעברית. ביבליוגרפיה

- דב שטוק. תל-אביב, אדר תש"ו
(1946). 41 עמ'.
- 73 **ברוך, מנחם**. בטרם מבול. רומן מימי
הנעורים. תירגם מכתבי-יד גרמני דב
שטוק. מסה על המחבר: פ. ולטש
(בסוף הספר). תל-אביב, הוצאת עם
עובד, ספריה לדור, תש"ו. 227 עמ'.
ביאורים: עמ' 229-230.
- 74 **לוי, יצחק [קורט]**. עליית מספציה.
רשימות אוד מוצל מגייטו לבוב. תירגם
מכתבי-יד פולני דב שטוק. תל-אביב,
הוצאת עם עובד, ספרית שחרית,
תש"ו. 202 עמ'.
- 75 **הרצל, ת.** אגרות. כרך ראשון. מרא-
שית הפעולה הציונית עד הקונגרס
הראשון (מאי 1895 - אוגוסט 1897).
בעריכת א. ביין וג. הרליץ. תרגום ד.
שטוק. תל-אביב, הוצאת מ. ניומן,
תש"ח. 314 עמ'.
- מהדורה שניה: תש"ח. 375 עמ'.
מהדורה שלישית: מהדורה מיוחדת
לקוראי מעריב ודבר, תשכ"א. יג; 375
עמ'. כרך 9 לכתבי הרצל.
שתי המהדורות הן: "מהדורה מתודשת
ומורחבת".
- 76 **ברוך, מנחם**. גלילי הכבול. רומן. תיר-
גם מכתבי-יד גרמני דב שטוק. כרכים
א-ב. תל-אביב, עם עובד, ספריה
לדור, תש"ח. 575 עמ'.
- 77 **שורין, לודוויג**. שחוק הגורל. סיפורים
וציורים. תירגם מכתבי-יד גרמני דב
סדן. מרחביה, הקיבוץ הארצי השומר
הצעיר, ספרית פועלים, לכל, נדפס
בתל-אביב, 1951. 104 עמ'.
כאן גם הסיפור: ימות חמה בוורמלאנד
(ראה מס' 258).
- 78 **קלאודיוס, מתיאס**. לבני יוחנן. 1799.
- 138), ילדי התנ"ך, משה, אגרת לסדן
(עמ' 139-173), מפה לאוזן (עמ' 275-
289), על הבדידות (עמ' 314-327),
מאלי פשגלונד (עמ' 349-424).
ראה לעיל מס' 65.
- 67 **ארליך, יוסף**. אפקים בווערים. שלושה
סיפורים מחיי הארץ. מיידיש: דב סדן,
פ. אורן. תל-אביב, הוצאת עקד/
בגבולם, תשל"ט/1979. 172 עמ'.
הסיפור המתורגם בידי סדן: אפקים
בווערים (עמ' 37-87).
- 68 **שטרן (סטרן), אנטול**. אחריתו של
נאצי. רומן. מפולנית: דב שטוק. תל-
אביב, עם עובד, ספרית לדור, תש"ד
(ספטמבר 1944). 220 עמ'.
התרגום הוא מתוך כתבי-יד. המקור הו-
פיע לאחר שנים בוורשה ובנוסח שונה
ומשובה.
- 69 **גין, ליאופולד**. חוק ומקרה. מגר-
מנית: דב שטוק. מבוא: ש.ה. ברגמן.
תל-אביב, דעה ע"י מצפה, תש"ה. 129
עמ'.
- 70 **שטרן (סטרן), אנטול**. היפה שבעולם
מה הוא? תירגם דב שטוק. תל-אביב,
עם עובד, ספריה לילד, תש"ה (אוגוסט
1945). 32 עמ'.
סיפורי-ילדים. בניקוד.
- 71 **גרונמן, סמו**. זכרונות של יקה. תירגם
מכתבי-יד גרמני דב שטוק. כרך א',
תל-אביב, עם עובד, ספרית לדור,
תש"ו (מארס 1946). 272 עמ'.
לא יצא יותר (בפרוספקט עם עובד
מספטמבר 1946 רשום בין הספרים
העתידים לצאת לאור: חלק ב').
- 72 **הרצל, ת.** מדינת היהודים. נסיון לפת-
רון חדיש של שאלת היהודים. הוצאת
מקוצרת. הצעת הלקט: א. ביין. תירגם

- גרפית (תירגם דב סדן). ירושלים, תשכ"ה. 64 עמ'.
נדפס לראשונה ב"לשונונו", כרכים כד-כה (תש"ך-תשכ"א).
- 79 **אופטושוו, יוסף.** מאה סיפור וסיפור. תירגם : דב סדן. תל-אביב-מרחביה, ספרית פועלים, לכל, הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, 1955. 411 עמ'.
- 80 **וויינרייך, אוריאל.** העברית האשכנזית והעברית שביידיש, בחינתן הגיאוגרפית (תירגם דב סדן). תל-אביב-מרחביה, ספרית פועלים, לכל, הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, 1955. 411 עמ'.
- 81 **שינפלד, שלמה יהודה.** מקור עברי ב"הסוחר מוונציה". תירגמו מן המקור הגרמני לעברית דב סדן. פרשה ראשונה, פרקים א-ג. ירושלים, שקמונה, חברה להוצאה לאור, 1976. ס ; 80 עמ'.
נדפס תחילה באורלוגין.

מבואות סדן או סיפא לספרים

- 82 **אדם (הצקביץ) ישראל.** אלון במו"לדת. תל-אביב, הוצאת ע"י קיבוץ גבעת השלושה ומשלחת חוץ של המפלגה הציונית-סוציאליסטית (צ.ס.) בסס"ר, (תרצ"ט). 110 עמ'.
עמ' 9-19 : דב שטוק, מספר אדם ותנ"ח זמור.
נכנס לאבני זכרון, עמ' 215-222, בשם : בין משטח וגבעה - על י. אדם (הצקביץ).
- 83 **חירות.** צרור מכתבים של חברי קיבוץ חירות, שנקטפו באיבם : עלייה פאס, אלפרד ווד. וולדה, לוצי פיסר וואב אורבך. נערך בידי מנחם דורמן. גבעת ברנר, שבט תש"א. טז ; 230 עמ'.
עמ' ה-טז : דב שטוק. עם הספר.
נכנס לאבני זכרון, עמ' 223-234 בשם : בטרם סער - על "חירות" וסביביה.
מהדורה חדשה : חירות, צרור מכתבים של חברי קיבוץ חירות. גבעת ברנר, תשל"ח. טז ; 230 עמ'.
מבואו של דב סדן : עמ' ה-טז.
ראה עוד מס' 1144.
- 84 **קרסל, ג.** עברית במערב. תל-אביב, הוצאת "הגה", תש"א. 63 עמ'. בניקוד.
עמ' 1-2 : דב שטוק : דבר פתיחה.
- 85 **כורך, אשר.** בגולה ובמולדת. זכרון-נות. הקדמה : דב שטוק. תל-אביב-ירושלים, הוצאת גזית, תש"א. ריג עמ'.
עמ' ז-ח : הקדמה ללא כותרת.
נכנסה לארחות ושבילים כרך הענף-יינים, עמ' 226-229, בשם : גלינא - עיירה וזיוה.
- 86 **מאנגר, איציק.** דמויות קרובות. עב"רית : א. שלונסקי. סיפא : דב שטוק. מרחביה, הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, 1941. סיפא : בעמ' 141-153.
הסיפא בספרו : אבני מפתן, כרך רא"שון, עמ' 130-140, בשם : בקפלי דמו"ות.
- 87 **קומפרט, ליאופולד.** יונתן ודורותיא. תירגם ועיבד מ.ז. ולפובסקי. תל-

- אביב, הוצאת עם עובד, ספרית שחרות, תש"ב. 317 עמ'.
 עמ' 5-8: דב שטוק. מעט דברים על המחבר.
 נכלל בארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 391-393.
- 88 **נבון, אריה**. גלויות מן העמק. קרי-טורות. תל-אביב, הוצאת דבר, תש"ב, 95 עמ'.
 עמ' 5-8: דב שטוק. גלויה לבעל הגלויות.
 המבוא נכנס לאבני בוחן, עמ' 342-346, בשם: בין סטירה להומור - מכתב לאריה נבון ובארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 363-366, בשם: גלויה לבעל הגלויות - אל אריה נבון ועליו.
- 89 **ויטלון, יוסף**. המנונות. מפולגית: בנימין טננבוים (טנא). תל-אביב, הוצאת "גזית", תש"ב. 63 עמ'.
 עמ' 5-12: דב שטוק. על השר והשיר (דברי פתיחה).
- 90 **פהן, ראובן**. מסות. מבוא מאת דב שטוק. ירושלים, הוצאת איגוד סופרים דתיים בסיוע מוסד הרב קוק, תש"ג. כ"א; 76 עמ'.
 עמ' ג-כ: הקדמת דב סון.
 נכנס לאבני גבול, עמ' 118-129, בשם: בצל הקארפאטים - על ראובן פאהן.
- 91 **פרקי גבורה מספרות ישראל**. ליקט והביא בית הדפוס: זרובבל (גלעד). תל-אביב, הוצאת מערכות, (1943). 268 עמ'.
 בריש הספר: דב שטוק. במבוא הילקוט (עמוד אחד).
 תל-אביב, הוצאת מערכות, (1943). 268 עמ'.
- 92 **גלם, ערי**. לילות. אלבום בענייני השיר אה. ללא שנת דפוס (בערך 1943-1944).
- בראש הספר: דב שטוק. לילות (שירה בפרוזה).
- 93 **כס, יוסף**. הימים הללו. קריקטורות. תל-אביב, הוצאת מצפה, 1944. 208 עמ'.
 עמ' 3-4: דב שטוק. מבוא.
- 94 **כצנלסון, ברל**. בחבלי אדם. על מורים וחברים. תל-אביב, הוצאת עם עובד, תש"ה/1945. 322 עמ'.
 בראש הספר הקדמה בת שני עמודים, חתומה: "עם עובד" והיא משל דב סון. אף המקורות ומפתח השמות בעמ' 301-321 הם משלו.
 ההקדמה נכנסה לספרו: אלופי ומי-דעי, עמ' 110-111.
 במהדורה שניה לספרו זה של ב. כצנל-סון (יצאה ליום-הזכרון העשרים, 1964) נשמטה ההקדמה ואילו המקורות ומפתח השמות (בעמ' 275-293) נש-ארו.
- 95 **לרר, יחיאל**. בית אבא. מיידיש: שם-שון מלצר. תל-אביב, הוצאת עם עובד. ספרית שחרות, תש"ו. 204 עמ'.
 עמ' ה-כ: דב שטוק. על השירה ומשוררה.
 נכנס לאבני מפתן, כרך ראשון, עמ' 237-248, בשם: מוצאי-שבת - על יחיאל לרר.
- 96 **שויגר, משה**. אור הזויות. סיפורים. תל-אביב, הוצאת דבר, תש"ו. 130 עמ'.
 עמ' א-יב: דב שטוק. אדם ונתיבו. חזר ונדפס באבני זכרון, עמ' 314-324, בשם: אור הזויות - על משה שויגר.
- 97 **כהנא, אברהם (אבר'ך)**. פתגמים. עם פתיחה מאת דב שטוק. ירושלים, הוצאת במישור, תש"ו/1945. 84 עמ'.

- 103 **ולדפונגל, יוסף**. לפרקים. מעובדו
(נהרג בטיול במצדה, תש"ז). (תש"ז).
30 עמ'.
- עמ' 3-6 : דב שטוק. עם הדפים האלה.
- 104 **סלומון, מרדכי**. סיפורים מבין התור
מות. תל-אביב, עם עובד, ספרית שח-
רות, תש"ז. 265 עמ'.
- עמ' 7-8 : הקדמת דב שטוק.
- 105 **עמיקם, ישראל**. כ"ב אותיות לוחמות
לזכותו. פרשת היאבקותה של הלשון
העברית במשך כ"ה שנים במברקה
הארצישראלית. הקדמה מאת דב שטוק.
חיפה, ותש"ז. קצו עמ'.
- עמ' ד-ו : דב שטוק. על מלחמת האות
ולוחמה.
- 106 **מנסיורה (שיפמן), פנחס**. בית היור
צר. תל-אביב, הוצאת אמנות, בסיוע
מוסד הרב קוק, תש"ח/1947. 238 עמ'.
- = כתבי פ. שיפמן, כרך רביעי.
עמ' 7-21 : דב שטוק, אבני דור.
נכנס לאבני גבול, עמ' 130-142.
- 107 **קרסל, נ.** מדעי החברה. מדריך ביב-
ליוגרפי. תל-אביב, הוצאת המרכז
לתרבות של הסתדרות העובדים,
תש"ח/1948. יד ; 270 עמ'.
- עמ' ו-יא : דב שטוק. דרך חקר.
- 108 **פישקו-דגן, ברוך**. תעלומות התי.
תל-אביב, עם עובד, ספרית שחרית,
תש"ח. 242 עמ'.
- בראש הספר ללא מיספור עמודים : דב
שטוק : דברים מעטים על המחבר (2
עמ').
- נכנס לאבני בוחן, עמ' 252-254 וכן
לספרו : בין דין לחשבון, עמ' 253-254.
- 109 **זרחי, ישראל**. כפר השלוה. רומן. תל-
אביב, עם עובד, ספריה לדור, תש"ח.
- = ספרית במישור ט'.
עמ' ז-י : דב שטוק. משבצת הפתגם.
- 98 **דריבלט, יואל**. זיו מועדי ישראל. קור
בץ ראשון. הוצאת המוכירות לא.ה.ה.
"עקיבא" (תש"ו). 78 עמ'.
- בראש הספר ללא מיספור עמודים : דב
שטוק. עם הקובץ (2 עמ').
- 99 **רמון, יוסף צבי**. עצי חיים. דברים על
גדולי האומה. ירושלים, מוסד הרב
קוק, תש"ו. 125 עמ'.
- בראש הספר דברי סדן על רמון (עמוד
אחד) בחתימה : מוסד הרב קוק.
חזרו ונדפסו הדברים בבין דין וחשבון,
עמ' 85.
- 100 **משה הם ובני דורו**. אגרות ממנו
ואליו. נאספו ונערכו בידי תיאודור
זלוציסטי. תרגום, מבוא, הערות ומפתח
בידי ג. קרסל. תל-אביב, הוצאת עם
עובד, ספרית דעת, תש"ו. IX ; קיא ;
264 עמ'.
- עמ' VII-IX : מבואו של דב שטוק.
נכנס לאבני גבול, עמ' 9-12, בשם :
כרוז המפנה - משה הם (בשינויים
קלים בפסקה הראשונה).
- 101 **מהלל העדני (מהלה, יעקב)**. בין עדן
ותימן. יריעות חיים. ספר ראשון :
אנשי מידות. תל-אביב, הוצאת עם
עובד, תש"ז, 228 עמ'.
- עמ' ט-לה : דב שטוק במבואי תימן.
- 102 **סרני, חיים אצנז**. האביב הקדוש.
יומנים, מכתבים, מאמרים. קובץ. הס'
דיר, תירגם והקדים כלב קסטלבלנזי.
תל-אביב, עם עובד, ספריה לדור,
תש"ז. 340 עמ'.
- עמ' 5-6 : דב שטוק. בפתח הספר.
מהדורה חדשה מאמהות-דפוס, ללא כל
שינויים, יצאה בתש"ל/1969.

- סיפא : דב שטוק על ישראל ורחי, עמ' 365-345.
חזר ונדפס בבין דין לחשבון, עמ' 268-282.
- 110 יוסקוביץ, אברהם איזר. פרחים גור' גים. תל-אביב, הוצאת ידידים, תש"ט. עמ' 48.
- עמ' 8-10 : דב סדן. בשער הנגינה.
חזר ונדפס באבני בוחן, עמ' 136-139 וכן בבין דין לחשבון, עמ' 112-114.
- 111 מוטיסיס, יצחק. קשב. תל-אביב, הור' צאת תברים, (תש"ט). 72 עמ'. ילקוט דברים משלו.
בראש הספר (ללא מיספור עמחים) : דב סדן. שומר אמונים (2 עמ').
- 112 אימבר, נפתלי הירץ. כל שירי... ביאוגרפיה : שמריהו אימבר. מבוא : דב סדן. תל-אביב, הוצאת מרדכי גור' 1950. לה : 360 עמ'.
עמ' ה-לה : דב סדן. עם הספר.
נכלל באבני גבול, עמ' 29-36, בשם : בין השמשות - עם כל שירי נפתלי הירץ אימבר.
- 113 כ"דור, יצחק. רבדים. מבחר כתבים ואגרות. המביא לבית הדפוס : עובדיה מרגלית. הסדיר והקדים : דב סדן. תל-אביב, הוצאת ספרים נ. טברסקי, תשי"א/פברואר 1951. 248 עמ'.
עמ' 7-11 : דב סדן. ריפורטאז'ה ומפ' גים לה.
חזר ונדפס באלופי ומיודעי, עמ' 189-194.
מהדורה מורחבת (מבחר כתבים ואגרות) ; תל-אביב, הוצאת ברונפמן, ושל"ב. 398 עמ'. המבוא ממהדורה א' : עמ' 19-26. מסה נוספת של סדן : עמ' 26-29.
- להומור ולסאטירה בספרות העברית מראשיתה ועד ימינו, בצירוף רישומי-לוואי. תל-אביב, הוצאת מטמונים, תשי"א. יח ; 515 עמ'.
עמ' 512-515 : הסיפא של סדן.
הדפסה שניה ללא כל שינויים, חולון, ביבלוס, תשל"ב.
- 115 פרנס, אברהם. מבין למערכות. עיונים בדברי שירה ומחשבה. תל-אביב, הור' צאת מחברות לספרות, תשי"א. 180 עמ'.
עמ' 3-5 : דב סדן. שי למורה.
נכנס לארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 342-344.
- 116 וינשטיין, בריש. רישא. תירגם צבי שטוק. הקדים : דב סדן. תל-אביב, הוצאת מ. ניומן, תשי"א. 350 עמ'.
עמ' 5-29 : דב סדן : מבוא שירה.
נכלל באבני מפתח, כרך ראשון, עמ' 204-224, בשם : דיוקן ומצבה.
- 117 הורן, ישראל משה. מחקרים. תל-אביב, הוצאת מ. ניומן, תשי"א. 187 עמ'.
עמ' 7-10 : דב סדן. במקום הקדמה.
- 118 גולדפלוס, ס. ישראל בשנת 2000. תירגם : ש. סקולסקי. אקדמה : דב סדן. תל-אביב, הוצאת הספר, תשי"א. 119 עמ'.
עמ' 3 : דב סדן. אקדמה.
- 119 לביא, שלמה. זימוני חיים. סיפורים. מבוא : דב סדן. תל-אביב, הוצאת ספרים מ. ניומן, תשי"ב. 126 עמ'.
עמ' 5-8 : דב סדן. בין הקטבים.
נכלל בארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 242-244.
- 120 יגולניצר, א.ל. דוד ומיכל. שיר-חזיון בארבע מערכות. תל-אביב, הוצאת

תירגם אהרון ויסמן (החלק הראשון הוא מאת מרים שמ"ר). ירושלים, אח"כ, 1953. עמ' 200.
עמ' 7-8 : דב סדן. משפט שמ"ר.
חור ונדפס באבני מפתח, כרך ראשון, עמ' 24-25.

126 **לופבן, יצחק**, מבחר כתיבי... מכונס וערוך בידי נחמן תרדיון. תל-אביב, הוצאת ספרים עיינות, תשי"ד. יד ; 568 עמ'.
עמ' ט-יב : דב סדן. בקו השחר.
המבוא גדפס באבני זכרון, עמ' 111-121 וכן באלופי ומיודעי, עמ' 91-98, ובספר דמביץ (תש"ך), עמ' 63-72.

127 **ברגנר, הרץ**. עיר בפולין. רומן. עב"רית : א.ד. שפיר. אחרית-דבר : דב סדן. תל-אביב, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשט"ו/1954. עמ' 242.
עמ' 235-242 : דב סדן. עיר וציירה.
נכלל באבני מפתח, כרך ראשון, עמ' 175-185. עמ' 183-185 : ביבליוגרפיה.

128 **רוזנפלד, קרל**. הרצל הסופר. עברית : י. טולסק. תל-אביב, הוצאת ספרים מ. ניומן, תשט"ו/1954. עמ' 216.
עמ' 7-13 : מבוא מאת דב סדן.
נכנס לאבני גבול, עמ' 148-156, בשם : לפרשת-תוגה - על קרל רוזנפלד.

129 **על נהרות**. תשעה מחזורי-שירה מספרות יידיש. ערך ותירגם שמשון מלצר. הקדים מבוא : דב סדן והוסיף ציונים : משה שטרקמן. ירושלים, מוסד ביאליק, תשט"ז/1956. יש ; 441 עמ'.
עמ' יג-יט : דב סדן. במבואי האסופה.
מבוא זה חור ונדפס בראש המהדורה החדשה של "על נהרות", עשרה מח"זורי שירה מספרות יידיש, הוצאת ספ"רית פועלים ויחדיו, חלק א' (תשל"ז), עמ' ז-יג.
עמ' יג-יד : תוספת למבוא הנוכר.

להוצאת כתביהם של סופרים עבריים מביסרביה, תשי"ב. 223 עמ'.
עמ' 9-5 : דב סדן. סופר לעתיד.
נכלל באבני זכרון, עמ' 325-329.

121 **שיקביץ, נחום מאיר**. שירי שמר וזכ"רונותיו. נאספו והוכנו לדפוס על ידי ראוע שאמער באטשעליס. הקדמה מאת דב סדן. על שירי שמר - קלמן מרמר. ירושלים, הוצאת ספרים אחיאסף, בסיוע הגברת ראוע שאמער-באטשע-ליס, ארצות הברית, תשי"ב/1952. עמ' 232.
עמ' 7-8 : דב סדן. שמ"ר.
חור ונדפס באבני מפתח, כרך ראשון, עמ' 22-24.

122 **יצוב, יצחק**. בין עין לנפש. מאמרים, מסות. הסדיר והקדים : דב סדן. תל-אביב, הוצאת דבר, תשי"ג. יש ; 346 עמ'.
עמ' ט-יט : דב סדן. קו לקו.
נכנס לאלופי ומיודעי, עמ' 161-175, בשם : מאור פנים.

123 **שפיגל, ישעיהו**. מלכות גיטו. סיפורים. מאידיש : א.ד. שפיר. תל-אביב, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשי"ג/1952. יש ; 199 עמ'.
עמ' ז-י : דב סדן. בינה בהשכה.
נכנס לאבני מפתח, כרך ראשון, עמ' 186-189.

124 **שכטר, חנוך**. שתים ערים. מגילת זכ"רונות משתי קהילות שנחרבו. דברי הקדמה : דב סדן. תל-אביב, הוצאת המחבר, תשי"ג. קפד עמ'.
עמ' ה-ח : דב סדן. בין קרייתיים - חורוסטקוב וקולומיי.
חור ונדפס בארחת ושבילים, כרך העניינים, עמ' 241-244.

125 **שמ"ר-באטשעליס**. אבינו שמ"ר.

- ירושלים, יד ושם, תשי"ח. 119 עמ'.
 עמ' 1-6: דב סדן. בפתח הכפול.
- 135 **דירדון, אפרים**. שחוק לישראל. יל-
 קוט לפולקלור, הווי, הומור ובדיחה על
 מדינת ישראל בחזון ובמציאות, למן
 תקופת המשיחיות ועד שנת העשור
 למדינה, בצירוף רישומי-לוואי: בין
 שחוק לשחוק מאת דב סדן. תל-אביב-
 רמת-גן, מטמונים (תשי"ח). ה; 226
 עמ'.
- עמ' 219-223: הסיפא של סדן.
 הדפסה חדשה: תל-אביב, "מטמונים",
 תשי"ח.
- 136 **אוארבך, אריך**. מימוס. התגלמות
 המציאות בספרות המערב. תירגם:
 ברוך קרוא. הוסיף מבוא: דב סדן. ירו
 שלים, מוסד ביאליק, תשי"ח. 422 עמ'.
 עמ' ט-יט: דב סדן. בפתח העיונים.
 נכלל באבני בדק, עמ' 97-108, בשם:
 לספרות-המערב.
- 137 **עגנון, ש"י**. א פשוטע מעשה. יידיש:
 אליעזר רובינשטיין. ניו-יורק, תשי"ח/
 1958. 291 עמ'.
 עמ' 279-291: דב סדן. עגנון'ס שאפן
 אין יידיש.
- 138 **רזן, שאול**. רזן הרים. פרקי הווי וגבור
 רה. תל-אביב, הוצאת ספרים אברהם
 ציוני, תשי"ח/1958. 96 עמ'.
 עמ' 3-7: דב סדן. בירכתי עיר האבות.
 נכנס לארחות ושבילים, כרך העניינים,
 עמ' 321-324.
- 139 **רזן, יונה**. עורך. את אשר בחרתי
 בשירה. הקדמה: דב סדן. תל-אביב,
 הוצאת ספרים קרני, תשי"ט. 268 עמ'.
 עמ' ט-כ: דב סדן. במבואי האסופה.
 נכנס לאבני בדק, בשם: שירה ומב'
 חרה, עמ' 69-76.
- 130 **הוברמן, נחמן**. בצל עיירה. דברי
 מבוא: דב סדן. ירושלים (נדפס בתל-
 אביב), הוצאת אנציקלופדיה של גלו-
 יות, תשט"ו/1956. 248 עמ'.
 עמ' 5-8: דב סדן. צל וחומדו.
 המבוא נכנס לארחות ושבילים, כרך
 העניינים, עמ' 280-283, בשם: בר-
 שאד - עיר וחמדתה.
- 131 **ליוויק, ה**. חזיוני גאולה. הגולם; חלום
 הגולם; כבלי משיח. טרילוגיה. תיר-
 גמו מאידיש: א.ז. בן-ישי ואברהם
 שלונסקי, בלוויית הקדמת המחבר
 ומבוא של דב סדן. ירושלים, הוצאת
 מוסד ביאליק, תשי"ז. כח; 338 עמ'.
 עמ' יא-כח: דב סדן. עם מגילת החז-
 יונות.
 נכנס לאבני מפתן, כרך ראשון, עמ'
 81-95.
- 132 **יהואש, במרג**. שירים. ירושלים, מו-
 סד ביאליק, תשי"ז/1957. קפא עמ'.
 השירים תורגמו בידי מתרגמים שונים.
 משל סדן התרגומים בעמ' קנו, קנט
 ("נפוצות").
 בראש הספר: דב סדן. האורג, עמ'
 5-19.
 נכנס לאבני מפתן, כרך ראשון, עמ'
 65-80.
- 133 **ניגר, שמואל**. הביקורת ובעיותיה. בין
 סופר, מבקר וקורא. צירף מבוא: דב
 סדן. תירגם מאידיש ד. לינבסקי-גיב.
 ירושלים, מוסד ביאליק, תשי"ח/1957.
 כג; 358 עמ'.
 מבואו של סדן: המבקר והיכלו, עמ'
 ט-כב: ביבליוגרפיה, עמ' כג.
 המבוא והביבליוגרפיה באבני מפתן,
 כרך ראשון, עמ' 256-271.
- 134 **פלינקר, משה**. הנער משה. יומנו של
 משה פלינקר. הקדים מבוא: דב סדן.

- 140 דיק, אייזיק מאיר. סיפורי... חומר לשיעור של דב סדן. ירושלים, הפקול"ט למדעי הרוח - החוג לספרות יידיש, חשי"ט/1959. צילום שלושה סיפורים (ביידיש) של דיק (ר' שמאיע דער גוט יום טוב ביטטער, דער סיום התורה, דער חזן). בראש הספר הקדמה מדב סדן: עמ' 1-5.
ראה עוד להלן מס' 264.
- 141 גולה, י. (פליישר, עזרא). משא גוג. פואמה. זכתה בפרס ישראל חשי"ט. תל-אביב, הוצאת "מעוז", אגודה לעזרת יהדות ברית המועצות (תשי"ט). 36 עמ'.
- 142 אנכיני, ערו. חידות וחידונים בתנ"ך. חידון תנ"כי חדש. תל-אביב, הוצאת ספרים נ. טברסקי, תשי"ט, 239 עמ'.
- עמ' 6-8: דב סדן, בינה במקרא.
נכלל באבני בדק, עמ' 252-254.
- 143 לבקובסקי, דוד. שלום-עליכם וגבורי. ריו. אלבום. מבוא: דב סדן. ירושלים, חשי"ט/1959. מהדורה שניה, תשכ"ו/1966. מהדורה שלישית, תשל"ב. המבוא בראש הספר, ללא מיספור עמודים, ככל האלבום (2 עמ'). במהדורה השלישית תוספת קטנה למבוא. המבוא גם ביידיש משל סדן עצמו ואילו התרגום לאנגלית הוא משל י.מ. לאסק.
- 144 זכרון מרדכי זאב ברודא. קובץ זוכר הד"ר מרדכי זאב ברודא. הת-
- קיננו לבית הדפוס: דב סדן וחיים אורמיאן. הקדים: דב סדן. ירושלים, הספרייה הציונית על ידי הנהלת ההסתדרות הציונית, תש"ך/1960. 322 עמ'.
- עמ' 7-11: דב סדן. במבוא האסופה. המבוא באבני גבול, עמ' 100-104.
- 145 ר' בנימין. משפחת סופרים. פרצופים. ירושלים, בהוצאת הוועד הציבורי להוצאת כתבי ר' בנימין, תש"ך/1960. 403 עמ'. הסדיר: דב סדן. ליקט: אליעזר הורוביץ. התקין: מאיר חובב.
- עמ' V-VI: דב סדן. שלוש הערות.
נכלל בבין דין לחשבון, עמ' 361-362.
- 146 שנהר, יצחק. סיפורי... כרך ראשון. ירושלים, מוסד ביאליק, תש"ך/1960. כד; 413 עמ'.
- עמ' י"א-כ"ד: דב סדן: בין השגה להישג.
חזר ונדפס בבין דין לחשבון, עמ' 258-267.
- 147 ווייברג, מיכאל. זכרונות. תל-אביב, ארויסגעגעבן דורכן בוך-קאמיטעט, 1960. 304 עמ'.
- עמ' I-IV: דב סדן. יידיש טעאטער - א גורל.
חזר ונדפס בהיימישע כתבים ערשטער טייל, עמ' 265-269.
- נוסח עברי באבני מפתח, כרך ראשון, עמ' 285-288.
- 148 גלנץ-לילם, אהרן. שירים ותזיונות, בלוויית מבוא מאת דב סדן (השירים תורגמו מאידיש בידי בנימין הרושוב"סקי והתזיונות בידי שמשון מלצר). ירושלים, מוסד ביאליק, תש"ך/1960. לו; 282 עמ'.
- עמ' ז-לד: דב סדן. כבשונה של שירה. עמ' לה-לו: ביבליוגרפיה.
המבוא בצירוף הביבליוגרפיה באבני מפתח, כרך ראשון, עמ' 100-125.

רים בישראל - הוצאת מסדה, תשכ"א/
1961. 347 עמ'.
בראש הספר, ללא מיספור עמודים :
דב סדן. שיח העתים (על אשר ברש).
נכנס לבין דין וחשבון, עמ' 232-233
וכן נדפס בחוברת : 25 שנים לגנוים,
ידיעות גנוים מס' 92, אדר תשל"ז,
כרך ז', שנה 13, עמ' 108-109.

154 **זוייכערט, מיכאל**. זכרונות. תל-אביב,
ארויסגעגעבן דורכ'ן בוך-קאמיטעט,
פארלאג המגורה, תשכ"א/1961. 368
עמ'.
עמ' 7-10 : דב סדן, אוטאפיע למעשה.
נכנס להימישע כתבים ערשטער טייל,
עמ' 269-273.
נוסח עברי : אבני מפתן, כרך ראשון,
עמ' 289-292.

155 **צבי פריץ**. בסוד עמי. נאומים,
הרצאות, שיעורים. תירגמו : ירוחם
טולקס, מנחם הרטום. ירושלים, הספד
ריה הציונית על יד הנהלת ההסתדרות
הציונית, תשכ"ב/1962. 216 עמ'.
עמ' 7-23 : דב סדן. במבוא האסופה.
ביבליוגרפיה : עמ' 24.
המבוא, בשם : בין קברניט לעדה, עם
הביבליוגרפיה באבני גבול, עמ' 84-
99.

156 **שווארץ, ישראל יעקב**. שירת קנ-
טוקי, ירושלים, מוסד ביאליק, תשכ"ב.
268 עמ'.
עמ' 5-20 : דב סדן. הגשר. עמ' 21-
22 : ביבליוגרפיה.
המבוא חזר ונדפס באבני מפתן, כרך
שני, עמ' 65-80. הביבליוגרפיה : עמ'
81-80.

157 **מש, אברהם**. מנכר למולדת. תל-
אביב, הוצאת מסדה [תשכ"ב/1961].
309 עמ'.
עמ' 9-14 : דב סדן. מסילה ושביל בה.

149 **מלצר, שמשון**. שירות ובלדות. תל-
אביב, הוצאת דביר, תש"ך. 258 עמ'.
דב סדן על הספר ומחברו (בראש
הספר ללא מיספור עמודים. 4 עמ').
= ספרית דביר לעם, סידרה ראשונה,
י'. כמה הדפסות.
המבוא, בהשמטת הפסוק הראשון,
בבין דין וחשבון, עמ' 109-111.

150 **פאטער, יששכר**. יידישע מוזיק אין
פוילן צווישן ביידע וועלט-מלחמות.
תל-אביב, ארויסגעגעבן פון דער
"וועלט פעדעראציע פון פוילישע יידן",
1970. 424 עמ'. געקליבענע לידער מיט
נאטן - 78 עמ'.
עמ' 15-17 : דב סדן. בשערי זימרה
ונגינה.
חזר ונדפס באבני מפתן, כרך שלישי,
עמ' 260-263.
נוסח יידי בהימישע כתבים צווייטער
טייל, עמ' 381-384.

151 **מורדקוביטש-אולצ'אקובה, האנא**.
חיי יאנוש קורצ'אק, בצירוף דברי הע-
רקה וזכרונות של ידידיו בישראל. תר-
גום : צבי ארד. הביא לבית הדפוס :
זרובבל גלעד. עין חרוד, הוצאת הקי-
בוץ המאוחד, תשכ"א. 223 עמ'.
סיפא : דב סדן. נכדו של וגג (עמ'
212-221).
כונס לאבני גבול, עמ' 203-213.

152 **ר' בנימין**. כנסת חכמים. פרצופים.
ירושלים, בהוצאת הוועד הציבורי
לכתבי ר' בנימין, תשכ"א/1960. 464
עמ'.
בראש הספר הקדמת דב סדן (2 עמו-
רים לא ממוספרים).
נכנס לבין דין וחשבון, עמ' 363.

153 **גנויים**. קובץ לתולדות הספרות העברית
בדורות האחרונים. א. בעריכת : ג.
קרסל. תל-אביב, אגודת הסופרים העב-

- 162 **ארליך, יוסף**. וואלבראם. בעמודים מקבילים: המקור היידי והתרגום העברי מאת ש. מנדל. פארווארט: דב סדן. תל-אביב, פארלאג י.ל. פרץ, 1963. 93 עמ'.
- עמ' 7-12: דב סדן. צווישן נאטור און כאראקטער; בין טבע לאופי: עמ' 13-16.
- הנוסח היידי בהיימישע כתבים ערשטער טייל, עמ' 238-241; הנוסח העברי באבני מפתח, כרך שני, עמ' 265-267.
- 163 **הלפרן, משה ליב**. טווס הזהב. שירים ופואמות. תירגמו מיידיש: ה(רושוב-סקי) בנימין ואריה סיון. בלוויית מבוא מאת אליעזר גרינברג. ירושלים, מוסד ביאליק, תשכ"ג/1963. 28; קנב עמ'.
- עמ' 5-6: דב סדן: שלוש הערות. מבואו של א. גרינברג תורגם מכתב-יד יידי בידי סדן.
- 164 **שפאן, שלמה**. שירים וסיפורים. מבוא: דב סדן. תל-אביב, הוצאת ספרים קרני, תשכ"ד/1964. 255 עמ'.
- עמ' 7-22: דב סדן. במבואי כתביו. המבוא נכנס לארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 147-161.
- 165 **גלטישטיין, יעקב**. מכל עמלי. שירים ופואמות. תירגמו מיידיש: שלמה שנ-הוד, בלוויית מבוא מאת דב סדן. ירושלים, מוסד ביאליק, תשכ"ד/1964. לב; 188 עמ'.
- דב סדן: במבוא האסופה, עמ' ה-כו. ביבליוגרפיה: עמ' כח-לב.
- המבוא בשם: בגרם המעלות, עם הביבליוגרפיה באבני מפתח, כרך שני, עמ' 120-144.
- 166 **פוצקבר, אברהם**. ברכב אש. שירים ופואמות. תירגמו מיידיש: ה(רושוב-סקי) בנימין ואחרים, בלוויית מבוא מאת דב סדן. ירושלים, מוסד ביאליק,
- חזר ונדפס בארחות ושבילים, כרך העניינים, עמ' 275-279, בשם: טרגו-פול, תוכה וברה.
- 158 **יהדות פולין**. רבעון לחקר יהדות פולין, בעריכת דב סדן. פויליש יידנטום. פערטליאר-זשורנאל פאר פארשווג פון דער געשיכטע פון יידן אין פוילין. רעאקטאר: ד. סדן. ירושלים, הוצאת הפדרציה העולמית של יהודי פולין, חוב' א. תשכ"ב/1962. 178 עמ'. בעבר רית וביידיש.
- עמ' 11-15: דב סדן. נחלת גולה; עמ' 16-21: דב סדן. גלות פולין.
- הנוסח היידי בהיימישע כתבים, חלק שני, עמ' 353-355.
- 159 **ספר היובל**. מוגש לכבוד ד"ר נ.מ. גלבר לרגל יובלו השבעים ע"י ועד היובל והמו"ל הוגו גולד, בעריכת יש-ראל קלוזנר, רפאל מהלר ודב סדן. תל-אביב, הוצאת "עולמנו", תשכ"ג. 304 עמ'.
- בראש הספר: דב סדן. מבואי ספר: עמ' 1-5.
- חזר ונדפס בארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 317-323.
- 160 **רוזן, דב**. עץ הדת. להשרשת תודעת היהדות. ירושלים, בסיוע מוסד הרב קוק, תשכ"ג. 233 עמ'.
- מעמ' 209 עד סוף הספר: גיבון זוטא ובראשו: דב סדן. גיבון זוטא (עמ' 207-208).
- 161 **נתנאליי-רוטמן, יעקב**. מזמור ומצעד. שירים. תל-אביב, הוצאת עם ומדינה, 1963. 160 עמ'.
- בראש הספר ללא ציון עמודים [5-9]: דב סדן. בין מזמור למצעד.
- המבוא בארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 143-146.

170 פלינקר, משה. דאס יינגל משה. דאס טאגבונן פון משה פלינקער. איבער-זעצט פון העברעאיש : יחיאל האפער. אריינפירי-ווערטער פון דב סדן און שאול אש. ירושלים, יד ושם, תשכ"ה. יז ; 115 עמ'.

עמ' ה-יא : דב סדן. ביים טאפל-טויער. אריינפירי-ווארט. נכלל בהיימישע כתבים צווייטער טייל, עמ' 371-377.

171 ויכרמ, מיכאל. מסילות-חיים ומשוער-ליה. גליציה, וינה, ברלין. מידיש : ש. מנדל. מבוא : דב סדן. תל-אביב, הוצאת "המגורה", תשכ"ה/1965. 263 עמ'.

עמ' 7-11 : דב סדן. תיאטרון יהודי - גורל.

נכנס לאבני מפתן, כרך ראשון, עמ' 288-285.

172 כהן, דוד. שפולה. מסכת חיי יהודים בעיירה. חיפה, הוצאת אירגון יוצאי שפולה בישראל, תשכ"ה/1965. 307 עמ'.

בראש הספר (ללא מיספור עמודים) : דב סדן. במבואי ספר שפולה (3 עמ'). נכנס לארחות ושבילים, כרך העניינים, עמ' 284-286, בשם : שפולה - עירו של סבא.

173 יצחק, יצחק (בן-ישראל, יצחק). בעין שוחקת. הקדים : דב סדן. ירו-שלים, בהוצאת איחוד הקבוצות והקיי-בוצים וקבוצת יפעת, באמצעות ספריית "השדה", תשכ"ה/1965. 232 עמ'.

עמ' 7-9 : דב סדן. בין שחוק לשחוק.

174 בן-יוסף (הגר), משה. אחרי ישו ומארכס. הקדמה : דב סדן. תל-אביב, אלף, תשכ"ו. 221 עמ'.

עמ' 7-9 : מבואי מסה.

תשכ"ד/1964. טז ; 232 עמ'.

עמ' ז-טז : דב סדן. בין הפץ וכורח. המבוא נכנס לאבני מפתן, כרך שני, עמ' 183-193.

167 חלוצים במחתרת ובקרב. פרקי מרי וגבורה של יהודים בימי שלטון הנא-צים באירופה, כפי שלוקטו ופורסמו באידיש ע"י לייב שפיזמן ז"ל. תרגום, עיבוד ועריכה עברית בידי משה הורר-ביץ. ירושלים, הוצאת קרית ספר, תשכ"ד/1964. טז ; 376 עמ'.

עמ' יד-טז : דב סדן. איש ונתיב לו. בחתימת הדברים - ביבליוגרפיה. נכנס לארחות ושבילים, כרך סופרי יידיש וספרותה, עמ' 186-189 (עם הביבליוגרפיה).

168 פרידמן, קלמן. לוחות. שירים ורשי-מות. השירים ביידיש ובתרגומם העב-רי של כמה מתרגמים. הרשימות הן בעברית ובידיש משל המחבר עצמו. ירושלים, הוצאת "אוגדן", תשכ"ד/1964. 160 עמ'. עמ' 8-5 : דב סדן. בצדי הלוחות (בעברית וביידיש).

הנוסח העברי באבני מפתן, כרך שני, עמ' 210-212, בשם : מעשה בצרור שירים.

הנוסח היידי בהיימישע כתבים צוויי-טער טייל, עמ' 378-380, בשם : צווישן דא און דארט - אויפן ראנד פון קלמן פרידמאנס "לוחות".

169 מנדלי מוכר ספרים. רשימת כתביו ואגרותיו להתקנת מהדורתם האקדי-מית. ירושלים, הוצאת ספרים ע"ש י.ל. מאגנס, האוניברסיטה העברית - המכון למדעי היהדות - מפעל מנדלי, תשכ"ה. 60 עמ'.

עמ' 5-6 : דב סדן. פתח דבר. נכנס לאבני מפתן, כרך שני, עמ' 271-274.

- 175 **חלמיש, מרדכי**. עורך. מכאן ומקורב. אנתולוגיה של סיפורי יידיש בארץ-ישראל מראשית המאה ועד ימינו, בליווי מבוא, רשימות ביוֹביבליוֹ-גרפיות ותמונות הסופרים. עמ' יג-טו: במבואי האסופה מאת דב סדן. תל-אביב, הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, ספריית פועלים, תשכ"ז/1966. המבוא: עמ' יג-טו.
- המבוא חוזר ונדפס באבני מפתח, כרך שלישי, עמ' 238-240, בשם: פה ומקורב.
- התרגום העברי לסיפורו של יוסף פאלק: גבה הר בין הייגריך היינה לדורו (עמ' 156-158), נדפס גם בספרו של יוסף פאלק: הם היו... מבתר כתבים, עמ' 153-156.
- 176 **המאירי, בנימין**. גיבורים ללא תואר. שירים, שירים בפרווה ורשימות. חיפה, הוצאת ספרים ריניסנס, תשכ"ז/1966. 103 עמ'.
- עמ' 7-8: דב סדן. ניצני בנימין.
- 177 **תערוכת ש"י עגנון**. חתן פרס נובל לספרות 1966. ערך: מלאכי בית-אריה. נוסח אנגלי: מירה פרנקל. ירושלים, בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, תשכ"ז/1967. החלק העברי: עמ'; האנגלי: 52 עמ'.
- עמ' ז-ח בחלק העברי: דב סדן. מבוא: עמ' 8-10 במדור האנגלי: התרגום האנגלי.
- 178 **אייזנכד, אפרים**. ממעינות קדומים. שירים ופואמות. תירגם מאידיש אליהו מייטוס. מבוא: דב סדן. ירושלים, מו"ס ביאליק, תשכ"ז/1967. 28 קנז; עמ'.
- עמ' 9-25: מבואי שירה; עמ' 26-28: ביבליוגרפיה.
- המבוא בצירוף הביבליוגרפיה באבני מפתח, כרך שני, עמ' 98-119.
- 179 **וינשטיין, בריש**. ספר השירים. המתרגמים: אשר ברש, אברהם שלונסקי, אברהם רגלסון, חיים רבינוון, נפתלי גינתון ונתן יונתן. ירושלים-תל-אביב, מסדה, 1967. 303 עמ'.
- בראש הספר ללא מיספור עמודים: דב סדן. במבואי האסופה (2 עמ').
- 180 **טויצ'קוב, נחום**. אוצר השפה העברית. עם מבוא מאת דב סדן. העורך: אלחנן אינדלמן. עורך-משנה: ישראל בן-דוד. ניו-יורק, תשכ"ח. כו; 885 עמ'.
- עמ' טו-כו: דב סדן. בעל אוצרותיים; ביבליוגרפיה.
- נכנס לאבני מפתח, כרך שני, עמ' 327-344.
- 181 **לרנר, יעקב**. בערות פולסיה. מבוא: דב סדן. תל-אביב, הוצאת אריאל, תשכ"ח/1967. 29 עמ'.
- המבוא נלקח מאבני בוחן, עמ' 103-111 שחזר ונדפס בבין דין לחשבון, עמ' 69-74.
- 182 **טוכנר, משולם**. פשר עגנון. הקדים מבוא: דב סדן. רמת-גן, הוצאת אגודת הסופרים בישראל והוצאת מסדה, תשכ"ח/1968. 284 עמ'.
- עמ' 7-23: דב סדן. במבואי ספר וסופרו.
- נכנס לאבני גדר, עמ' 135-147, בשם: פשר ודרכו - על משולם טוכנר.
- 183 **ליויק, ה**. מהר"ם מרוטנברג. פואימה דרמטית בשבע תמונות. תרגום: מ. סילון-זילברמן. תל-אביב, י.ל. פרץ, 1968/תשכ"ח. 116 עמ'.
- הקדמה מדב סדן: בין עילום לגילוי, עמ' 1-4.
- ההקדמה באבני מפתח, כרך שני, עמ' 97-93.

- 184 **פורמאן, ישראל**. יידישע שפריכווער-טער און רעדענסארטן. געזאמעלט אין רומעניע, בעסאראביע, בוקאווינא, מאלדעווע און טראנסילוואניע. תל-אביב, פארלאג המנורה, תשכ"ח/1968. 421 עמ'.
- עמ' 7-11: דב סדן. אן אוצר פון דריי קאנטן.
- כונס לאבני מפתן, כרך שני, עמ' 345-351, בשם: אוצר של שלושה גלילות - על ישראל פורמאן.
- 185 **מנגר, איציק**. שירים ובלדות. עברית: בנימין טנא. מבוא: דב סדן. רמת-גן, על המשמר, תשכ"ט/1968. מח; 262 עמ'.
- הקדמה: ברו ותוכו, עמ' ה-מ; ביב-ליוגרפיה, מ-מו.
- ההקדמה עם הביבליוגרפיה באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 34-72.
- 186 **איכנראנד, לייזר**. לחם דוי. שירים. מיידיש עזרא זוסמן. תל-אביב, הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשכ"ט. 120 עמ'.
- הקדמת דב סדן: בין כמיהה לווועה, עמ' 5-14. ביבליוגרפיה: עמ' 120.
- המבוא עם הביבליוגרפיה באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 199-209.
- 187 **זינגר, מנדל**. עם יוסף חיים ברנר לארץ-ישראל, חיפה, הוצאת מועצת פועלי חיפה, תשכ"ט/1969. 103 עמ'.
- עמ' 3-9: דב סדן: מבואי עדות. נכנס לארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 87-91.
- 188 **שטיינבארן, אליעזר**. משלים. תל-אביב, הוצאת י.ל. פרץ, תשכ"ט/1969. 340 עמ'.
- הקדמה מדב סדן: דאס רעטעניש און זיין באשייד: עמ' 9-34.
- ההקדמה נכנסה להיימישע כתבים, כרך ראשון, עמ' 41-68. הנוסח העברי:
- החידה ופתרונה, באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 9-33.
- 189 **מאנגער, איציק**. מדרש איציק. מהדור-רה שניה מורחבת, בעריכת חנא שמע"רוק. מבוא וביאורים: דב סדן. ירו' שלים, האוניברסיטה העברית, החוג לספרות יידיש, תשכ"ט/1969. המבוא: פולמוס ושוברו בעמ' יג-כה. הביב-ליוגרפיה בעמ' כו.
- המבוא בצירוף הביבליוגרפיה חזרו ונדפסו באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 88-73.
- 190 **קרונמן, אליהו מאיר**. משלי. תל-אביב, הוצאת המחבר, תשכ"ט/1969. 224 עמ'.
- בראש הספר, ללא מיספור עמודים: דב סדן. על הכד ומוגו.
- 191 **פיבלוביץ, פנחס מנחם**. מפי אוד מור-צל. פרקי זכרונות מן התופת הנאצית. תירגם מיידיש: ל. קונשטאט. חיפה, הוצאת המחבר, תשכ"ט/1969. 119 עמ'.
- נספח תמונות ללא מיספור עמודים.
- [מהדורה שניה]: תש"ל/1970.
- בראש הספר, ללא מיספור עמודים: דב סדן. זכור ואל תשכח (2 עמ').
- 192 **רודיק, מ**. הר הזכרונות. שירים. עב-רית: חיים רבינוון. רמת-גן, הוצאת מסדה, 1969. 45 עמ'.
- עמ' 5-7: דב סדן. בדרך הביתה.
- 193 **קאציונע, אלטער**. געזאמלטע שריפ-טן. באנד צוויי. תל-אביב, "המנורה", תש"ל/1969. 344 עמ'.
- עמ' 7-20: דב סדן. צווישן רעוואלט און קידוש השם. צוגאב ביבליאגראפיע (לזו של יפים ישורין): עמ' 343-344.
- המבוא חזר ונדפס (בלי הביבליו-גרפיה) בהיימישע כתבים, כרך ראשון, עמ' 194-210.

- 194 **צימרמן, יצחק**. בעיניו של מאמין. הביא לבית הדפוס: יוסף עמנואל. נר-סף מפתח ל"פרוודור" מאת א. בניויען. תל-אביב, הוצאת פרוודור, תש"ל. 338 עמ'.
- הקדמת דב סדן: מבני אמונה, עמ' 15-9.
- נכנסה לאלופי ומיודעי, עמ' 205-211.
- 195 **וויכערט, מיכאל**. נאכ'ן חורבן (פער-טער באנד). תל-אביב, אורלי, תש"ל/1970. 464 עמ'.
- עמ' 9-15: דב סדן. א טראגיש די-לעמא. מיט'ן לעצטן בוך זכרונות פון מיכאל וויכערט.
- נכנס להיימישע כתבים ערשטער טייל, עמ' 278-273.
- נוסח עברי באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 255-259.
- 196 **מה-יפית, ישראל**. געקליבענע שריפ-טן. תל-אביב, המנורה, תש"ל/1970, ט"ז; 256 עמ'.
- דב סדן. צווישן אינערציע און המ-צאה: עמ' א-טו.
- חזר ונדפס בהיימישע כתבים. חלק א', עמ' 230-237 ובנוסח עברי בשם: בין שיגרה לחידוש באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 192-199.
- 197 **בריקס, ירחמיאל**. על קידוש השם. סיפורים. תירגם מאידיט אלחזן אינ-דלמן. תדפיס מתוך "הדואר". ניר-יורק, תש"ל/1970. 176 עמ'.
- הקדמה מדב סדן: מגיא ההריגה, עמ' 7-20. ביבליוגרפיה: עמ' 21-22.
- ההקדמה עם הביבליוגרפיה באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 243-254.
- 198 **גולדנברג, אשר**. מקצב ומשמעות במקרא. גישה מטודולוגית חדשה לבע-יות הטקסט המקראי. תל-אביב, הוצאת המחבר, אדר תש"ל. יג; 342 עמ'.
- בסטנסיל.
- עמ' י-יב: דב סדן. אותיות שמחות ומאירות.
- נוסח יידי בשם: צווישן קלאנג און געדאנק בהיימישע כתבים צווייטער טייל, עמ' 325-328.
- 199 **פרידמן, יעקב**. שלג במדבר. שירים. רמת-גן, הוצאת י.ל. פרץ, תש"ל/1970. קלו עמ'.
- הקדמה מדב סדן: רואה וצאן מראיתו, עמ' ז-כ. ביבליוגרפיה: עמ' כ"א-כ"ג.
- המבוא עם הביבליוגרפיה באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 120-134.
- 200 **ערליך, יוסף**. שבת. תל-אביב, פאר-לאג "המבורה", תש"ל/1970. 234 עמ'.
- הקדמה: דב סדן - גוט-שבת, עמ' 5-7.
- ההקדמה נכנסה להיימישע כתבים, חלק ראשון, עמ' 241-242.
- נוסח עברי באבני מפתן, כרך שלישי, עמ' 230-231.
- 201 **לעווין, שמואל**. וואלקן געדראנג. דריטער ראמאן פון דער טרילאגיע "צווישן צוויי תהומען". תל-אביב, המנורה, תשל"א/1970. 394 עמ'.
- עמ' א-יג: דב סדן. צווישן וואר און חלום.
- המבוא בהיימישע כתבים ערשטער טייל, עמ' 211-224.
- 202 **אָל, בן ציון**. סוציאליזם אהמול והיום. ירושלים, הוצאת קרית ספר [תשל"א]. 128 עמ'.
- עמ' 7-13: דב סדן. בין פסיחה להכ-רעה.
- 203 **קערלער, יוסף**. דאס געזאנג צווישן ציין. שירים. מבוא: דב סדן. תל-אביב, פארלאג י.ל. פרץ, תשל"א/1971. 167 עמ'.

- חזר ונדפס באבני מפתח, כרך שלישי, עמ' 135-142.
- 208 **פיפנ, שמואל זינזוול**. שירי-עם יהודיים מגליציה/יידישע פאלקסלידער פון גאליציע. בעריכת דב גוי ומאיר גוי. ירושלים, האוניברסיטה העברית בירושלים, המכון למדעי היהדות, המרכז לחקר הפולקלור, תשל"ב/1971. 696 עמ'.
- עמ' 22-25: דב סדן, חוקר ומחצבתו. נכנס לאבני מפתח, כרך שלישי, עמ' 301-310.
- 209 **אוריאל, גילה**. מיומנה של סבתא. תל-אביב-יפו, תשל"ב/1971. 94 עמ'. בסטנסיל.
- בראש הספר מכתב מאת דב סדן למחברת.
- 210 **שארנול, יעקב צבי**. עלי ספיים. שירים. תירגמו מידיש: אמיר גלבוע, חיים רבינזון, אשר שופט ושלמה שנהוד. מרחביה-תל-אביב, הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר בשיתוף עם קרן ויינפר-מורגנשטרן, תשל"ב/1972. 134 עמ'.
- בריש הספר: דב סדן. בין תכלת לשמש (עמ' 7-17) - וביבליוגרפיה עמ' 17-18).
- המבוא וכן הביבליוגרפיה גם באבני מפתח, כרך שלישי, עמ' 109-119.
- נוסח יידי בטויערן און טירן, עמ' 126-143, בשם: צווישן ארום און תוך (בתוספת דברים ובלי הביבליוגרפיה).
- 211 **פאלאטניק, רזזה**. פרוכת הקטיפה. מבחר סיפורים. מידיש: משה יונגמן, אחרית דבר: מלך ראויטש. תל-אביב, הוצאת המנורה, תשל"ב/1972.
- הקדמה מאת דב סדן: בין קרושניק לריו: עמ' 7-20.
- עמ' 7-26: דב סדן. פון הייסין ביו ירושלים.
- נכנס להיימישע כתבים ערשטער טייל, עמ' 157-178.
- נוסח עברי באבני מפתח, כרך שלישי, עמ' 143-162.
- 204 **געציילטע ווערטער**. ליטעראטור און קונסט, 1929-1930. רעדאקטאר: י. מאנגער. הדפסה מחודשת לציון יום-השנה השני למותו של איציק מאנגער עם מבוא עברי מאת דב סדן. ירושלים, תשל"א/1971.
- בראש הספר, ללא מיספור עמודים: דב סדן. עם י"ב הקונטרסים (3 עמ').
- נכנס לאבני מפתח, כרך שלישי, עמ' 94-98.
- נוסח יידי בהיימישע כתבים ערשטער טייל, עמ' 127-132.
- 205 **זיגעלבוים, פייוול**. די אוהאמאס. רא-מאן פון דרום-אפריקע. תל-אביב, פארלאג י.ל. פרץ, תשל"א/1971. 221 עמ'.
- בראש הספר: דב סדן. צווישן מחבר און חיבור: עמ' 15-25.
- נכנס להיימישע כתבים ערשטער טייל, עמ' 243-249.
- נוסח עברי בשם: לקירובו של שבט רחוק, באבני מפתח, כרך שלישי, עמ' 232-237.
- 206 **צ'רסקי, אלכסנדר**. להבות עשן ואפר. רומן. עברית: מרדכי יואלי. תל-אביב, הוצאת המנורה, תשל"א/1971. XV; 300 עמ'.
- עמ' XI-XIV: דב סדן. בין גוש לגיי בוש
- 207 **האלטער, פרל**. שירים. עברית: חיים רבינזון. רמת-גן, מסדה, 1971. 110 עמ'.
- דב סדן. מבוא: עמ' 5-12.

- 216 **אפטייקר, יעקב**. די עלטסטע דריי תנ"ך איבערזעצונגען. אַנאַליז אין דער סעפטואגינטא, פשיטא און וואולגאטא, פאַרזעל צו אונזער מסור רה או צו די תנ"כישע געפינטען פון ים המלח. קאליגראפירט פונ'ם מחבר. הקדמה: דב סדן. תל-אביב, פארלאג "המנורה", תשל"ג/1972. 266 עמ'.
- עמ' I-VIII: דב סדן. צווישן לייכטע-רערן און שווערערן קאליבער. בכלל בהיימישע כתבים צווייטער טייל, עמ' 329-338.
- 217 **כהן, דוד**. שלושה בין רבים. חיים וחוויות בארץ-ישראל. חלק ראשון: מסכת עולים; חלק שני: מסכת ירושלים. ירושלים-תל-אביב, הוצאת ספרים מ. ניומן, תשל"ג/1972. 464 עמ'.
- עמ' 3: דב סדן: מתוך מכתב לחבר.
- 218 **ישי, משה**. בצל השואה. רשמי שליחות בפולין 1945-1946. תל-אביב, בית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק קצנלסון בשיתוף עם הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ג/1972. 192 עמ'.
- מבוא: שליח ודרכו מאת דב סדן, עמ' 7-11.
- המבוא חזר ונדפס בארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 258-262.
- 219 **יאיר (שטינמן), צבי (מאיר)**. מראש צורים. שירים. הקדמה מאת דב סדן. תל-אביב, טרקלין ליד עקד, תשל"ג/1973. 282 עמ'.
- עמ' 5-8 (ללא מיספור): דב סדן. נתיב יאיר.
- נכנס לארחות ושבילים, כרך האישים, עמ' 171-174. כאן נתווספה פיסקה שנשמטה מההקדמה.
- 220 **אנציקלופדיה של גלויות**. ספרי זכרון לארצות הגולה ועדותיה. כרך שנים עשר, "וארשה" ג'. א. יצחק גרינב
- חזרה ונדפסה בארחות ושבילים, כרך סופרי יידיש וספרותה, עמ' 160-168.
- 212 **לזין, שמואל**. בין שני תהומות. טרי-לוגיה. כרך שלישי: חשרת עבים. הקדמה: דב סדן. תל-אביב, הוצאת "המנורה", תשל"ב/1972. 311 עמ'.
- עמ' 3-12: דב סדן. בין ממש לחלום. נכנס לאבני מפתח, כרך שלישי, עמ' 204-216.
- 213 **גוממן-יסני, רוזה**, שירים. עברית: חיים רבינוב. תל-אביב, עם הספר, תשל"ב/1972. 72 עמ'.
- המקור במקביל לתרגום.
- מבוא מאת דב סדן: שירה של עדנה, עמ' 5-7.
- חזר ונדפס בארחות ושבילים, כרך סופרי יידיש וספרותה, עמ' 57-61.
- 214 **קליגער, קהנאם**. די בארוועסע וואך. לידער און באלאדעס 1937-1957. בווענס-אייירעס, פארלאג חברשאפט, 1972. 208 עמ'.
- עמ' 9-24: דב סדן. א פאעט צווישן וואלין און ארגענטינע.
- חזר ונדפס בשם: צווישן לודמיר און לודמיר בוטיערן און טירן, עמ' 144-160 ובנוסף עברי בשם: בין לודמיר ללודמיר, בארחות ושבילים, כרך סופרי יידיש וספרותה, עמ' 62-73.
- 215 **ביי זיך**. העפטן פאר די שאפונגען פון שרייבערס, נייע עולים. העפט איינס. ארויסגעגעבן דורך דעם קאמיטעט פאר יידישער קולטור אין ישראל. אריינ-פיר: דב סדן. רעדאקטאר: יצחק יא-נאסאוויטש. תל-אביב, תשרי תשל"ג/אקטאבער 1972. 72 עמ'.
- בראש החוברת, ללא מיספור עמודים: דב סדן. אויף דער שוועל ביי זיך (2 עמ').

- יבשה.
נוסח עברי בשם: קלעים ואחוריי-
קלעים בארחות ושבילים, כרך סופרי
יידיש וספרותה, עמ' 210-215.
- 225 **שריד [גולדברג], לוי אריה.** החלוצ
ותנועות הנוער בפולין, 1917-1939.
תל-אביב, עם עובד - תרבות וחינוך,
תשל"ט/1979. טו; 687 עמ'.
עמ' ט-יא: דב סדן. במבואי הספר.
- 226 **אולינובר, מרים.** האוצר של הסבתא.
הספר שיצא במקורו, בידיש בוורשה,
תורגם לעברית ע"י יהושע טן-פי. דב
רי הקדמה: דב סדן ודוד פרישמן/
ירושלים, מוסד הרב קוק, תשל"ה/
1975. קט"ז עמ'. טורים מקבילים
למקור היידי ולתרגום העברי.
עמ' 1-8: דב סדן. שומרת האוצר
וביבליוגרפיה.
המבוא והביבליוגרפיה בארחות ושבי-
לים, כרך סופרי יידיש וספרותה, עמ'
49-56.
- 227 **אומר-למר, עזריאל.** עשר פגישות
של רחל (מתזה). חזיון אחרית הימים.
תל-אביב, הוצאה לאור "אימתי",
1975. 88 עמ'.
עמ' 6-8: דב סדן. בין כרוניקה ומי-
תוס.
- 228 **קליין, אברהם.** רק שאלה אחת. הומר
רסקות. תרגום: יונה אשל. עריכה:
רפאל קליין. חיפה, תשל"ה/1975. 86
עמ'.
הקדמה: דב סדן, עמ' 11-15.
- 229 **אברך, ישעיהו.** פרקי יותם. תל-אביב,
עם עובד, תשל"ו/1976. 421 עמ'.
עמ' 1-5 (ללא מיספור): דב סדן.
במבואי הפרקים.
נכנס לארחות ושבילים, כרך האישים,
עמ' 248-252.
- כיום; ב. אחריתה של יהדות פולין.
המערכת: ח. ברלס, א. טרטקובר, דב
סדן. ירושלים, הוצאת "אנציקלופדיה
של גליות", תשל"ג/1973. 726 טורים.
דב סדן. במבואי האסופה: עמ' XI-
XIII.
חור ונדפס בשם: בין בבל לירושלים -
על יצחק גרינבוים. בארחות ושבילים,
כרך האישים, עמ' 287-291.
- 221 **אוליצקי, יוסף.** אמנות הדפוס. 400
שנים לאמנות הדפוס בארץ-ישראל.
גבעתיים-רמת-גן, הוצאת המוזיאון
לאמנות הדפוס ומפעלי נייר הדרה,
תשל"ג/1973. 408 עמ'.
בראש הספר, ללא מיספור עמודים:
דב סדן. ספר והדרך אליו (3 עמ').
- 222 **גראדזענסקי, שלמה.** געקליבענע
שריפטן. תל-אביב, פארלאג י.ל. פרץ,
תשל"ד/1973. 412 עמ'. דב סדן.
א קליינער אריינפיר: עמ' 9-15.
נכנס לטויערן און טירן, עמ' 180-186,
בשם: טויערן און טירן - אן אומקאמ-
פראמיסלעכע פעדער. נוסח עברי
בארחות ושבילים, כרך סופרי יידיש
וספרותה, עמ' 181-185, בשם: בין
תשתית לקומה.
- 223 **ברכות, ז.** הירדן סואן. מיידיש: מר-
דכי חלמיש. ירושלים-תל-אביב-חיפה,
תשל"ד. 236 עמ'.
במבוא האסופה - דב סדן; עמ' 9-17.
נכנס לארחות ושבילים, כרך סופרי
יידיש וספרותה, עמ' 133-140, בשם:
חלום ושברו.
- 224 **בראודה, מאיר.** קוליסן און הינטער
קוליסן. זכרונות, געשטאלטן אין יידי-
שן טעאטער אין סאוועט רוסלאנד.
הקדמה: דב סדן. תל-אביב, פארלאג
המנורה, תשל"ד/1974. 256 עמ'.
עמ' 7-15: דב סדן. א שטיק קולטור-

- 230 **טולקס, ירוחם**. בסוד סופרים והוגים. תל-אביב, הוצאת עומר, תשל"ו/1976. עמ' 270.
- דב סדן. הולך חשכים ונוגה לו : עמ' א-י.
(ג'רן ד'א'י'מ)
המבוא נכנס לארחות ושבילים, חלק א', עמ' 219-230.
- 231 **ברי-נחום, יחזקאל**. רחשי אביב. שירי. רים. דברי פתיחה : דב סדן. ירושלים, בסיועם של המחלקה לאמנות, משרד החינוך והתרבות ירושלים, קרן תל-אביב לספרות ולאמנות, ועד עדת הספר רדים ושל משפחת ששון ירושלים, סיון תשל"ו. 52 עמ'.
- דברי סדן : עמ' 5.
- 232 **עננו, שמואל יוסף**. יידישע ווערק. רעדאקטאר : ח. שמערוק. ירושלים, האוניברסיטה העברית - החוג ליידיש, הועד לתרבות יהודית בישראל, תשל"ז/1977. 152 עמ'.
- דב סדן : אריינפיר, עמ' ז-נה.
- 233 **שוחם, יוסף יונה**. זיקת הפיסת היהדות במבחן הדורות. תל-אביב, הוצאת "נינים", בית-חרות-כפר-ויחקין, תשל"ז/1977. 228 עמ'.
- דב סדן. לחיזוקה של זיקה : עמ' 5-6.
- 234 **אויערבאך, רחל**. ביים לעצטן וועג. אין געטא ווארשע און אויף דער ארץ-שער זייט. תל-אביב, פארלאג "ישראל-בוך", תשל"ז/1977. 334 עמ'.
- דב סדן - רחל אויערבאך, שטריכן צו איר געשטאלט : עמ' 7-17.
- נכנס לטויערן און טירן, עמ' 209-218, בשם : די טרערן-מיליאנערין.
- נוסח עברי בארחות ושבילים, כרך סופרי יידיש וספרותה, עמ' 190-195, בשם : צוואתם של יהודי וארשה.
- 235 **אמיר, יצחק**. מילון עברי-רוסי עם טרנסקריפציה פונטית. ירושלים, הוצאת ראובן מס, 1977. טו ; 205 ; 151 ; י"ח עמ'.
- עמ' ה-יב : דב סדן. בהתוודע יוסף אל אחיו. נוסח רוסי : עמ' ה-ט.
- 236 **כהנר, יצחק**. בקול שופר. שירים. תל-אביב, הוצאת מסדה, 1977. 319 עמ' (המחבר נפטר ביום הופעת הספר).
- בעמ' 6 : מכתבו של דב סדן על הספר (טבת תשל"ז).
- 237 **ברלב, קלמן**. עינים ללב. פרקי פוב"ל-ציסטיקה ורפורטאז'ה מימי ארץ-ישראל הקטנה. ערך : ג. קרסל. תל-אביב, הוצאת "דבר", תשל"ח/1977. 306 עמ'.
- דב סדן. ציון לקלמן ברלב : עמ' 303-306.
- 238 **ביקל, שלמה**. יהדות רומניה. היסטוריה, בקורת ספרותית, זכרונות. תירגם מיידיש : ק.א. ברתיני. עם הספר : דב סדן, אברהם פלר ואליעזר פרנקל. תל-אביב, הוצאת התאחדות עולי רומניה בישראל והוועדה הספרית תית של עזבון גרופר, אשקלון, תשל"ה (צ"ל תשל"ח)/1978. טז ; 432 עמ'.
- עמ' ה-ו : דב סדן. עם האסופה.
- 239 **סלובצקי, יוליוש**. אנהלי. מפולנית : שמשון מלצר. תל-אביב, עקד, תשל"ח/1978. 100 עמ'.
- עמ' 91-100 : דב סדן. עם שירת "אנהלי" ותרגומה.
- 240 **ספר זכרון לקהילות ראדיחוב והרסביבה**. העורך : ג. קרסל. תל-אביב, בהוצאת אירגון יוצאי הישובים האלה בארץ ובחול, תשל"ו/1976 (למעשה יצא בתשל"ח/1978). 656 עמ'.
- עמ' 13-5 : דב סדן. במבואי אסופת הזכרון.

- 247 **צימליון, אהרן**. בין אמונה לאמנות. כרך ראשון: מדור לדור. מבוא: דב סדן. תל-אביב, יהושע אורנשטיין, הוצאת ספרים יבנה, תש"ם/1980. 264 עמ'.
- עמ' 9-12: דב סדן. במבואי האסופה.
- 248 **פּלם**. מחקרים בביקורת הספרות. מא-סוף לזכר ש"י פנואלי. ערכה: נורית גוברין. מכון כץ לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת תל-אביב, תש"ם/1980. 453 עמ'.
- עמ' 11-20: דב סדן. דבר-זכרון ומוקד-דו - שלושה מכתבים (פרק מספרי: עם אחי הסופרים).
- 249 **וואלדמאן, משה**. פון אלע ווייטן. תל-אביב, ה. לייבויק פארלאג פון יידישן ליטעראטן און זשורנאליסטן-פאריין אין ישראל, תש"ם/1980. 366 עמ'.
- עמ' 11-17: דב סדן. צווישן פרימארגן און פרימארגן.
- 250 **קשת, ישורון**. קדמה וימה. פרקי זכרונות. תל-אביב, הוצאת ספרים עם עובד, 1980. 296 עמ'.
- עמ' 289-293: דב סדן. עם ספר הזכרונות.
- 251 **גוטליב, הינקו**. כתבי. תירגם מסרבור קרואטית צבי רותם. הקדים מסה: דב סדן. כרך ראשון: סיפורים. תל-אביב, הוצאת עקד, בגבולם, תש"ם/1980. לב; 458 עמ'.
- עמ' א-ט: דב סדן. דרך-עקיפין ופשרה.
- 252 **פינב, מאיר**. קורות ספרות יידיש. תירגם מצרפתית שלמה צוקר. הקדים מבוא: דב סדן. רמת-גן, תשמ"א. 319 עמ'.
- עמ' ג-ט: דב סדן. מבואי ספר.
- נכנס לארחות ושבילים, כרך העניינים, עמ' 307-316, בשם: נפה ורחשה.
- 241 **כהנא, דוד**. יומן גיטו לבוב. ירושלים, יד ושם, תשל"ח/1978. 187 עמ'.
- עמ' 9-22: דב סדן. עיר ואם וזכרון אחריתה. (כרך העניינים)
- נכלל בארחות ושבילים, עמ' 294-306, בשם: לבוב המעטירה וזכרון אחריתה.
- 242 **לבוך, זליג**. נחלת בית. תל-אביב, עם עובד - תרבות והינוך, תשל"ט/1978. 144 עמ'.
- עמ' 7-17: דב סדן. שרשים ושלוות-תיים.
- 243 **עגנון, שמואל יוסף**. צווישן אלט און ני. אויסדערוויילטע דערציילונגען. יידיש: חיים גורט. תל-אביב, "יש-ראל-בוך", תשל"ט/1978. 247 עמ'.
- עמ' 14-7: דב סדן. אריינפיר ווארט - וועגן חיים גורט און זיין ארום.
- 244 **זורנר, שלמה**. תשעה סיפורים. מיי-דיש: משה יונגמן. ירושלים-תל-אביב, הוצאת מ. ניומן, 1979. 158 עמ'.
- עמ' 13-18: דב סדן. מבוא האסופה. נכנס לארחות ושבילים, כרך סופרי יידיש וספרותה, עמ' 169-173, בשם: מבית לבית.
- 245 **שטארקמאן, משה**. געקליבענע שריפ-טן. צוזאמענגעשטעלט פון: מרדכי חלמיש און יצחק יאנאסאוויטש. תל-אביב, תשל"ט/1979. 512 עמ'.
- עמ' 9-22: דב סדן. וועגן משה שטארקמאן.
- 246 **בילצקי, י.ח.** הדרמטורגיה החזיונית של ה. לייבויק. תל-אביב, הוצאת הקי-בוך המאוחד, תשל"ט/1979. 312 עמ'.
- עמ' 7-19: דב סדן. מבוא ספר. חזר ונדפס בשם: נפתולי גאולה, באר-חות ושבילים, כרך סופרי יידיש וספרותה, עמ' 21-33.

הקדמה בצירוף הערות

עמ' 3-6, 156-167 : ההקדמה ; הערות :
עמ' 171-199 (המיספור באותיות עב"ריות).
ההערות וכל הספר נדפסו תחילה
ב"דבר" (ראה מס' 1104).

252 היינה, היינריך. ארץ אשכנז. הגדה
של סתו. תירגם ש. בן-ציון. הקדמה
וביאורים מאת דב שטוק. ציורים מאת
נחום גוטמן. תל-אביב, הוצאת דבר,
1938. 199 עמ'.

תרגומים בצירוף מבואות

עמ' 5-11 : דב שטוק. במבואי ספר.
נכנס לאבני מפתח, כרך ראשון, עמ'
236-232.
הדפסה חדשה בשם : פרי גני, יצאה
בתל-אביב, הוצאת מנורה, תשכ"ב.

256 שטאנדר, אדולף. כתבי מאמרים, נאור
מים, אגרות. תל-אביב, תש"ג. XI ;
179 עמ'.

"הסידור והתרגום נעשו בידי דב
שטוק" (מתוך ההקדמה).

257 אופטושו, יוסף. יום ברגנשפורק. תר"ו
גום : דב שטוק. תל-אביב, הוצאת
הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, ספרית
פועלים, דורון, 1943. 79 עמ'.
נספח בן 7 עמ' : כתום היום (בנתיב
הבירור וההשגה).
חור ונדפס באבני מפתח, כרך ראשון,
עמ' 155-159.
הנספח אינו מצוי בכל העותקים.

258 שוורין, (לודוויג). ימות חמה בוורמ
לנד (במכורתה של סלמה לגרף).
תירגם מכתבי-יד גרמני : דב שטוק.

253 סכר, צבי זאב. מגילת מעפיל. תירגם
מפולנית : דב שטוק. הקדמה : מכס
ברח. ירושלים, ראובן מס (נדפס בתל-
אביב), ת"ש. 95 עמ'.
התרגום נדפס תחילה בתוספת הערב
של דבר : אומר, בשם : הכל מתחת
לסיפון.
עמ' 3-4 : עם המגילה (מאת המתרגם).

254 גוטליב, פרננשישק. קרל צ'פק. מסה.
תל-אביב, הוצאת "הגה", תש"א. 29
עמ'. בניקוד.
עמ' 3 : הערת המתרגם (על צ'פק
וגוטליב).

255 פפירניקוב, יוסף. מן הטנא. שירים.
מתורגמים לעברית בידי מתרגמים
שונים. הספר נערך בידי אברהם לוינ-
סון ודב שטוק. תל-אביב, הוועדה לה-
צאת כתבי המשורר, תש"ב/1942. 143
עמ'.

השירים המתורגמים ע"י סדן : יש כי...
(עמ' 66), חייגו (66), היה לי טוב
(75), לאחי הפייטנים (77), רחמניות
(101), גידולי צבר (106).

263 דר נסתר. הנויר והגדייה. סיפורים, שירים, מאמרים. תירגם מיידיש: דב סדן. מבוא מאת חנא שמרוק. ירושלים, מוסד ביאליק, תשכ"ג/1963. 328 עמ'.

שלוש הערות מדב סדן: עמ' 5-6. שני סיפורים בתרגומו זה יצאו באסופה אחרת: תחת גדר. תירגם א.ד. שפיר; מעשה בלך, בעכברה ובנסתר עצמו. תירגם דב סדן. ספריית תרמיל, פירסור מי קצין חינוך ראשי/ענף השכלה, משרד הבטחון/ההוצאה לאור, תמוז תשכ"ט, עמ' 51-95. כמה הדפסות.

264 דיק, אייזיק באיר. ר' שמעיה מברך המועדות ודברייסיפור אחרים. תירגם והקדים מבוא: דב סדן. ירושלים, הוצאת מוסד ביאליק, ספריית "דורות", תשכ"ז/1967. 141 עמ'.

עמ' 15-7: דב סדן - על המחבר והיבוריו.

המבוא, בשם: בין לימוד ושעשוע, חזר ונדפס באבני מפתן, כרך שני, עמ' 16-9.

ראה עוד לעיל מס' 140.

265 הופר, יחיאל. חצר בפוקורונה. תירגם מיידיש והקדים מבוא: דב סדן. ירושלים, מוסד ביאליק, תשכ"ח/1968. 308 עמ'.

עמ' 9-22: דב סדן. מספרן של חצרות; עמ' 23-24: ביבליוגרפיה.

המבוא עם הביבליוגרפיה באבני מפתן, כרך שני, עמ' 247-264.

266 פאלק, יוסף. מבחר כתבים. הסדיר והקדים: דב סדן. תל-אביב, הוצאת יוסף שמעוני, "מפיץ הספר" (1974). 192 עמ'.

"כל הסיפורים, הזכרונות והרשימות ניתרגמו על ידי, זולת הרשימות: 'המשיה בוא יבוא', 'מי היא מוזה', 'אורחים לחג', שניתרגמו בידי שמאי מגדל וכן תירגמתי את מאמרי ההערכה

מרתביה, הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, דורון, 1943. 54 עמ'.

עמ' 7-8: ד. ש(טוק): דברי הקדמה ללא כותרת.

הסיפור נכלל גם בספרו של ל. שוררין: שחוק הגורל (ראה מס' 77).

259 זמר-עם. קובץ לפולקלורה מוסיקלית-יהודית. נערך ונסדר בידי יצחק אדל, שמשון מלצר, יהויכין סטוצ'בסקי ודב שטוק. תל-אביב, הוצאת מ. ניומן, תש"ו/דצמבר 1945. 160 עמ'.

כאן כהמישה עשר שירים מתורגמים בידי סדן. ההקדמה: שיר-עם, עמ' 5-25, חזרה ונדפסה באבני בוחן, עמ' 363-386, בשם: בין בירור להשגה.

260 קלורי, משה. בין זרע לקציר. מבחר כתבים. סידר ותירגם דב שטוק. תל-אביב, הוצאת עם עובד, ספריה לדור, תש"ז. 352 עמ'. ביבליוגרפיה: עמ' 356-353.

הקדמה: שלוש הערות: עמ' ב-ג. ההקדמה חזרה ונדפסה ב"אבני גבול", עמ' 164-165.

261 ספר צבי ביקלם-שפיצר. ערך ותירגם גם דב שטוק. תל-אביב, הוצאת סנור ניות (תש"ח/1948). 234 עמ'.

משל סדן כאן: עמ' 7-9. שלוש הערות; עמ' 59-62. בפתח הכתבים; עמ' 227-234. ביבליוגרפיה. שני הדברים הראשונים ללא הביבליוגרפיה באבני מפתן, כרך שני, עמ' 298-303.

262 ארליך, יוסף. טוב הארץ. תירגם מכתבי-יד והקדים: דב סדן. תל-אביב, הוצאת ספרים ג. טברסקי, תש"ב/דצמבר 1951. 104 עמ'.

דב סדן. במבואי כפר: עמ' 5-6. המבוא באבני מפתן, חלק ראשון, עמ' 190-191.

סופרי יידיש וספרותה, עמ' 141-150,
בשם: בצדי המסילה - עם מבחר כת-
ביו של יוסף פאלק.

(אשדורף, ראוויטש).
עמ' 7-19: דב סדן. במבואי האסופה.
המבוא נכנס לארחות ושבילים, כרך

עריכה

שני מאמרי בילינסון המצויים כאן:
כליונה של ההתבוללות, משבר הציור-
נות והברית היהודית (עמ' 14-26) הם
תרגומי סדן.

272 הגה. עתון יומי ממוקד. הגליון הראשון
יצא בערב פסח ת"ש (22.4.1940) והת-
אחרון ב"כ"ה בסיון תש"ו/13.6.1947.
ברוב השנים הראשונות נערך העתון
על ידי דב סדן.

273 נזית בת עשר. במה ליצירה אמנו-
תית-ספרותית / אחת לחודש / בעריכת
ג. טלפיר. עורכי חוברת העשור: ספ-
רות ותיאטרון - דב שטוק; ציור ופי-
סול - מ. קסטל, מ. שמיט. כרך רביעי,
ז-יב (מ"ג-מ"ח), שבט-תמוז תש"ב/
ינואר-יוני 1942. 182 עמ'.
בראש החוברת: דב שטוק. בשער
העשור (מכתב קטן מעורך-ארעי לעו-
רך-קבע).

יצא גם בשער אחר בשם: אסיף, כנסת
סופרים ואמנים בארץ-ישראל. תל-
אביב, הוצאת "גזית", תש"ג. 175 עמ'.
כאן חסרים דברי ההקדמה וכן נשמטו
כמה דברים בחתימת החוברת.

274 רשומות. סידרה חדשה. ועד המע-
רכת: ב.צ. דינבורג (דינור); פ.
לחובר, ד. שטוק. העורכים: יום טוב
לוינסקי, דב שטוק.
כרך ראשון. תל-אביב, דביר, תש"ו/
1937.

267 עתוננו. דברי החלוץ בפולין הקטנה.
לבוב. גל' 1-3, שבט-ניסן, תרפ"ד
(1924).
נערך על ידי ישראל כהן ודב שטוק.
הכתובת בפולנית: מרכז החלוץ, לבוב,
דב שטוק.

268 בשעה זו. מלים אחדות אל הנוער
החלוצי. לבוב, אב תרפ"ד.
בעמוד האחרון: העורך האחראי: ברל
שטוק.

269 הטתיר (עתון "החלוץ"). שבועון.
וארשה. שנה א', תרפ"ה.
מערכת העתון: מאיר בוגדנובסקי
(אחר כך: בוגדן ובשנים האחרונות:
שלי), דוד ליבשיץ ודב שטוק.
עם עלייתו של הראשון לארץ נערך
העתון על ידי השניים הנותרים עד
לעלייתו לארץ של סדן באותה שנה.

270 מוסף לשבתות ומועדים. מוסף ספ-
רותי-שבועי ל"דבר". החל לצאת ב"ט'
בסיון תרפ"ה (1.6.1925) ונפסק ב"ט'
בסיון ת"ש (21.6.1940). מאז ואילך
נבלע בגוף העתון.
דב סדן ערך את ה"מוסף" בשנות
תרצ"ג-תרצ"ט (1933-1939).

271 ציון למעשה בילינסון. דרכו ופעלו.
במלאת שנת אבלו, ה' בכסלו תרצ"ח/
9.11.1937. 71 עמ'.

בורי ליובל השבעים של ש"י עגנון,
תשי"ט. 341 עמ'.
הדפסה שנייה, ללא שינויים: ירושלים,
הוצאת הסוכנות היהודית, תשכ"ו. 341
עמ'.

1945.
כרך שני. כנ"ל, תש"ו/1946.
כרך שלישי. כנ"ל, תש"ו/1947.
כרך רביעי. כנ"ל. תש"ו.

280 פרודור. תל-אביב, חוב' א-יב. אדר-
ניסן תשכ"ב - תשרי תשכ"ח. הכותרת
בחוברות האחרונות דו-ירחון לענייני
אמונה. ועד המערכת: שמואל הוגו
ברגמן, דב סדן, העורך: יצחק צימרמן.
מחוב' ג נוסף על ועד המערכת יוסף
עמנואל (מנלה).

281 אמות. דו-ירחון לענייני חברה וספרות.
העורך: שלמה גרודזנסקי.
מועצת המערכת: גרשם שלום, לאה
גולדברג, נתן רוטנשטרייך, דב סדן,
מאיר יגורסקי. תל-אביב, א-כ (20-1).
אב-אלול תשכ"ב/אוגוסט-ספטמבר
1962 - תשרי-חשון תשכ"ו/אוקטובר-
נובמבר 1965.

282 מאסף לדברי ספרות, בקורת והגות.
ד, העורכים: שלמה טנאי ודב סדן.
יוצא ע"י אגודת הסופרים העברים
בישראל בהוצאת קרית ספר, ירושלים,
תשכ"ד.

ת, העורכים: ישראל כהן ודב סדן.
יוצא ע"י הנ"ל והמרכז לתרבות וחינוך
של ההסתדרות, תל-אביב, תשכ"ח.

283 קטעי-קריאה לשיעורו של דב סדן:
מבוא לספרות הדורות האחרונים. מח-
זור ב'. המביאה לבית הדפוס: לילי
גדב. תל-אביב, הוצאת מפעל השיכ-
פול, תשכ"ז. 98 עמ'. בסטנסיל.

284 כהן, דוד. ילדי ישראל קודש. אמרות
ואגדות. עריכה: דב סדן. תל-אביב,
הוצאת ברונפמן, תשל"ג/1973. 152
עמ'.

275 שרון, אברהם. משני עברי השעה.
מאמרים מקובצים. ספר ראשון (לא
יצא יותר): רצוננו וקלסטר פנינו. תל-
אביב (נדפס בירושלים), הוצאת עם
עובד, כתבי סופרים, תש"ז. 320 עמ'.
"--- לכל ידידי, אשר בטוב לבם
עזרו לי בהזדמנויות רבות בתיקוני-
לשון וסגנון, וביחוד למר דב שטוק,
אשר טרח עתה הרבה במיון המאמרים,
בסידורם ובעריכתם - אמורה בזה תר-
דתי מעומק הנפש" (מדברי המחבר
בהקדמתו).

סדן ערך כמה עשרות ספרים וכאן
נימנו אך אלה שעריכה זו נזכרת
במפורש. כל השאר ללא כל זכר
לעריכתו.
ספרים מרובים שהקדים להם הקדמות
אף נערכו על ידו.

276 קטעים לאמוני לשון. סידרם: דב
סדן, ירושלים, האוניברסיטה העברית,
כסלו תש"י. 103 עמ'. סטנסיל.

277 קאנט, עמנואל. ביקורת התבונה
הטהורה. תירגמו והוסיפו מבוא ונס-
פחים: שמואל הוגו ברגמן ונתן רוטנ-
שטרייך. עריכה סגנונית: דב סדן.
ירושלים, מוסד ביאליק, תשי"ד/1954.
ע; 439 עמ'.

278 פרקי גליציה. ספר זכרון לד"ר אב-
רהם זילברשיין. בעריכת ישראל כהן
ודב סדן. תל-אביב, עם עובד, תשי"ז.
453 עמ'.

279 לעגנון ש"י. דברים על הסופר וספריו.
המביאים לבית הדפוס: דב סדן, אפ-
רים א. אורבך. ירושלים, הועד הצי-

ראל ואגודת "שלם", תשל"ח. 315 עמ'.
עמ' 7-8 : פתח דבר מאת העורכים.

285 מאסף יא, מוקדש ליצירת חיים הוו.
בעריכת דב סדן ודן לאור. ירושלים,
הוצאת אגודת הסופרים העברים ביש-

לכבודו של דב סדן

חנא שמרוק. ירושלים, הוצאת הקיבוץ
המאוחד תל-אביב, תשל"ז/1977. 397
עמ'.

286 ספר דב סדן. קובץ מחקרים, מוגשים
במלאת לו שבעים וחמש שנה. המע-
רכת : שמואל ורסס, נתן רוטנשטרייך,

בעתונים ובכתבי־עת

תרע"ו/1916

נארישקייטען אנגעשריבען. נישט דרוקפעהיג.
 תרגום סדן: "ב.ש., ראשי תיבות: ברל שטוק (זה שמי וזה חניכתי מעיקרם), סטארי ברודי (שם כפר הסמוך לברודי, ובו היה גטוע בית משפחת אבי מדורות); אין אנו יודעים, אם אין אתה מסוגל, כפי שאתה טוען בעצמך, לעבד את נושא 'הדיבוק'; ודאי הוא כי כתבת, תמחול בטובה, הרבה שטרי יות. אינו כשר לדפוס".
 מובא בדבריו במסיבה בחוג "הבימה בירושלים" (כ"א אדר תשכ"ב) ונדפס לאחרונה בספרו: בלשון מדבר בעדו, עמ' 23.

287 ב"דער גוטע אנקעל" (הדוד הטוב), תוספת לילדים לעתון היהודי-גרמני "מארגענצייטונג", שיצא במערה'ש אוסטרוי בעריכתו של וילהלם ברקל-האמר, נדפסו באותה שנה פתרוני-חידות, בחתימה: ברנהרד שטוק.
 מאמר שלא נדפס, על הצגת "הדיבוק" של אנסקי. נשלח למערכת העתון היומי היידי "טאגבלאט" בלבוב (בערך ב-1920) ולא נדפס. במקום כך באה תשובת המערכת כהאי לישוב:
 "ב.ש. סטארע בראדי: מיר ווייסען נישט צי זענט איהר נישט מסוגל, ווי איהר בעהויפטעט אליין, דאס דיבוק טעמא צו בעארבייטען. זיכער אין, אז איהר האט א סך - זייט אונז מוחל -

תר"ף/1920

תרגום פולני ל"מעט נחת" מאת מ. בן-אליעזר (מתוך "העולם").

BEN-ELIEZER, M. Odrobina 288
 szczęścia. Chwila 1920.

תרפ"א/1921

SZOFMAN, G. Poeta i słodka 290
 dziewczeczka. Chwila.
 תרגום פולני לסיפורו של שופמן: "המשורר והנערה המתוקה" (מתוך "סנונית").

KOHN, DAWID. Junacy. Chwi- 289
 la, Lwow.

SZYMONOWICZ, D. Hadasa. 291
 Chwila.
 תרגום פולני ל"הדסה" של דוד שמעוני (מתוך "העולם").

תרגום פולני למאמרו המימאריסטי של דוד כהן, "הבחורים", ב"קונטרס" עב (תרפ"א) על טרומפלדור.
 על תרגום זה, הפירסום הספרותי הראשון של סדן, ראה זכרונותיו בארחות ושבילים, כרך העניינים, עמ' 285 (הדברים נדפסו לפני כן בכלל מבואו לספרו של דוד כהן על שפולה. ראה לעיל, מס' 172).

תרגום יידי לשירה של המשוררת הפוֹ-
לנית.

292 קאנאפניצקא, מאריא. א היים. שיר.
טאגבלאט [יוני].

תרפ"ב/1922

בפנים : שטאך).
שיר ראשון בדפוס. העורך : יצחק
לופבן.

294 מײן זוהן (שיר). פאלק און לאנד,
גל' 14/15, ד תמוז/30.6, עמ' 10.
חתום : בערל שטאק.

293 כותל מערבי (שיר). פאלק און לאנד,
צענטראל ארגאן פון התאחדות עולמית
של "הפועל הצעיר" ו"צעירי ציון" אין
מזרח אייראפא. ווארשא, גל' 11, ח
ניסן 8.4, עמ' 10-9.
השיר ביידיש. חתום : בערל שטאק
(כך בתוכן העניינים של הגליון ואילו

תרפ"ד/1923-1924

מהווי החלוץ בעירות ובמרכז, לפי
המכתבים המגיעים משם.
חתום : שמלאי.

299 כספרות וכעתונות. במקום המצויין
במס' 298, עמ' 7-8.
סקירה על עתונים וקונטרסים בתחומי
החלוץ ותנועת העבודה.

300 מזכרונותיו של ראש-קבוצה. במקום
המצויין במס' 298, עמ' 8.
שיחות ב"החלוץ".

301 מן הביקורים. עתוננו 2, אדר א' /
פברואר, עמ' 8.
על הביקורים מטעם "החלוץ" בפש-
מישל ויארוסלאב.

302 סקירות ביבליוגרפיות. במקום המצו-
יין בערך הקודם, עמ' 9-10.
חתום : ש.

על כמה חוברות וקונטרסים ובעיקר על
ספרו של חיים ארלוזורוב (בגרמנית)
על מדיניות ההתיישבות של הסוכנות
היהודית.

295 מכתב ל"השדה". השדה, כרך ד, חוב'
א תשרי/אוקטובר, עמ' 48.
שאלה "בשם הסתדרות 'החלוץ' בג'
ליציה המזרחית".

בענין החינוך החקלאי הגבוה באיר-
פה - האם הוא מתאים לדרישות בארץ,
מה יש להשלים ובאזיה מקצוע חקלאי
ראוי להתמחות.

296 די החלוץ באוועגונג (איבערבליק).
טאגבלט, כ"א בטבת/29.12.

296א פישמאן, עדה. די פרוי אלס חלוצה.
טאגבלאט.

תרגום יידי למאמרה : האשה כחלוצה
מתוך "עלים".

297 חינוך תרבותי. עתוננו, דברי החלוץ
בפולין הקטנה (גליציה), א, א בשבט/
7.1, עמ' 2.

ידעת הלשון, דיבור עברי, תולדות
ישראל, תנ"ך, אהבת העבודה, הויקה
לתנועת העבודה הארצישראלית.

298 צרור מכתבים. במקום המצויין בערך
הקודם, עמ' 4-5.

- 303 על הפרק. עתוננו 3, ניסן, עמ' 1-3.
פרקים על מועצת החלוץ, עליה רבי-
עית, פגישת חברים (על החלוץ, השו-
מר הצעיר ועוד).
חתום: דל"ת.
- 304 ממחזור הביקורים. במקום המצויין
בערך הקודם, עמ' 9-10.
על הביקורים בסטאניסלאב, קולומיה,
סניאטין, וסטרי.
חתום: ד.ש.
- 305 די ראל פון דער יוגנט. פאלק און
לאנד, ורשה-לבוב, שנה א, גל' 2, ט
בתמוז/11.7, עמ' 7.
תפקיד הנוער. קריאה לעליה.
- 306 [כותרת בת שלושה כוכבים]. בשעה
זו. לבוב, אב, עמ' 2-3.
על ההכשרה.
חתום: דל"ת.
- 307 עוד זאת בשעה זו. במקום המצויין
בערך הקודם, עמ' 6-7.
על ההתנגדות להחלוץ.
חתום: בריון.

תרפ"ה/1924-1925

- ביידיש. תרגום עברי ב"פנסק" הסתד-
רות העובדים, כרך ג, חוב' ד-ה, ירו-
שלים, י"ב בטבת תרפ"ה, עמ' 123.
דו"ח על פעולות "החלוץ" בגליציה
בשנה האחרונה.
- 312 קבוץ חלוצים "כרית אל" ב' (כרוז
ביידיש). נדפס על דף מיוחד, בן עמוד
אחד. התאריך: בראד, חול' המועד סו-
כות, תרפ"ה.
- 313 אין חלוצישען וועלטעל. עזרה
(לבוב, תרפ"ה), עמ' 9-14.
על מצב החלוץ בגליציה המזרחית.
- 314 דברים בוועידה הששית של החלוץ
בגליציה. כתבה: החלוץ קאנפערענץ
אין לעמבערג. פאלק און לאנד, גל'
23, ח כסלו/5.12, עמ' 7.
- 308 יידישע יוגנט באוועגונג (צו דער
אלוועלטליכער קאנפערענץ פון דער
יידישער יוגנט). פאלק און לאנד, שנה
א, גל' 6, ח באב/8.8, עמ' 6.
על הברית העולמית של הנוער העברי,
רגל ועידתה בדנציג.
- 309 "אומשיכטונג" (באמערקונג צו דער
איצטיקער ארבעטס-בוועגונג פון "הח-
לוץ"). במקום המצויין בערך הקודם
ובאותו עמוד.
על הפנייה לעבודה בחומי תנועת
"החלוץ".
- 310 דברים בפגישה הראשונה של החלוץ
בגליציה (בתוך הכתבה: "די פגישת
חלוצים אין לעמבערג" מישראל
קאהן). פאלק און לאנד, גל' 10, ו
באלול/5.9, עמ' 7.
- 311 ארום דער מועצה פון "החלוץ" אין
דאנציג (א בליק צוריק). פאלק און
לאנד, שנה א, גל' 12, כ באלול/5.9,
עמ' 7.
על מועצת "החלוץ" בדנציג.
- 315 איך בין א קינד אין זעקסטן יאר.
שיר. פאלק און לאנד (לערך: 1924).*

* השיר לא אותר ונרשם לפי גזיר עתון
ללא תאריך מדוייק.

316 לשאלת ההכשרה. אגרת מספר א.
הסתדרות החלוץ בפולין הקטנה/הועד
המרכזי, לבוב, טבת. 2 עמ'. סטנסיל.

317 מכתב למערכת. הפועל הצעיר, שנה
י"ח, גל' 16/17, ה בשבט/30.1, עמ' 21.
חתומים: מאיר יערי, אבא חושי ודב
שטוק, בשם הברית העולמית של הגור
ער העברי.

היו עוד הילופי תגובות ומכתבים עם
ד. בן-גוריון. אולם רק כאן מצוייה
חתימתו של סדן.

318 **RANDBEMERKUNGEN ZUR
JUGEND-BEWEGUNG.** Jue-
dische Jugendblaetter, Organ fuer
Jugend und Chaluzwegung, Jahr-
gang 5, Heft 6, Februar, SS. 15-
18.

319 על העיקר (הרהורים). העתיד, שבו-
עון החלוץ, וארשה, שנה א, גל' 9,
כ"ד באדר/20.3, עמ' 3; גל' 10, ב
בניסן/27.3, עמ' 3.
ליד החתימה: רדניחוב-לבוב.
על עבודתו ב"העתיד" אומר סדן: "רוב
הדברים שהיו בו (ב"העתיד") וביחוד
במדור ששמו היה כמדומה: במחנה,
או כדומה, אני כתבתם, כי הפולנים
לא ידעו לכתוב, משהו ידעו הוהלינים
וממש ידעו הגליצאים".

320 ציונים. העתיד, שנה א, גל' 13, ו
באייר/30.4, עמ' 5.
על "העתיד".
החום: דל"ת.

321 על הקיבוץ. העתיד, שנה א, גל' 15,
כ"א באייר/15.5, עמ' 5.
חתום: דוב.

נתווספה הערת המערכת: "בשעה שה-
שאלה הקיבוצית נעשית אקטואלית
במחנה הגנו רואים למסור את הדברים

האלה אם גם נאמרו לפני זמן ידוע
(במועצת-הקיבוצים בילוביץ, אוגוסט
1924)". הדברים לקוחים מחוברת הקי-
בוצים בגליציה.

322 גליציה. העתיד, שנה א, גל' 18, י"ג
בסיון/15.6.

על החלוץ, החלוץ הבלתי-תלוי והשו-
מר הצעיר - כולם בגליציה.

323 "יצויין נא גם זה..." (בשולי הגל-
יון). העתיד, שנה א, גל' 19, כ בסיון
תרפ"ה/12.6.1925, עמ' 5.

לרשמי-א"י מישאל גיוסין [ריטוב]
ב"העתיד" (גל' 18) על ה"פרקציה"
בארץ, הגיונה מהסתדרויות הנוער
הספורטיביות והחלוציות.

ראה על כך זכרונותיו של סדן: לזכרו
של י. גיוסין [י. ריטוב] בספר לזכרו
של ישראל ריטוב: דבר הקואופרציה
(1977), עמ' 41 ואילך.

324 אגרת כדבר אחר העבודה החלו-
צית. הסתדרות החלוץ בפולין הקטנה,
הועד המרכזי. חוזר מס' ט"ו. לבוב,
תמוז. 4 עמ'.

בהערה למטה בעמ' 1: "ערוכה בפקד-
דת הועה"מ (הועד המרכזי) ע"י הח'
דב שטוק".

325 הודעה - לכל האגודות וההסתדרויות
הנספחות לברית הנוער! העתיד, שנה
א, גל' 24/25, ג באב/24.8, עמ' 1.
בענין כינוס המועצה הראשונה של
ברית הנוער העברי. חתומים בשם
הועד הפועל של ברית הנוער העברי:
מאיר יערי, שלמה לנדקוטש (גדפס):
לנדקוטש - והוא שלמה רכב), דב
שטוק.

326 וינקן, גוסטב. רוח התקופה (הרוח
האירופאית ומוסר הדור). העתיד, שנה
א, גל' 24-28, ג' באב תרפ"ה - ז

- י באב/31.7, עמ' 5.
 על "החלוץ" והחלוץ הבלתי-תלוי
 בגליציה.
 חתום: דל"ת.
- בתשרי תרפ"ו/24.8-25.9.1927.
 תרגום.
- 327 על המזיקין. העתיד, שנה א, גל' 26,

תרפ"ו/1925-1926

- 328 **מכתב למערכת.** "דבר", גל' 165, כ"ז
 בכסלו תרפ"ו/14.12.1925, עמ' 3.
 הודעה על התפטרות (ביום 1 בכסלו)
 מועד הפועל של ברית הנוער ומהגהלת
 מזכירותה.
 בפעם הראשונה ב"דבר".
- 329 **מכתב מארץ ישראל.** עתוננו שבט/
 ינואר, עמ' 15-19.
 בחתימת המכתב נאמר: "עוד יבוא".
 לא נדפס יותר.
- תיאור הימים הראשונים בארץ. גורלן
 של קבוצות העליה השונות עם בואן
 לארץ. המפגש עם המציאות בארץ.
- 330 **שי קינג.** עלמה - ראשה סבך מחוסר
 גוף. שיר. הפועל הצעיר, שנה י"ט, גל'
 12/23, 2 בשבט/22.1, עמ' 21.
 תרגום.
- 331 **הפולמוס ותכמיסיו** (מעין אילוס-
 טרציה קלה). קונטרס רנה, ד בניסן/
 19.3, עמ' 16-18. ליד החתימה: ירו-
 שלים, כ"ב אדר תרפ"ו.
 על היחסים בין "ההתאחדות" בגליציה
 ו"הפועל הצעיר" ל"החלוץ".
 ראה עוד לענין זה: תעודה. קונטרס
 רנה, ב באייר/16.4, עמ' 18-19.
- 332 **נישטמ, מלך.** התחלה טובה. דבר, כ"ב
 בניסן/6.4, עמ' 2.
- על החרמת רכוש הנסיכים בגרמניה.
 תרגום. ללא חתימה.
- 333 **כירור.** דבר, ה בתמוז/17.6, עמ' 3.
 חתומים: דב שטוק, מאיר יערי.
 תיקון לנאמר ב"דבר" מיום י"ד בסיון
 על התקשרות רשימת הקיבוצים הבלתי
 מפלגתיים בזכרון יעקב עם פועלי ציון
 לבתירות למועצת פועלי זכרון. כאן
 מוסברים טעמי התקשרות זו.
- 334 **אנב גררא.** מוסף לדבר, 1 בתמוז/
 18.6, עמ' 2-3.
 בשולי המאמר: בנימינה.
 על כשלי-לשון.
- 335 **ירושלים.** שני שירים. העתיד, שנה ב,
 חוספה לגל' 39, אב/יולי, עמ' 8. השי-
 רים ביידיש.
- 336 **דחי.** סיפור. הפועל הצעיר, שנה י"ט,
 גל' 42, י"ז באלול/27.8, עמ' 9-10.
 הקדשה: לחייל האלמוני בישראל.
 כונס לספרו: באלכסון, עמ' 30-34.
- 337 **לזכרו של פקיד קולוניאלי** (קו לקו).
 מוסף ל"דבר", כ"ד באלול/3.9, עמ'
 4-3.
 ליד החתימה: זכרון יעקב.
 על מכתבי מולטאטולי.

- 338 רסיכים. סיפור. מוסף ל"דבר", כרך ב, גל' ד, ז בחשון תרפ"ו/15.10.1926, עמ' 2-1.
ליד החתימה: זכרון יעקב.
כונס לספרו: באלכסון, בשם: "מסע", עמ' 73-75.
- 339 שלשלת. סיפור. מוסף ל"דבר", ו בכסלו/12.11, עמ' 2-1.
ליד החתימה: בית-אלפא.
כונס לספרו: באלכסון, בשם: "של-בים", עמ' 75-79.
- 340 מכתב ברכה מקיבוץ א' לוועידה (של "החלוץ" בגליציה).
סטנסיל בן שני עמודים, בתאריך: 15.11 וציון המקום: זכרון יעקב.
על תפקידי "החלוץ" בשעה זו ובעיקר הצורך בעליה וכניסה לחיי עבודה בארץ.
- 341 קיבוץ עליה א של החלוץ מגליציה (מתוך מכתב מא"י). העתיד, שנה ב, גל' 45, י"ג בכסלו תרפ"ו/19.11.1926.
חתום: דל"ת. ליד החתימה: זכרון-יעקב, קיבוץ א' מגליציה.
- 342 במעלה. סיפור. מוסף ל"דבר", כ"ו בטבת/31.12, עמ' 2-1.
ליד החתימה: חיפה. כונס לספרו: באלכסון, עמ' 35-41.
- 343 פינר, מרגריתה. ריינר מריה רילקה. מוסף ל"דבר", יח בשבט/21.1, עמ' 2. תרגום.
- 344 לעילא. סיפור. מוסף ל"דבר", אדר א/ 4,3, עמ' 2-1.
ליד החתימה: בני-ברק.
כונס לספרו: באלכסון, בשם: מעבר, עמ' 2-1.
- 345 שיפור קל במלאכת התרגום. דבר, ז אדר ב/11.3, עמ' 3.
חתום: ש.
על דרך התרגום מגרמנית של העתון "מסחר ותעשייה" בדברים הנוגעים ל"סיוע", סולל בונה, הסוכנות היהודית ועוד.
רשימה זו גרמה לכניסתו למערכת "דבר".
- 346 שיפר, יצחק. ברוך שפינוזה ושבת צבי. דבר, ט באדר ב/13.3, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.
- 347 כקיצים. דבר, ט"ו באדר ב/20.3, עמ' 3.
חתום: ד.
איחוד קיבוץ עליה א' עם קיבוץ עליה ב'.
- 348 צוקרמן, ברוך. בקונגרס היהודי האמריקאי. דבר י"ז באדר ב/21.3, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 349 על הפיליטונאות קלת-הנוצה. דבר, כ"ד באדר ב/28.3, עמ' 2.
על רשמי-א"י של מאיר-גריפה, שנת-פרסמו ב"פראנקפורטער צייטונג".
המאמר הראשון כחבר מערכת "דבר".
- 350 הווי, ג'ון. אדיסון (למלאת לו שמונים שנה). דבר, ג בניסן/5.4, עמ' 2-3. תרגום. ללא חתימה.
- 351 ירכלום, מרק. ערב הוועידה הסוציאליסטית בצרפת, דבר, ה בניסן/7.4, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 352 בין השיטין. דבר, גל' 569, ח בניסן תרפ"ו/10.4.1927, עמ' 2.

- התום : דל"ת.
לקט מעתוני יידיש ברוסיה : "עמעס"
ו"שטערן", וידויו של פרץ מרקיש על
"שגיאותיו".
ראשון לסידרת מאמרים בשם זה, שנת-
פרסמה במשך שנים ב"דבר".
- 353 **הוקי-התאזרחות חדש בצרפת.** דבר,
ט"ז בניסן/18.4, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 354 **לשציננסקי, יעקב.** על ההתיישבות
ברוסיה. במקום המצויין בערך הקר-
דס, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 355 **קפלנסקי, שלמה.** למצב התיישבותנו
החקלאית (תשובה לתוכריהם ל
פראנץ אופנהיימר וש. דיק). דבר, י"ז,
י"ח בניסן/20.4, 19, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.
- 356 **בין השיטין.** "דבר", גל' 577, י"ח
בניסן/20.4, עמ' 2.
התום : דל"ת.
חיכוכים עד כדי מהלומות בין פועלי
ציון שמאל ובונד בווארשה.
- 357 **צוקרמן, ברוך.** על משלחת הסוכנות.
דבר, כ"ד בניסן/26.4, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 358 **בגל האילנות הגדולים** (רשמי-אגב
לתערוכת האוטוגרפים והפורטרטים
בירושלים של אברהם שרון). מוסף
ל"דבר", כ"ז בניסן/29.4, עמ' 3-4.
- 359 **ריפר, מנפרד.** מה מתרחש ברומניה.
דבר, ל בניסן/2.5, עמ' 2.
על יהדות רומניה.
תרגום. ללא חתימה.
- 360 **לוינשטיין, פריץ.** משבר וביסוס. דבר,
רומא זירושלים, מזסוליני וש.
- ב באייר/4.5, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 361 **בין השיטין.** דבר, ג באייר/5.5, עמ'
2.
התום : דל"ת.
דרכה של מפלגת פ.פ.ס. (מפלגת
הסוציאליסטים הפולנים) בהלוויית מנ-
היגה פליכס פרל לבית-העלמין היהודי.
- 362 **פרידמן, מאיר.** התראה והסברה (בגיי-
דול עופות). דבר, י"ד באייר/16.5,
עמ' 3.
תרגום. ללא חתימה.
- 363 **הופמן, ברנרד.** בנק הפועלים בגר-
מניה. דבר, ט"ו באייר/17.5, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 364 **הצהרת ההנהלה הציונית על המצב
בארץ ובציונות.** במקום המצויין
בערך הקודם, עמ' 3.
תרגום. ללא חתימה.
- 365 **מתנות סופרים** (הערה לספר היובל
של "הדואר"). מוסף לדבר, י"ח
באייר/20.5, עמ' 3-4.
על דרך הכתיבה של סופרים בספר-
יובל זה - ראובן על שמעון ושמעון על
לוי וכו' וחזור חלילה.
- 366 **למערכת "הצפירה".** דבר, כ באייר/
22.5, עמ' 3. במדור : מכתבים למע-
רכת.
התום : דל"ת.
על דרכה של "הצפירה" בהעקת
שמות מקומות בארץ בנוסח הלועזי.
- 367 **[זן דר הורן], פריץ.** ליפיותו של
הגליל. דבר, כ"א באייר/23.5, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.

ברנשטיין. "דבר", כ"ב באייר/24.5,

עמ' 3.

חתום: דל"ת.

דברי מהלל של ש. ברנשטיין על מור-
סוליני והצורך לפועלי א"י ללמוד
מדרכי פתרון בעיית העבודה ממוסד-
ליני.

חזר ונדפס בספרו: מריבי בית, עמ' 22-23.

חתום: דל"ת.
על חסרון זכר העברית בתוכיר אגודת
הסופרים והעתונאים היהודיים בפולין
למרכז פא"ן; מכתבו של י. אהרנוביץ
על ספרי זכרונותיו של אב. כהן;
השימוש בסטירת לחי ע"י ויקטור
אלטר, מראשי ה"בונד" בפולין, כלפי
יריביו.

376 על הסנדלר שמרד במלכות (מתול-

דות תנועת-הפועלים היהודית). דבר,

י בתמוז/10.7, עמ' 2-3.

על הירש לקרט.

חתום: ד.

369 החלטות הועד הפועל הציוני. דבר,

כ"ד באייר/26.5, עמ' 1.

תרגום. ללא חתימה.

377 למערכות בישראל. דבר, י בתמוז/

10.7, עמ' 7, במדור: מכתבים למע-

רכת.

חתום: דל"ת.

על ידיעות משובשות מארץ ישראל

בעתונים: "מארגען", "היינט" ו"נובי-

דו'ינגיק".

370 עם הבחירות לעיריית-ורשה (קו

לקו). "דבר", ב בסיון/2.6, עמ' 2-3.

חתום: דל"ת.

המפלגות היהודיות והציוניות בבחירות

אלה.

378 המבוכה ברזסיה. דבר, י"א בתמוז/

11.7, עמ' 2.

תרגום. ללא חתימה.

371 צוקרמן, ברוך. המלחמה בקרב היוג-

יונים היהודיים (באמריקה). כ"ח בסיו-

ן, י"ח בתמוז, י"ב באב/10.8, 18.7,

28.6, 20.

תרגום. ללא חתימה.

379 מן רמזק ש. שילר]. מקיאבלי. דבר,

י"ד בתמוז/14.7, עמ' 2, 7.

תרגום. ללא חתימה.

372 מיסיסיפי. דבר, י בסיון/19.6, עמ'

2-3.

חתום: דל"ת.

גיאות המיסיסיפי בארצות הברית

והנזקים שנגרמו.

380 דברים בוועידה השלישית של ההם-

תדרות (י"ד בתמוז תרפ"ו/14.7.1927)

בויכוח על שאלות התרבות. דבר, כ

בתמוז/20.7, עמ' 4.

על "דבר", הנוער העובד וצופים עוב-

דים ראה תשובת ב. כצנלסון לדברים

אלה ב"דבר", כ"א בתמוז/21.7, עמ' 3

(כתבי ב. כצנלסון, כרך ג, תש"ו, עמ'

142).

373 על תוכיר ועדת המשכורת. דבר,

כ"ב בסיון/22.6, עמ' 2.

על התוכיר ודברי מ. בילינסון עליו.

374 לשצינינסקי, יעקב. ירושלים דליטא

(רשמי וילנא). דבר, כ"ג בסיון/23.6,

עמ' 2-3.

תרגום. ללא חתימה.

381 גרנובסקי, אברהם. פוליטיקה קרקעית

וכספית. דבר, כ"ה, כ"ו בתמוז/26.7,

375 ביו השיטון. דבר, ז בתמוז/7.7, עמ'

2.

- 25, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 382 פּרנק, הרמן. ועידת הקואופרטיבים לממכר התבואות. דבר, כ"ז בתמוז/27.7, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 383 צוקרמן, ברוך. הטרגיקומדיה באט"לנטיק סיטי. דבר, כ"ז, כ"ח בתמוז/27, 28.7, על ועידת ציוני אמריקה. תרגום. ללא חתימה.
- 384 צוקרמן, ברוך. הצעותיו של ליפסקי (בוועידה הציונית). דבר, ד באב/2.8, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 385 רופין, ארתור. כנגד חוסר עבודה. דבר, י באב/8.8, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 386 א.ש. קונגרס האינטרנציונל המקצועי. דבר, י"א באב/9.8, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 387 טעויות קלות. במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 3, במדור: מכתבים למערכת. חתום: דל"ת.
- 388 סקוונצטי. קול מבית הסוהר. דבר, י"ב באב/10.8, עמ' 2. מכתב לידידים באוסטריה. תרגום. ללא חתימה.
- 389 פינגר, וירה (תולדותיה). במקום המצויין בערך הקודם. תרגום. ללא חתימה.
- 390 בין השיטין. דבר, גל' 671, י"ג באב תרפ"ז/11.8.1927, עמ' 2. חתום: דל"ת.
- יחס ה"בונד" בווארשה לבפגעי הרעש בא"י; אגודת ישראל ויל. פרץ; אגודת דת ישראל ותנועת-הנוער הציונית החלוצית בפולין.
- 391 רופין, ארתור. תעמולה ובגין הארץ. דבר, י"ד באב/12.8, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 392 האי ינוקא. סיפור. מוסף ל"דבר", י"ד באב/12.8, עמ' 1.
- כונס לספרו: באלכסון, בשם "אלי-שע", עמ' 55-57.
- 393 מרכוס, ריכרד. מכתב מווינה. קונטרס שיא, י"ד באב/12.8, עמ' 18-20. על המצב באוסטריה. תרגום. ללא חתימה.
- 394 א.ב. עם הגולים (רשימה מאיטליה הפשיסטית). דבר, כ באב/18.8, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 395 ס[נדה], פ[ויל]. שנה אחת לשלטון פואינקרה. דבר, כ"ז באב/24.8, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 396 סקוונצטי. דבר, כ"ז באב/25.8, עמ' 2. חתום: דל"ת.
- 397 הנדרסון, ארתור. אנגליה תחת שלטון השמרנים. דבר, כ"ז באב/25.8, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 398 יעקב קימלדורף. דבר, כ"ז באב/25.8, עמ' 3.
- 399 עם הבחירות לקונגרס בפולין (קולקו). דבר, ב באלול/30.8, עמ' 2.

- 406 בין השיטין. דבר, י"ז באלול/14.9, עמ' 2.
חתום: דל"ת.
ה"בונד" בפולין והרעש בא"י.
- 407 ז'בוטינסקי, זאב. נאום בוויכוח הכללי בקונגרס הט"ו. דבר, י"ט באלול/16.9, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.
- 408 ויצמן, חיים. נאום התשובה בקונגרס הט"ו. במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 4.
תרגום. ללא חתימה.
- 409 אוסישקין, מנחם מ. הרצאה בקונגרס הט"ו על הקרן הקיימת. דבר, כ"ב באלול/19.9, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 410 נימון, י.מ. מפירורי בול. במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 411 הנטקה, ארתור. הרצאה על קרן היסוד בקונגרס הט"ו. דבר, כ"ז באלול/23.9, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 412 רופין, ארתור. הרצאה על ההתיישבות בקונגרס הט"ו. דבר, כ"ט באלול/26.9, עמ' 3-4.
תרגום. ללא חתימה.
- חתום: ש"ן.
על התכונה לקונגרס הציוני הט"ו בפולין.
400 זוהר, צבי. על ההיגוך החדש (ממס' עותיו של מורה באשכנז). מוסף לדבר, ה באלול/2.9, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.
- 401 ויצמן, חיים. נאום הפתיחה בקונגרס הציוני הט"ו. דבר, י באלול/7.9, עמ' 1.
תרגום. ללא חתימה.
- 402 בובר, מ. נאום הזכרה לאחד-העם בקונגרס הט"ו. דבר, י"א באלול/8.9, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.
- 403 נימון, י.מ. היה היה קונגרס. דבר, י"ב באלול/9.9, עמ' 2.
רשמי הקונגרס הט"ו.
תרגום. ללא חתימה.
- 404 ארלוזורוב, חיים. נאום בוויכוח הכללי בקונגרס הט"ו. דבר, י"ד באלול/11.9, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 405 גרינבוים, יצחק. נאום בוויכוח הכללי בקונגרס הט"ו. דבר, ט"ו באלול/12.9, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.

תרפ"ח/1927-1928

- 413 לאבהותו של המניפסט הקומוניסטי. דבר, ג בתשרי/29.9, עמ' 3, במדור: מכתבים למערכת.
חתום: דל"ת.
414 טוראטי, פיליפ. לזכרו של מתיאטי. דבר, ו בתשרי/2.10, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- לדברי ב. סטופניקר ב"כתובים" (י"ח באלול תרפ"ו) וב"הארץ" (כ"ח באב

- 422 על מות. סיפור. מוסף לדבר, ב בחש-
ו/ן 28.10, עמ' 1-2.
נכנס לספרו: באלכסון, עמ' 67-70.
- 423 השדנות זריזה. דבר, ד בחשו/ן 30.10,
עמ' 3, במדור: מכתבים למערכת.
חתום: דל"ת.
תשובה למכתבו של ג. [ישטט], מלך:
"זריוות חשודה" בענין מאמרו של סדן
(מס' 421).
- 424 הערכות. דבר, ט בחשו/ן 4.11, עמ' 2.
חתום: דל"ת.
לדברי אלכסנדרה ראם ב"פרנקפורטר
צייטונג" על הסוציאלידמוקרטיה ה-
אוסטרית והציונות.
- 425 מנשינג, ו. ממסכת הכושים (באמ'
ריקה). דבר, י"ג בחשו/ן 8.11, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 426 בין השיטין. דבר, ט"ו בחשו/ן 10.11,
עמ' 2.
חתום: דל"ת.
המפלגות היהודיות בבחירות לסיים
בפולין. י. הפטמן על פילסודסקי.
- 427 עם מסיכה אחת. דבר, כ"ב בחשו/ן/
17.11, עמ' 2.
חתום: דל"ת.
על כנס פציפיסטי של ה"ברית לשיתוף
עבודה תרבותית" מנציגי כמה אומות
ומדינות.
- 428 צוקרמן, ברוך. תפקידינו הקרובים
באמריקה. דבר, כ"ב בחשו/ן 17.11,
עמ' 2.
מהרצאת הפתיחה של ועידת פועלי
ציון באמריקה.
תרגום. ללא חתימה.
- 429 ירב'לום, מרק. קונגרס הרדיקל-סוציא-
ליסטים בצרפת. דבר, כ"ה בחשו/ן/
423
- 415 לתערוכתו של בלום. דבר, ח בתש-
רי/ן 4.10, עמ' 3.
על תערוכת-התמונות של הצייר בלום.
חתום: טס. כאן בפעם הראשונה חתי-
מה זו, המופיעה לאחר מכן במשך
שנים רבות (ביחוד בסידרה: "דרך
אגב").
- 416 שברירי גורל. דבר, י"א בתשרי/ן 7.10,
עמ' 2.
על הספר של קורט אייזנר: Wachsen
und Werden
- 417 [ארלוורוב-גולדברג, נרדה] ג.א.ג.
ועידת הנשים הציוניות בבאול. דבר,
י"ז בתשרי/ן 13.10, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 418 כרבים, אנרי. על שלום שוורצברד.
דבר, כ"ח בתשרי/ן 24.10, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.
- 419 כתב האשמה נגד שוורצברד; פר-
שת שוורצברד (כמה מאמרים). דבר,
א בחשו/ן - ט"ו בחשו/ן 10.11-27.10.
תרגומים. ללא חתימה
- 420 למען האמת. דבר, כ"ח בתשרי/ן 24.10,
עמ' 3, במדור: מכתב למערכת.
הכחשת השמועה על הצטרפותו למש-
לחת ה"איחוד" לרוסיה הסובייטית לחג
העשור של המהפכה.
- 421 בין השיטין. דבר, כ"ט בתשרי/ן 25.10,
עמ' 2.
חתום: דל"ת.
דרכי התעמולה של המפלגות היהודיות
בפולין לקראת הבחירות לסיים ול-
עירויות.
ראה להלן מס' 423.

- 442 436 בקצה המזלג. דבר, י"ד בכסלו/8.12, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- על קריאת רחוב בבריסק על שמו של י.ל. פרץ; ה"אגודה" בפולין; ברכת יהודי קהיר לשר החינוך המצרי. חתום: דל"ת.
- 443 437 "קומדיה מזויקלית אי"ת" (במקום רצנויה). דבר, י"ז בכסלו/11.12, עמ' 3.
על הצגת האופירה "ינטה טלפנטה". חתום: דל"ת.
ראה תשובת מנהל "הקומדיה המוזיקלית" בדבר, כ"א בכסלו/15.12, עמ' 3.
- 444 438 בקצה המזלג. דבר, י"ט בכסלו/13.12, עמ' 2.
מידת הענשתם של קומוניסטים בגרמניה ואנטישמיים באוסטריה; גילויי ההתבוללות היהודית בגרמניה ובפולין; יוכלסון והטריטוריאליזם. חתום: דל"ת.
- 445 439 בין השיטין. דבר, כ"א בכסלו/15.12, עמ' 2.
תרומת א. רוטשילד ("הנדיב הידוע") למפעל החינוך בארץ והתגובה על כך בעתונות היהודית והציונית. חתום: דל"ת.
- 446 440 סופתו של הרב מותרת? דבר, כ"ו בכסלו/20.12, עמ' 3, במדור: מכתבים למערכת.
על קשירת סוסים ע"י המשטרה לעצים צעירים. חתום: ד-ת.
- 447 441 בין השיטין. דבר, כ"ח בכסלו/22.12, עמ' 2.
על קבלת פני איתמר בן אביי באמריקה ע"י מ. ריבולוב, ש.מ. מלמד וש. ברנשטין. חתום: דל"ת.
- 448 430 ויכוח על הפשיזם (בין ברנרד שאו ופרירדיך אדלר). דבר, כ"ו, כ"ח בחשוון/23.11, 22, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.
- 431 בקצה המזלג. דבר, כ"ט בחשוון/24.11, עמ' 2.
עברית בפולין; ה"בונד" והציונות; ציונות ללא ציון ב"ידישע רונדשוין"; לאוין רייך והסתדרות ציוני גליציה. הקטע הראשון נעתק ל"הצפירה" 1927, גל' 173.
חתום: דל"ת.
ראשון לסידרת מאמרים בשם זה.
- 432 בקצה המזלג. דבר, ג בכסלו/27.11, עמ' 2.
צאתו של אלקינד לרוסיה והדיבות על תל-יוסף, עתוני הילדים של "כווי" לא" ו"פאלקסצייטונג"; הריפרטאר של האופרות בתל-אביב. חתום: דל"ת.
- 433 בקצה המזלג. דבר, ז בכסלו/1.12, עמ' 2.
כתבותיו של ש. פטרושקה ל"היינט", רשמי נ. ביסטריצקי ממסעו בגולה; ה"בונד" בפולין והציונות. חתום: דל"ת.
- 434 ירבולוב, מרק. בני דת משה הצרפתיים ושורצברד. דבר, י"א בכסלו/5.12, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 435 סולד, הנרייטה; ליפסקי, לואיס. נאומים בוועידת (ציוני אמריקה) בקליבלנד. דבר, י"ג בכסלו/7.12, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.

- 442 פרייליכוב, מן עם פתיחת הקונגרס
בוושינגטון. דבר, כ"ט בכסלו/23.12,
עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 443 מפרחי הריקלמה. דבר, ב בטבת/
26.12, עמ' 2.
על דרכי התעמולה של חברת "קהילית
ציון".
חתום : דל"ת.
- 444 בקצה המזלג. דבר, ג בטבת/27.12,
עמ' 2.
ש. ברנשטיין על פ. שניאורסון, לרגל
ביקורו באמריקה ; עניני השחיטה בפר
ליו ; מאסר עגלוג בפתח תקוה ע"י
משטרה אנגלית בשל "צער בעלי
חיים".
חתום : דל"ת.
- 445 דרך אידישיזם לשמר. דבר, ו בטבת/
30.12, עמ' 2.
לדברי משה נאדיר על יידיש.
חתום : דל"ת.
ראה תשובתו של מ. בלייציפורי
ב"אויפקום".
- 446 בשל סידור תפילה. דבר, ח בטבת/
1.1 עמ' 2.
עניני הכנסיה האנגליקנית באנגליה.
חתום : - ת.
- 447 בקצה הקולמוס. דבר, ט בטבת/2.1,
עמ' 2.
הכיתה "בני נצרת" ביוגוסלביה ; תואר
כבוד של אוניברסיטת מארבורג לאיל
תעשיית הצבעים דואיסבורג ; לקט
מספרו של הרמן מנקן : חבורת לודני-
דורף.
חתום : דל"ת.
- 448 עם תערוכה אחת. דבר, י בטבת/3.1,
עמ' 2.
- על תערוכת הנוער העובד בתל-אביב.
נעתק ל"במעלה".
חתום : ד.
- 449 בין השימיין. דבר, ט"ז בטבת/9.1,
עמ' 2.
על תרגום מסולף בעתון ה"בונד" בפר-
ליו למאמרו של ג. חנוך ב"דבר"
(21.11.27) : למצב (בארץ).
נתפרסם בקיצורים ב"היינט" בכותרת :
"אומפארשעמטע ליגענס פון דער
'פאלקסצייטונג' וועגן ארץ ישראל"
וכן ב"כוילא".
חתום : דל"ת.
- 450 ועידת "תרבות" בפולין. דבר, י"ז
בטבת/10.1, עמ' 2-1.
על הוועידה השלישית של "תרבות".
דו"ח מפורט על דיוניה.
חתום : ד.
- 451 כבשנים קדמוניות. דבר, כ בטבת/
13.1, עמ' 2.
על השותפות של ההתבוללות היהודית
בפולין עם הצרות האדמו"רים.
חתום : דל"ת.
- 452 בעין צופיה. מוסף לדבר, כ בטבת/
13.1, עמ' 4.
למאמרו של ב. פרנס [א. שטיימן]
ב"כתובים" תרפ"ח גל' 16 על "עדר
המבקרים, הגולשים מהר-הבקורת של-
נו". בסיפא משהו על א. ברש ותגובתו
לביקורת י. קופלביץ (קשת) עליו
ב"הפעל הצעיר".
- 453 רופין, ארתור. התישבות יהודית
ברוסיה ובארץ ישראל. דבר, כ, כ"ד
בטבת/17.1, 13, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 454 בקצה המזלג. דבר, כ"ו בטבת/19.1,
עמ' 2.

- 462 זוהר, צבי. מספרות הקיוסקים. מוסף לדבר, ה בשבט/27.1, עמ' 4. על ספרו של יעקב נורמן: לאן. תרגום. ללא חתימה.
- 463 מאורעות פתח תקוה בעתונות הציונית. דבר, ח בשבט/30.1, עמ' 3-2. בתוכן עיני הגליון שם המאמר: פתח תקוה בבבואתם של עתוני ת"ל. הכאת פועלים ומאסרם של פועלי פ"ת במאבקם על עבודה עברית. חתום: דל"ת.
- 464 "פן אמריקאיות". דבר, ט בשבט/31.1, עמ' 2. על ועידה פנאמריקאית בהאבאנה, קובה.
- 465 צוקרמן, ברוך. יום ההסתדרות בניו יורק. דבר, י בשבט/1.2, עמ' 3-2. תרגום. ללא חתימה.
- 466 יד ה"אימרו" במקדוניה. דבר, י"א בשבט/2.2, עמ' 2.
- 467 פירורים מפנקסי למדרשים פסיכרואנליטיים. כתובים שנה ב, גל' כ"א, כ"ג (ע, ע"ב), י"א, כ"ח בשבט/9.2, 2.
- 468 בין השיטין. דבר, י"ב בשבט/3.2, עמ' 2. אלכסנדר חשין על מאורעות פתח תקוה. חתום: דל"ת.
- 469 להתפטרותו של נמלר. דבר, י"ד בשבט/5.2, עמ' 2. על התפטרותו של שר הבטחון בגר-מניה.
- 470 מגבית ההתדרות פרומניה. בגליון שצויין בערך הקודם, עמ' 2. חתום: עין.
- על יחס צי"ש"א (צענטראלע יידישע שול ארגאניזאציע" של ה"בונד") לב. ברוכוב; יחס מוסד חינוכי בפולין על שמו של היהודי וואולברג ליהודים. חתום: דל"ת.
- 455 ממפעלות השלוחים. דבר, כ"ט בטבת/22.1, עמ' 2. דרכם של שליחי "המזרחי" בקנדה: הרבנים ז. גולד ויל. מימון. חתום: דל"ת.
- 456 לשם בירור. דבר, כ"ט בטבת/22.1, עמ' 3, במדור: מכתבים למערכת. מסיר מעצמו את החשד שא. ברש הוא בעל הרשימה ב"כתובים", שעליה הגיב (ראה לעיל מס' 452).
- 457 השותק מציריטקוב. דבר, א בשבט/23.1, עמ' 2. חתום: ד. ש"ן. עם פטירתו של ר' שמואל זאב ב"ר מאיר פרומר. כונס לספר: אבני זכרון, עמ' 237-242, בשם: "דממת הנוחם".
- 458 בין מוסוליני להורטי. דבר, ג בשבט/25.1, עמ' 2. חתום: דל"ת.
- 459 משנחרב ביתו של סנדיר זעירא. סיפור. מוסף לדבר, ה בשבט/27.1, עמ' 1-2. עיבוד מוטיבים של פ. רוזגר ופ. קספרוביץ'.
- 460 במערכת הכחירות בפולין. דבר, ד בשבט/26.1, עמ' 2. חתום: דל"ת.
- 461 נימון, י.מ. אברהם נימן. דבר, ה בשבט/27.1, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.

- 471 רמאות. דבר, ט"ז בשבט/7.2, עמ' 3.
 על אחד בשם זיגמונט לב המאחז עי-
 ניים בחו"ל כאילו הוא במאי, שחקן
 וכו'.
 חתום: טס.
- 472 א, [זייטלובסקי, חיים]. "ליגה טו-
 ציאליסטית במזרח החדש". דבר, י"ט
 בשבט/10.2, עמ' 2.
 תרגום. ללא חתימה.
- 473 בוכר, מ. מדבריו. מוסף לדבר, י"ט
 בשבט/10.2, עמ' 1.
 תרגום. ללא חתימה.
- 474 שלושת ירחי הנבלה. דבר, כ"א
 בשבט/12.2, עמ' 2.
 על המאבק בין ציוני גליציה (בין ל.
 ריד למחנגדיו).
 חתום: דל"ת.
 על כך תגובת אבא אחימאיר בקובץ
 "תל חי" (ספרית ברית תרומפלדור)
 בשם: "תורת אכסטרניקים".
- 475 פולין על מפתח הבחירות לפיים.
 דבר, כ"ד, כ"ה, כ"ט בשבט/20.2, 16,
 15, עמ' 2.
- 476 נימן, י.מ. ביאליק על "הבימה". דבר,
 כ"ט בשבט/20.2, עמ' 2.
 תרגום. ללא חתימה.
- 477 בין השיטין. דבר, א באדר/22.2, עמ'
 2.
 "וועקער" "ו"פרייהייט" על מגבית
 ההסתדרות.
 חתום: דל"ת.
- 478 בקצה המזלג. דבר, ב באדר/23.2,
 עמ' 2.
 לדברי י. לופבן על ברנר וא.ד. גורדון;
 שמות המשפחה של טרוצקי. י. מרטוב
 וראק; איסור אנדרטותיהם של לותר
- וקאלוין בהונגריה.
 חתום: דל"ת.
 ראה תשובת י. לופבן ב"דבר", ה
 באדר/26.2, עמ' 3, במדור: מכתבים
 למערכת.
- 479 ירבלום, מרק. תערוכת המהפכה
 (הצרפתית). דבר, ג באדר/24.2, עמ'
 2.
 תרגום. ללא חתימה.
- 480 ההתנקשות כיום עבודה בן שמונה
 שעות. דבר, ו באדר/27.2, עמ' 2.
- 481 עם יובל (העשור של החלוץ). במעלה
 חוב' ג, ח באדר/29.2, עמ' 19-20.
- 482 קויפמן, ליאן. ראשית "החלוץ" ב-
 צ'כוסלובקיה. דבר, י באדר/2.3, עמ'
 8. תרגום ללא חתימה.
- 483 פוזן, ברוך. הסתדרות "החלוץ" (ב-
 צ'כוסלובקיה). במקום שצויין בערך
 הקודם, עמ' 8.
 תרגום. ללא חתימה.
- 484 שזרין, מאיר. "בברכה" ו"מלואים"
 (על "החלוץ" בצ'כיה). במקום שצויין
 במס' 482, עמ' 8.
 תרגום. ללא חתימה.
- 485 בקצה המזלג. דבר, י"ב באדר/4.3,
 עמ' 2.
 גלגוליה של בדייה על פני ארצות
 אחדות בימי מלחמת העולם הראשונה.
 חתום: דל"ת.
- 486 ירבלום, מרק. המפלגות בצרפת לקי-
 ראת הבחירות. דבר, י"ב באדר/4.3,
 עמ' 2.
 תרגום. ללא חתימה.
- 487 צוקרמן, ברוך. איך להגשים את ההל-

- וואה הלאומית. דבר, ט"ז באדר/8.3, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 488 עם הבחירות לסיים הפולני. דבר, י"ז באדר/9.3, עמ' 2.
- 489 ויצמן, חיים. אגרת ליהודי אמריקה. דבר, כ באדר/12.3, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 490 רופין, ארתור. מיקח וממכר ברוסיה. דבר, כ"א באדר/13.3, 12, עמ' 2-3. תרגום. ללא חתימה.
- 491 במת צלמונע. דבר, כ"ב באדר/14.3, עמ' 3.
- על הסרט: "מזרח ומערב" עם מאלי פיקאן. חתום: טס.
- 492 לפי הטף. דבר, כ"ד באדר/16.3, עמ' 2.
- על המוסף לילדים של ה"פאלקסציי" טונג". חתום: דל"ת.
- 493 צוקרמן, ברוך. "מדינת היהודים" בסיביר. דבר, כ"ד, כ"ז באדר/18.3, 16.
- על בירוביג'אן. תרגום. ללא חתימה.
- 494 הערה. דבר, א בניסן/22.3, עמ' 3. חנה רובינא בהצגת "הגולם". חתום: טס.
- 495 עיינין חיי'תין. מוסף לדבר, ב בניסן/23.3, עמ' 4.
- על היגוי האותיות הגרוניות בפי שח' קני התיאטרון. חתום: טס.
- 496 בעכי יערות בראשית. דבר, ב, ד בניסן/23.3, 25.3, עמ' 2. על פועלי היערות שתוארו בספר: Arbeiterelend im Dunkel des Urwaldes.
- 497 בקצה המזלג. דבר, ט בניסן/30.3, עמ' 2.
- תרגום בשנית, הפעם בדיוק, למאמר של ג. חנוך ב"פאלקסצייטונג"; כתבה של יוסף לשצ'ינסקי ב"פארווערטס"; דיבת הארץ של מגורשי א"י ברוסיה. חתום: טס.
- 498 צוקרמן, ברוך. מאכס פיין. דבר, ט בניסן/30.3, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 499 הערות של קורא. דבר, י"א בניסן/1.4, עמ' 3.
- על התיאטרון העברי באלבום קרן היסוד. חתום: טס.
- 500 סינקלר, אפטון. אויב המוסכמות. ליובל המאה של איבסן. מוסף לדבר, י"ד בניסן/4.4, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 501 מהן, הרמן. מדבריו. ליקט ש.ה. ברג' מן. דבר, י"ד בניסן/4.4, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 502 ר.ג. חבר הלאומים בתור מלווה לעמים. דבר, י"ח בניסן/8.4, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 503 ארלוזורוב, חיים, שאלת ה"התאחדות" העולמית. דבר, כ בניסן/10.4, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.
- 504 צוקרמן, ברוך. עם בוא ויצמן (לאמ"ר ריקה). דבר, כ"ג בניסן/13.4, עמ' 2. תרגום. ללא חתימה.

- 505 **באלכסון, סיפור. מוסף לדבר, כ"ג**
בניסן/13.4, עמ' 1.
ליד החתימה: ירושלים.
סיפור זה לא כונס לאסופת הסיפורים
"באלכסון".
- 506 **צוקרמן, ברוך. ערב מלחמה בציונות**
האמריקאית. דבר, כ"ו בניסן/16.4,
עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 507 **זוכה משל אחרים. במקום המצויין**
בערך הקודם, עמ' 4.
למאמרו של צבי רודי בכתובים: הנ-
ריק איבסן ואנחנו, הלקוח ממאמרו
של ב. דיבולד בפרנקפורטר צייטונג.
קיצור ההערה בכתובים כ"ט בניסן/
19.4, עמ' 4.
ראה על כך הערת ג. קרסל בגלים,
וילנה, שנה ב, גל' 4, ב בשבט תר"ץ/
31.1.1930, עמ' 4.
- 508 **בכפיתו של מכס ברוד. דבר, כ"ח**
בניסן/18.4, עמ' 2-3.
עם ביקורו של ברוד בארץ.
- 509 **צוקרמן, ברוך. ממערכות המלחמה**
בציונות האמריקאית. דבר, כ"ט בני-
סן/19.4, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 510 **רוזנפלד, שמואל. שתי פגישות בהיס-**
טוריה. דבר, ל בניסן/20.4, עמ' 2.
על יוליוס רונוולד ובארון מ. הירש.
תרגום. ללא חתימה.
- 511 **צוקרמן, ברוך. שני הצדדים בציונות**
האמריקאית. דבר, ה באייר/25.4, עמ'
2.
תרגום. ללא חתימה.
- 512 **בקצה המזלג. במקום שצויין בערך**
הקודם, עמ' 2.
- על הודעות של גופים שונים, שכל כולן
תמוהות.
חתום: דל"ת.
- 513 **קונפי, ז. דרך הסוציאליזם הדימוקרטי**
בימינו. דבר, י באייר/30.4, עמ' 2.
תרגום. ללא חתימה.
- 514 **בקצה המזלג. דבר, י"ב באייר/2.5,**
עמ' 2.
תעמולת בחירות בארצות הברית וב-
גרמניה.
חתום: דל"ת.
- 515 **עלבון הצבור. דבר, י"ד באייר/4.5,**
עמ' 2.
על צורת חגיגות האחד במאי.
חתום: דל"ת.
- 516 **צויג, סמיפן. למכסים גורקי (לשנת**
הששים). מוסף לדבר, י"ד באייר/4.5,
עמ' 2.
תירגם: ד.ש.
- 517 **אינמונו, מינואל ד. גורקי. במקום**
המצויין בערך הקודם, עמ' 2-3.
תרגום. ללא חתימה.
- 518 **בין השיטין. דבר, ג בסיון/22.5, עמ'**
2.
על הייבסקציה ברוסיה.
חתום: דל"ת.
- 519 **שיחת חולין. דבר, י בסיון/29.5, עמ'**
2.
פיליטון על הווי המושבה ושיחת היום
על שורצברד.
- 520 **האלפסים הירוקים. סיפור. מוסף**
לדבר, י"ג בסיון/1.6, עמ' 1-2.
ליד החתימה: ירושלים.
- 521 **עלי דרך. דבר, ג, בתמוז/21,25.6.**
רשמי דרך מהאניה.

529 פרקי קריאה. מוסף לדבר, כ"ה בתמוז/13.7, עמ' 3-4.
על ספרו של ארנולד צווייג : "הריב על אודות הסר'ג'נט גרישה" (במקורו הגר' מני).

530 ז'ורם, ז'אן. משא לנוער (נאומו משנת 1903). קונטרס שעה, כ"ה בתמוז/13.7, עמ' 9-17.
הרגום.

531 בקצה המזלג. דבר, א באב/18.7, עמ' 2.
הדי ספרו של ו. ז'בוטינסקי : "שמשון" בעתונות הגרמנית. יובלו של העתון "היינט" והדיו בארץ לפי דברי העתון. ראה תשובת בא כוח ה"היינט" י. טריווקס ב"דבר", י"ב באב/29.7, עמ' 3. ולהלן מס' 539.
חתום : דל"ת.

532 לתורת הנהנין. דבר, ב באב/19.7, עמ' 2-3.
על תערוכת התזונה בדרודן.
ליד החתימה : ברלין.

533 פרקי קריאה. מוסף לדבר, י באב/27.7, עמ' 2-3.
על ספרו של הרמן אונגור :
Die Klasse.

534 בקצה המזלג. דבר, י"ב באב/28.7, עמ' 2.
על מכתב גלוי של ראש הריביוויזיסטים בגליציה לי. טהון ול. רייך ב"כווי" לה.
חתום : דל"ת.

535 בקצה המזלג. דבר, ט"ו באב/1.8, עמ' 2.
על הודעות בפומבי על עזיבת מפלגה פלוגית והצטרפות לאלמוגית - הפעם בעתוני פועלי ציון שמאל ו"בונד"

KAMPF UM ALIJA. Blaetter 522 des Hechaluz, Deutscher Landesverband, Nr. 13, Berlin, 27.6, S.S. 1-2.

המאבק לעליה.

GEGEN AUSWEISUNGEN 523 UND PRUEGELSTRAFE.

במקום שצויין בערך הקודם, בסוף החוברת, במיספור מיוחד, עמ' 1-2.
נגד גירוש מהארץ ועונש-מלקות.

524 פרקי קריאה. מוסף לדבר, י"א בתמוז/29.6, עמ' 3-4.
א : על ספרו של סטפן צויג :
Sternstunden der Menschheit.

525 שירת נדכאים. השומר הצעיר (ור"ש), שנה ב, גל' 12, י"ב בתמוז/30.6, עמ' 8-9.
על הספר :
Sternstunden der Menschheit.

מהשירה המהפכנית בסין. בכלל המאמר גם תרגומים משירה זו.

YAAKOW STEINBERG. Der 526 junge Jude, 1 Jahrgang, Berlin, No. 5, Juli 1928, S.S. 150-151.

527 בין השיטין. דבר, כ בתמוז/8.7, עמ' 2.
עיטוק הייבסקציה בבירוביג'אן.
חתום : דל"ת.

528 בקצה המזלג. דבר, כ"ה בתמוז/13.7, עמ' 2.

תיאורים לחטיבות-יהדות ברשמי ארץ ישראל של ארטור קסטלר בפרנקפורטר צייטונג ובספרו של ארנולד צווייג "הריב על אודות הסר'ג'נט גרישה".
תומס מן על הנאצים והם עליו.
חתום : דל"ת.

- 1,9 עמ' 12-13.
 על ספרו של אדמונד פלג בנוסח גר-
 מני : Ein Kleiner Prophet.
- 543 בקצה המזלג. דבר, י"ז באלול/2.9, עמ' 2.
 הדי חגיגת חוקת ויימאר בגרמניה
 בעתונים שונים.
 חתום : דל"ת.
- 544 במלוא המזלג. דבר, י"ט באלול/4.9, עמ' 2-3.
 על סיפורו הפולני של יוסף הרטבליי :
 "יהושע", המתאר את הווי החלוצים.
- 545 על סרט גרוע. דבר, כ באלול/5.9, עמ' 3.
 על סרט תעמולתי-ארכאישראלי שהוקרן
 בברלין.
 חתום : דל"ת.
- 546 בקצה המזלג. דבר, כ"א באלול/6.9, עמ' 2.
 אנטישמיות ופציפזם בגרמניה ;
 "פאלקסצייטונג" וארץ ישראל.
 חתום : דל"ת.
- 547 עם כינוס-צעירים אחד. דבר, כ"ב
 באלול/7.9, עמ' 2.
 ליד החתימה : ברלין.
 על כנס "יונג יידישע וואנדער בונד"
 בגרמניה (תנועת-נוער ציונית-סוציא-
 ליסטית) בשארצפלדה בהרי-הארץ.
- 548 ההחלפה על העליה ו"החלוץ" הגר-
 מני. דבר, כ"ד באלול/9.9.
 ללא חתימה.
 על עמדת ה"ידישע רונדשוין" לבעיית
 העליה.

- בפולין.
 חתום : דל"ת.
- 536 פרקי קריאה. מוסף לדבר, י"ז באב/
 3,8 עמ' 3-4.
 על ספרו של פרוץ ורפל : "כנס הבוג-
 רים" (במקורו הגרמני).
 Der Abituriententag.
- 537 בשולי ספר. קונטרס שמו, כ"ד באב/
 10,8 עמ' 20-24.
 על ספרו של ג'ון ריד : "עשרת הימים
 שזעזעו את העולם" (בנוסחו הגרמני).
 Zehn Tage die Welt erschütterten.
- 538 בין השיטין. דבר, כ"ו באב/12.8, עמ' 3.
 על היורדים לרוסיה ותיאורם שם
 ב"עמעס".
 חתום : דל"ת.
- 539 תשובה לנאחזו "בקצה המזלג". דבר
 ד באלול/20.8, עמ' 3.
 תשובה לי. טריווקס בענין ה"היינט".
 ראה לעיל מס' 531.
 חתום : דל"ת.
- 540 בקצה המזלג. דבר, י"א באלול/27.8, עמ' 2.
 מגילויי ההתבוללות של יהדות גרמניה.
 חתום : דל"ת.
- 541 בין השיטין. דבר, י"ג באלול/29.8, עמ' 2.
 על הסכמתה של הסוציאלידמוקרטיה
 הגרמנית לאניית שריון.
 חתום : דל"ת.
- 542 תינוק שנשבה. השומר הצעיר (ור-
 שה) שנה ב, גל' 15/16, ט"ז באלול/

- 549 גם זו הערכה. דבר, ג בתשרי תרפ"ט / 17.9, עמ' 2-3.
ההסתדרות באספקלריית "וועלטביה-נע".
חתום: דל"ת.
- 550 על שרפה שלא באה לעולם וראוה עתונאים זרזים בחלומם. דבר, י"ב בתשרי/26.9. עמ' 3, במדור: מכתבים למערכת.
ליד החתימה: ברודי, 9.9.28.
הכשת ידיעה בעתונות (גם ב"דבר") על שריפה שפרצה בברודי וגרמה נזקים עצומים לעיר.
- 551 בשולי ספר. קונטרס שנ, י"ד בתשרי/28.9, עמ' 21-28.
על ספרו של גוסטב מאיר: ביסמרק ולסל (גרמנית). Bismark und Lasal.
- 552 יבול תרפ"ח (מעין סקירה). מוסף לדבר, כ"ח בתשרי/12.10, עמ' 1-3.
ליד החתימה: ברודי.
סקירת הספרים העבריים שיצאו בארץ ובעולם במשך שנת תרפ"ח.
- 553 בין השיטין. דבר, ז' בחשוון/21.10, עמ' 2.
ה"עמעס" על הצעת המועצה המחוקקת בארץ.
חתום: דל"ת.
- 554 בצל הכלייה. סיפור. מוסף לדבר, ג בכסלו/16.11, עמ' 1-2.
כונס לספרו: באלכסון, עמ' 85-91, בשם: "לויה אחרונה".
- 555 מעין ציון. כתובים גלי י"א (קי"א), ט"ז בכסלו/29.11, עמ' 2-3.
על ש.ח. זלמן.
- 556 דיואי, ניין. ההתענינות וההתאמצות בשכלול הרצון. השומר הצעיר (ורשה) שנה ב, גל' 23/24, ב בטבת/15.12, עמ' 13-14.
תרגום.
- 557 פרקי קריאה. מוסף לדבר, ט"ו בטבת/28.12, עמ' 2.
על ספרו של יעקב וסרמן: "פרשת מאוריציזוס" (במקורו הגרמני).
Der Fall Maürizius.
- 558 לייטייפה. תוך בריכה קטנה. שיר. הפועל הצעיר שנה כ"ב, גל' 12, כ"ב בטבת/4.1, עמ' 10.
חזר ונדפס בספר: משירי לייטייפה, עמ' 31-32.
- 559 בשולי ספר. קונטרס שנט, כ"ב בטבת/4.1 עמ' 22-27.
על ספרו של הרמן ונדל: Kaempfer und Kündler.
- 560 פרקי קריאה. המלחמה בעיני נער. מוסף לדבר, ה באדר א/15.2, עמ' 2.
על: Ernst Glaeser Jahrgang 1902.
- 561 בשולי ספר. קונטרס שסר, ה באדר א/15.2, עמ' 13-17.
על הספר של זיגפריד ברנפלד: Die Schulgemeinde und ihre Funktionen im Klassenkampf.
- 562 בשולי ספר. מוסף לדבר, י"ט באדר א/1.3, עמ' 4.
על ספרו של יעקב נורמן: "לאן?!" בתרגומו של יצחק נורמן.
- 563 הערה. מוסף לדבר, י"ז באדר ב/29.3, עמ' 4.
למאמרו של ש. רבידוביץ "התקופה"

- על א.ד. גורדון, שבו ריבוי מופלג של שמות חוקרים והוגים שאינם שייכים לגוף הנושא.
- 564 **בלחמי סיפור**. דבר, כ"ג באדר ב/4.4, עמ' 2-3
על ספרו-סיפורו של מכס ברוד : Zaubereich der Liebe שבו משור לבים תיאורי-א"י וביחוד מאחת הקבורות.
565 **על הבאות**. דבר, כ"ז באדר ב/8.4, עמ' 2-3
על האוטופיה של מאכס וינטר : Die lebende Mumie Ein Blick in das Jahr 2025.
566 **בשולי החברת אחת**. דבר, י"א בני-סן/21.4, עמ' 2-3
על החוברת המוקדשת לחינוך העברי בא"י של כתבי-העת הגרמני : Das werdende Zeitalter.
567 **רכב סגן**. שיר צ'כי. השומר הצעיר (ורשה), שנה ג, גל' 9, כ"א בניסן/1.5, עמ' 10.
תרגום.
- 568 **לרמתו של מארכס**. דבר, כ"ה בני-סן/5.5, עמ' 2-3
על הקובץ משל מארכס ועליו שהוציא ריאזאנוב (בגרמנית) ב-1928.
569 **"בין שני הרים"**. מוסף לדבר, י"ד, כ"א באייר/31.5, 24, עמ' 3-4.
על ספרו הגרמני של עקיבא ארנסט סימון : רנקה והגל.
570 **על חודוה של הרב**. דבר, כ"א באייר/31.5, עמ' 2.
על ספרו של מאכס אדלר : Der Arbeiter und sein Vaterland.
ראה לכך דברי מ. בילינסון בחלקו
- השני של מאמרו : ועידת מפלגת ס.ד. בגרמניה בדבר, י בסיון/18.6.
- 571 **משירת האח האפל**. תרגומים מלי-ריקה כושית. השומר הצעיר (ורשה), שנה ג, גל' 11, כ"ב באייר/1.6, עמ' 10.
מתוך האנתולוגיה : Anna Nussbaum. Afrika singt.
- 572 **מוצאי שלום**. סיפור. מוסף לדבר, כ"ח באייר/7.6, עמ' 1.
חזר ונדפס בספרו : באלכסון, עמ' 47-51.
- 573 **ממפעלות השלוחים**. דבר, א בסיון/9.6, עמ' 2-3.
על ספר ה"ח" של ועידת המיסיונרים בירושלים : Martin Schlunk. Von den Hoehen des Oelberges.
- 574 **בן-שלום, נחמן**. בסימטאות ירושלים. סיפור. מוסף לדבר, כ, כז בסיון/5.7, 28.6, עמ' 1-2.
תרגום [מכתב-יד פולני של נחמן טג"ב בויס]. ללא חתימה.
- 575 **מסע ב.ס.ס.ר.** דבר, כ בסיון/28.6, עמ' 3.
על רשמי מסע ברוסיה של תיאודור דרייזר (בנוסח הגרמני. 1929).
- 576 **מזרד ואסיר**. דבר, כ"ה-כ"ו בסיון/3-4.7, עמ' 2-3.
על ספרו של Max Hoellz : Vom weissen Kreuz zur roten Fahne.
- 577 **ממירת סדום**. דבר, ג בתמוז/11.7, עמ' 2.
על ספרם של : Rudolf Olden und Josef Bernstein. Justizmord an Jakubowski.

- 578 כוכבים במסילותם (בין גיתה לבט-
הובן). מוסף לדבר י"א בתמוז/19.7,
עמ' 2.
על הספר: גיתה ובטהובן מאת רומן
רולן.
- 579 לצידי הדמות. מוסף לדבר י"ח בתמוז/
26.7, עמ' 4-3.
על הרצל הסופר.
כנס לאבני בוחן, עמ' 265-270 וכן
לאבני גבול, עמ' 48-51.
- 580 שני שירים. מוסף לדבר כ"ה בתמוז/
2.8, עמ' 1.
בראש השיר השני הקדשה למ. זלצר.
- 581 ליי-טיי-פה. נופף במכתולו השחר, שיר.
הפועל הצעיר שנה כ"ב, גל' 38, כ"ה
בתמוז/2.8, עמ' 10-11.
תרגום.
נכלל בספר התרגומים: משירי ליי-טיי-
פה, עמ' 29-30.
- 582 הנביא מענתות. מוסף לדבר ג באב/
9.8, עמ' 4.
על הצגת ה"אהל" של "ירמיהו" לסטיי
פן צווייג.
- 583 אנליזה של הפסיכואנליזה. מאונים,
שבועון, שנה א, גל' כ"ב, י באב/16.8,
עמ' 14-15.
על הספר:
- Charles E. Maylan. Freud's tra-
gischer komplex.
- 584 פרק שיריה. שיר. העולם שנה י"ז, גל'
37, כ"ד באב/30.8, עמ' 720.
- 585 מצת נחושה. דבר ה באלול/10.9, עמ'
2.
על גילויי-הרעת של המופתי על מאורח
עות תרפ"ט.
- 586 עליוה פס. דבר י"ט באלול/24.9, עמ'
3.

תר"ץ/1929-1930

- 587 בכבלי כסל ומסורת. דבר ד-ו בתש-
רי/8-10.10.
על ספרה של: Katherine May :
Mutter Indien.
- 588 סימון, ארנסט, פרנץ רוזנצווייג.
הפועל הצעיר שנה כ"ג, גל' 9/10, כ"ה
בכסלו/27.12, עמ' 11-13.
תרגום. לא חתימה.
- 589 בהן, הנס. אוטו ויינינגר. במקום
המצויין בערך הקודם, עמ' 14-15.
תרגום. ללא חתימה.
- 590 כוכר, מ. שיחת-שניים. הפועל הצעיר
שנה כ"ג, גל' 11, 13, 14, ג בטבת - ל
- בשבט/28.2-4.1.
תרגום. ללא חתימה.
- 591 קטנות. דבר א בשבט/30.1, עמ' 3.
העברית בראינוע, הריקלמה של
המ"לות העברית.
- 592 בני דוביצקו (מתוך הספר האכסניה
האדומה). סיפור. מאונים, שבועון,
שנה א, גל' מ"ב, ב בשבט/31.1, עמ'
5-2.
- 593 פוליטיקה של מפלגת העבודה.
במקום שצויין בהערה הקודמת, עמ'
13-14.
על ספרו של רמזיי מקדונלד: פולי-

- טיקה של מפלגת העבודה, בתרגומם העברי של י. כרמין וי. הלוי.
- 594 קמנות. דבר ב בשבט/31.1, עמ' 3.
אידיעת שמותיהם של הישובים הערביים.
- 595 קמנות. דבר ד בשבט/2.2, עמ' 3.
על השימוש בשמות היסטוריים בפירושומת.
- 596 קמנות. דבר יא בשבט/9.2, עמ' 3.
על גשפים ספרותיים.
- 597 קמנות. דבר כג בשבט/21.2, עמ' 3.
טיול הסטודנטים של האוניברסיטה העברית עם פרופ' שמואל קלין.
- 598 קמנות. דבר כח בשבט/26.2, עמ' 3.
יידישיסטים ועברית, חוק נגד ההפלה בגרמניה, הטיית מי הירדן במפעל נהריים.
- 599 קמנות. דבר ה באדר/5.3, עמ' 3.
על "בישובו של יער" לח. הוז.
- 600 זיסקינד איש טרימפריג. מוסף לדבר ז באדר/7.3, עמ' 1-2.
בכלל המאמר גם תרגומי כל שיריו.
- 601 קמנות. דבר טז באדר/16.3, עמ' 3.
על הנוהג בפולמוסים (השחרת פני המתנגד).
- 602 על האכספרימנט הגדול. דבר יט באדר, ד בניסן/2.4, 19.3, עמ' 2-3.
על ספרו של : Arthur Feiler : Das Experiment des Bolschismus.
- 603 דרך אנב. דבר כ באדר/20.3, עמ' 3.
התמוגגות עד להתלהבות פראית לנגינת להקה רוסית של מנגנים.
חתום : טס.
- כל הסידרה : דרך אנב, חתומה : טס.
- 604 דרך אנב. דבר כג באדר/23.3, עמ' 3.
בין הריביוניסטים לפועלים בענין תל"חי והעליה, הילולת פורים (תגובה למאמרו של ח. שורר ב"הפועל הצעיר" תר"ץ, גל' 19/8, בשם : אולת פורים).
תיקון לדברים אלה בחתימת הערך הבא.
- 605 דרך אנב. דבר כו באדר/27.3, עמ' 3.
"ברית שלום", הבעיה הערבית.
- 606 בית אבא. שירים. מוסף לדבר כח באדר/18.3, עמ' 1.
- 607 דרך אנב. דבר ה בניסן/3.4, עמ' 3.
בין ז'בוטינסקי והפועלים.
- 608 דרך אנב. דבר ח בניסן/6.4, עמ' 3.
על "פנקס ההגנה העברית".
- 609 דרך אנב. דבר יא בניסן/9.4, עמ' 7.
על מאמריו ובל דבריי-אזכרה לאישים בהם הכותבים והנואמים מדברים בעיקר על עצמם.
- 610 שלושים שנה. השומר הצעיר (ורשה), שנה ד, גל' 8, יז בניסן/15.4, עמ' 9-10.
על ספרו של מ. אלפרסון : שלושים שנות ההתישבות היהודית בארגנטינה בתרגומו העברי של מ. אביגל.
- 611 משירי לייט-יפה (ט-יח). במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 11.
תרגום.
תרגומי השירים כונסו לספר : "משירי לייט-יפה", עמ' 16-31.
- 612 עצה נפתלת. דבר כ בניסן/18.4, עמ' 2.
נגד הצעת פ. דיקשטיין (דיקן) שתחוקק

- העבודה תחול רק על הישוב העברי.
והגיב על כך דיקן ב"העולם".
- 613 דרך אגב. דבר כו בניסן/24.4, עמ' 3.
על זכרונות ביסודובסקי.
- 614 פרצופה של פוליטיקה יהודית ברז'
מוניה. דבר כט בניסן/27.4, עמ' 2.
על מלחמת הבחירות בין יהודי טשר-
נוביץ.
- 615 דרך אגב. דבר ל בניסן/28.4, עמ' 3.
ביקורת היתרייכשרות של הרבנות
הראשית.
- 616 דרך אגב. דבר ה באייר/6.5, עמ' 2.
רשמי פרנץ ורפל מארץ ישראל.
- 617 דרך אגב. דבר יא באייר/9.5, עמ' 3.
יהודי פולין אינם עולים על אף מצור'
קתם.
- 617א מאותות הזמן. דבר כא באייר/19.5,
עמ' 2-3.
על החוברת של: "אבסערוואטאר"
אבונדיסט צו בונדיסטן.
חתום: ב.
- 618 דרך אגב. דבר כד באייר/22.5, עמ' 3.
על מאמרו של יוסף קלוזנר: "בהתאב-
קות על תפיסת עולם" ב"התקופה",
ספר 26/27.
- 619 שתי הערות. מאזנים, שבועון, שנה
ב, גל' ד (נד), ב בסיון/29.5, עמ' 15.
לדברי ר' בנימין על במה ספרותית-
מרכזית והקצב והנגינה הטבעית הספ-
רדית.
- 620 דרך אגב. דבר ה בסיון/1.6, עמ' 3.
על מאמרו של י.ב. שטינברג: "יהודי-
- דים, ערבים, אנגלים" ב"פרייע שריפ-
טן", גל' 7/8.
- 621 דרך אגב. דבר כו בסיון/23.6, עמ' 5.
על הכתבות מארץ ישראל בעתונות
יהודית בחו"ל.
- 622 דרך אגב. דבר א בתמוז/27.6, עמ' 3.
לדברי ר' בנימין ב"שאיפותינו" על
"ברית שלום".
- 623 עולם ללא מוהר. מוסף לדבר א
בתמוז/27.6, עמ' 3.
F. Wittels: Die Welt ohne Zuchthaus.
- 624 גרגרים. מוסף לדבר טו בתמוז/11.7,
עמ' 3.
על ספרו של צבי הלוי איש הורוויץ:
"כתבי הגאונים" (בין היתר על הגט
מקליווה).
- 625 מעין מכתב גלוי. דבר טו בתמוז/
11.7, עמ' 3.
לרשימת "ער" [חיים שורר] ב"מוסף"
לדבר על עסקני מפלגות.
חשוכת "ער" בדבר, 15.7.30, עמ' 3.
- 626 בדרך. סיפור. מוסף לדבר כט בתמוז/
25.7, עמ' 1-2.
- 627 דרך אגב. דבר יט באלול/12.9, עמ' 4.
למאמרו של ז.ד. [דוד זכאי] במוסף
לדבר על הספר: "בחור ובחורה" מאת
מכס הודן.
- 628 גרגרים. מוסף לדבר כו באלול/19.9,
עמ' 2-3.
על הספר של מכס פרוידנטל.
מבקרים ביריד לייפציג בשנות 1675-
1764.

תרג"א/1930-1931

- למאמרו של א.ש. יוריס בידיעות קפא"י, הכתוב בהפלגה וניפות. דרך אגב. דבר ד בתשרי/26.9, עמ' 3.
- 637 דרך אגב. דבר כג בתשרי/15.10, עמ' 3.
להתערבות הרבנות הראשית בנישור איהם של עולים.
- 638 דרך אגב. דבר כז בתשרי/19.10, עמ' 3.
לביקורתו של יצחק גורמן על ביאליק.
- 639 דרך אגב. דבר כט בתשרי/21.10, עמ' 3.
על מהדורה חדשה לכתבי ד. פרישמן הזקוקה לפרנומנטים.
- 640 דרך אגב. דבר ב בחשבון/24.10, עמ' 5.
על "גדוד מגיני השפה".
- 641 אחרית. סיפור. מוסף לדבר טז בחשוון/7.11, עמ' 1.
נכנס לספרו: באלכסון, עמ' 85-91, בשם: לזיה אחרונה.
- 642 הערות והשגות. מוסף לדבר כג בחשוון/14.11, עמ' 3.
לדברי ולדימיר ז'ורז', במוסף הקודם, על האמנות היהודית. והגיב אח"כ ע. זוסמן (שם גל' ז).
- 643 פרקי קריאה. מוסף לדבר טז בכסלו/5.12, עמ' 3-4.
על הספר: Peter Martin Lampel : Verratene Jugend. חתום: ב.ק.
- 644 דרך אגב. דבר יז בכסלו/7.12, עמ' 2.
"עמעס" על ועידת א"י העובדת בבר" לין.
- 630 דרך אגב. דבר ד בתשרי/26.9, עמ' 3.
על התהדרות בתארים (ד"ר דוצנט וכו') בעיקר על יהושע בירר.
- 631 דרך אגב. דבר ו בתשרי/28.9, עמ' 3.
למאמרה של רחל פרנקל "משוט על פני הארץ" ב"העולם", גל' לד.
תשובת רחל פרנקל בדבר 13.10.30, עמ' 3. וראה גם את תגובת דב סדן בהערה ל"דרך אגב" בדבר 19.10.30.
- 632 דרך אגב. דבר ח בתשרי/30.9, עמ' 2.
לדברי אדוארד בנש בזכות עונש המוות.
- 633 משירי שייקין. השומר הצעיר (ור"ש), שנה ד, גל' 18/19, ט בתשרי/1.10, עמ' 18.
תרגום.
שני השירים נכללו בספר: משירי ליי טיפה, עמ' 33-36.
- 634 דרך אגב. דבר יא בתשרי/3.10, עמ' 3.
לסידרת מאמריו של קדיש יהודה סיל"זן ב"העולם": "מכתבים אל אח".
- 635 דרך אגב. דבר יח בתשרי/10.10, עמ' 3.
לזכרונותיו של יוחנן פוגרבינסקי על אחדיהעם.
תיקוני טעויות בדבר מיום 15.10.30, עמ' 3.
- 636 דרך אגב. דבר כא בתשרי/13.10, עמ' 5.

- 645 **כמאל פחה**. דבר כא, כד בכסלו/
11, 14.12, עמ' 3-2.
Gari Dagobert על הספר של :
Mikusch : Mustafa Kamal.
חתום : ר.ט.
- 646 **דרך אנב**. דבר כז בכסלו/17.12, עמ'
3.
על הפרעות באסיפות הרביווניסטים.
- 647 **פרקי קריאה**. מוסף לדבר קט בכסלו/
19.12, עמ' 3.
על הרומן בנוסח הגרמני של נתן אש :
ה באוגוסט.
- 648 **הפלא**. סיפור. מוסף לדבר ו בטבת/
26.12, עמ' 1.
נכנס לספרו : באלכסון, עמ' 57-60.
- 649 **פרקי קריאה**. מוסף לדבר כז בטבת/
16.1, עמ' 4-3.
Ernst Glaeser. Frieden : על הספר :
- 650 **בנון הריק**. סיפור. מוסף לדבר ה
בשבט/23.1, עמ' 1.
נכנס לספרו : באלכסון, עמ' 60-62.
- 651 **פרקי קריאה**. מוסף לדבר יב בשבט/
30.1, עמ' 3.
A. Thomas. Die Kath- : על הספר :
rin wind Soldat.
חתום : ב.ק.
- 652 **ביסמרק וזמנו**. אחדות העבודה, ירחון
כרך ב, חוב' ג-ד, ינואר-פברואר, עמ'
352-348.
- 653 **הצל הטוב**. סיפור. מוסף לדבר כז
בשבט/13.2, עמ' 1.
נכנס לספרו : באלכסון, עמ' 13-16.
- 654 **פרקי קריאה**. דבר ח באדר/20.2, עמ'
4-3.
Ernst Toller. Feuer : על הספר :
aus den Kesseln.
- 655 **צאן איברות**. דבר ט באדר/26.2, עמ'
3-2.
Vladimir Sensinow. על הספר :
Die Tragoedie der verwahrlosten
Kinder Russlands.
על הילדים העוזבים ברוסיה,
חתום : ר.ט.
- 656 **איבן פרנקו והיהודים**. מוסף לדבר
י, כה באדר/13.3, 27.2, עמ' 3-2.
- 657 **גרגרים**. מוסף לדבר יד באייר/1.5,
עמ' 7-6.
על לשונו של י.ה. ברנר.
הערה על כך מאת י. אבינרי בגל' 7.5,
עמ' 3.
- 658 **הדוניה ומפעלו**. דבר כז-כח באדר,
יג בניסן/31.3, 16-17.
Adolf Saager. Musso- על הספרים :
lini ohne Mythos ; Angeliko Ba-
labanoff. Wesen und Werdegang
des italenische Faschismus.
חתום : ר.ט.
- 659 **פרקי קריאה**. מוסף לדבר ערב פסח/
1.4, עמ' 7.
H. Brandt. Achtung : : על הספר :
Das neue Jahrtausend.
- 660 **בצל השכחה**. דבר כג בניסן/10.4,
עמ' 3-2.
על זיגפריד מרכוס, ממציא המכונית.
- 661 **דרך אנב**. דבר כח בניסן/15.4, עמ' 3.
על מ. אלקינד ופ.ק.פ.

- 673 פירוורים. מוסף לדבר ה בסיון/21.5, עמ' 3-4.
על זכרונותיו של דב בר מבוליקוב.
- 674 דרך אגב. דבר ח בסיון/24.5, עמ' 3.
העוני בקהילות פולין.
- 675 דרך אגב. דבר יב בסיון/28.5, עמ' 3.
על השוואת דוד זכאי את "דברי פור-
עלות" ל"ציאנה וראינה".
- 676 שלרשה רופאים. דבר יב, כב בסיון,
ב בתמוז/17.6, 7, 28.5.
על הספר: Stefan Zweig. Die Hei-
lung durch den Geist.
הפרק השלישי הוא על פרויד.
- 677 דרך אגב. דבר יג בסיון/29.5, עמ' 3.
על גירוש תלמידים ממוסדות החינוך
בשל השתייכותם ל"השומר הצעיר"
או ל"צופים".
- 678 דרך אגב. דבר כג בסיון/8.6, עמ' 3.
"ביערות פולין" של י. אופטושו בראי-
נוע בפולין.
- 679 דרך אגב. דבר כה בסיון/10.6, עמ' 3.
על העתון "העם".
- 680 "עם אדם". מוסף לדבר כז בסיון/
12.6, עמ' 2-3.
על הקובץ בשם זה (אסופת מאמרים
ונאומים נגד המלחמה ואחוות האנו-
שות, בעריכת ש.ה. ברגמן והנס כהן).
- 681 דרך אגב. דבר ט בתמוז/24.6, עמ' 3.
ביקורת על "ברית שלום", ר' בנימין
ו"שאיפותינו". תשובה לר' בנימין.
- 682 דרך אגב. דבר י בתמוז/25.6, עמ' 3.
על משחקי כדורגל בשבת.
- 683 "בראשית היה הרעיון" (ליוסף קלוז
- 662 דרך אגב. דבר כט בניסן/16.4, עמ' 3.
על החגיגות ומאמרי-היובל לדיונגוף.
- 663 דרך אגב. דבר ב באייר/19.4, עמ' 3.
"העם" על בית"ר.
- 664 דרך אגב. דבר ה באייר/22.4, עמ' 3.
על אנטוני סלונזימסקי.
- 665 דרך אגב. דבר ז באייר/24.4, עמ' 3.
על "ברית שלום" ו"שאיפותינו".
תשובת ר' בנימין ב"שאיפותינו" ג'.
- 666 דרך אגב. דבר כא באייר/8.5, עמ' 3.
על מנהל פיק"א א. פרנק, שהצדיק
ירידה מן הארץ.
- 667 ממקומן של זכחים. דבר כג באייר/
10.5, עמ' 2.
על הספר: Egon Erwin Kirsch. :
Schreib das auf Kisch! Kriegsta-
gebuch.
ריפורטאזיות ממלחמת העולם הראשו-
נה.
חתום: ר.ט.
- 668 דרך אגב. דבר כד באייר/11.5, עמ' 3.
על העובדות במשק הבית.
- 669 דרך אגב. דבר א בסיון/17.5, עמ' 3.
נוסח הכתיבה ב"דואר היום" על ש.
טשרניחובסקי.
- 670 דרך אגב. דבר ב בסיון/18.5, עמ' 3.
על צה"ר.
- 671 דרך אגב. דבר ג בסיון/19.5, עמ' 3.
על "למדנותו" ביהדות של סטפן
צווייג.
- 672 דרך אגב. דבר ד בסיון/20.5, עמ' 3.
על דרכו של העתון "דואר היום".

- 690 קנקן ישן בחידושו. מוסף לדבר כד
באב/7.8, עמ' 2-3.
אמה פאלייר על היהדות.
- 691 דרך אנב. דבר כו באב/9.8, עמ' 3.
לכתבה של משה שרת על הקונגרס
הציוני הי"ו.
- 692 דרך אנב. דבר כח באב/11.8, עמ' 3.
על דרך כתיבתו של איתמר בן אבי.
תשובת "חזאל" ב"דואר היום".
- 693 מעשה בכומר ופוקר אחד וישראל
שפיקח היה (מתוך הסיפור: "האכ-
סניה האדומה"). מוסף לדבר א, ח
באלול/21.8, 14, עמ' 1-2.
נכנס לספרו: באלכסון, עמ' 114-123,
בשם: קונטרס הויכח.
- 694 על "הכותל" השני. דבר יד באלול/
27.8, עמ' 2.
לדברי ר' בנימין על חילול השבת.
חתום: דל"ת.
- 695 רשימות ביבליוגרפיות. מוסף לדבר
טו באלול/28.8, עמ' 4.
על ספרו של צ.ו. וינברג: בית ורחוב.
חתום: ב.ק.
- 696 ביכורים? דבר כד באלול/6.9, עמ' 5.
בעקבי רשימתו של חיים שורר ב"דבר"
מיום 29.8: "ביכורי החינוך הרביזיון"
ניסטי בגולה".
חזר ונדפס במריבי בית, עמ' 78-95,
בשם: אל תקרי ביכורים.
חתום: דל"ת.
- נר). מוסף לדבר יא בתמוז/28.6, עמ'
4.
חזר ונדפס במריבי בית עמ' 17-21,
בשם: כוחו של דיבור.
- 684 דרך אנב. דבר יג בתמוז/28.6, עמ' 3.
מטעמי העתון "היינט" מטיסו לסטר-
טוספירה של פיקאר.
- 685 דרך אנב. דבר יד בתמוז/29.6, עמ' 3.
על פיטוריו של ש.ו. פוגצ'וב מהנהלת
כפר הילדים בגבעת המורה.
תגובת פוגצ'וב בדבר מיום כא בתמוז,
עמ' 3.
- 686 שתי רשימות. א. בסוגר; ב. הצלב.
מוסף לדבר יח בתמוז/3.7, עמ' 1-2.
שני הסיפורים כונסו לספרו: באלכסון,
עמ' 66-70.
- 687 פרקים במסיכולוגיה של י.ת. ברנר
(מתוך ספר). אחדות העבודה, ירחון,
כרך ג, חוב' א/ב, תמוז-אב, עמ' 103-
116.
חזר ונדפס במבחר מאמרי ביקורת על
יצירתו הסיפורית של י.ת. ברנר,
בעריכת יצחק בקון (תשל"ב), עמ'
113-132.
- 688 דרך אנב. דבר ז באב/21.7, עמ' 3.
הדגשת ה"עם" ל"אורדן" של ארנסט
פרנץ פון ויזל.
- 689 דרך אנב. דבר י באב/24.7, עמ' 4.
על הסנוביום שבמשחק הטניס.

תרצ"ב/1931-1932

- 697 על אחד הספרים המהבילים. דבר
ג בתשרי/14.9, עמ' 2.
על ספרו הפולני של הנריק אדלר
- (נשר): "אריאלה ויובל", סיפורים
ארץ-ישראליים רומנטיים.
חתום: דל"ת.

- 698 דרך אגב. דבר ו בתשרי/17.9, עמ' 3.
 על סקירת ספרות השנה של צ. קרול
 ב"דואר היום".
 תשובת קרול ב"דבר" מיום 8.10, עמ'
 3.
 חתום: דל"ת.
- 699 תוספת גרגרים. דבר ז בתשרי/18.9,
 עמ' 3.
 להערות י. אבינרי.
- 700 רשימות ביבליוגרפיות. מוסף לדבר
 יד בתשרי/25.9, עמ' 3-4.
 על ספרה של בתיה כהנא: בפרוח עץ
 הדר.
 חתום: ב.ק.
- 701 משהו לתורת החמא הקדמון. דבר
 כ"ח בתשרי/9.10, עמ' 3.
 ויכוח עם א. שטינמן בענין הגולה
 והציגונות.
 נכנס לספרו: מריבי בית, עמ' 7-11.
 ראה להלן מס' 715.
 על כך ראה עוד: א. שרון ב"שאפ"ו
 תיבו"ט.
 חתום: דל"ת.
- 702 דרך אגב. דבר כח בתשרי/9.10, עמ'
 4.
 על חובת המבקר לפנות ישירות למבוך
 קר ולהזכיר את שמו במאמריו.
- 703 "לילדי ישראל" [של ז. שניאור].
 מוסף לדבר כח בתשרי/9.10, עמ' 3-4.
 חתום: ב.ק.
 נכנס לספרו: בין דין לחשבון, עמ'
 38-40 (יש לתקן התאריך בשולי המא"
 מר וצ"ל: תרצ"ב, במקום תרצ"א).
- 704 חיי גנדי. אחדות העבודה כרך ג', חוב'
 ג-ד, תשרי-חשוון/ספטמבר-אוקטובר,
 עמ' 176-194.
 על האבטוביוגרפיה שלו (בגרמנית).
- 705 לתולדות מעמדם הכלכלי של יהודי
 רוסיה. מוסף לדבר ה, יב, יט בחשוון/
 30.10, 23, 16, עמ' 3-4.
 על מחקרו (ביידיש) של א. יודיצקי:
 הבורגנות היהודית והפרולטריון היהודי
 די במחצית הראשונה של המאה הי"ט.
 חתום: ר.ט.
- 706 במה פולגים. דבר ח בחשוון/19.10,
 עמ' 2.
 ויכוח עם ג' שלום בעניין "ברית
 שלום".
 תיקוני טעויות למאמר בדבר י בחשוון/
 21.10, עמ' 3.
 נכנס לספרו: מריבי בית, עמ' 11-16.
 חתום: דל"ת.
- 707 דרך אגב. דבר י בחשוון/21.10, עמ' 3.
 לדברי י. פייכמן על הגנינה הטבעית
 בשירה העברית.
 ראה על כך מאמרו של ד. פרסקי בדבר
 מיום יד בחשוון/25.10, עמ' 3.
 תשובה לפרסקי ראה להלן מס' 711.
- 708 לא דק פורתא. דבר י בחשוון/21.10,
 עמ' 3.
 לדברי נחום איש גמזו (קרפיבנר) על
 תערוכת ברנר.
- 709 הערה קלה. דבר יב בחשוון/23.10,
 עמ' 3.
 תשובה לדברי צ. קרול: "ערכי לשון
 או ספרות חיה" (דבר 8.10).
 חתום: דל"ת.
- 710 "אנחנו ושכנינו" (לדוד בן-גוריון).
 השומר הצעיר נובמבר 1931, עמ' 32-
 37; דצמבר 1931, עמ' 12-19; פכ"י
 רואר-מרס 1932, עמ' 19-24. בשולי
 הפרק הראשון באה תגובת המערכת
 ועל כך תשובת סדן בשולי הפרק
 האחרון.
 חזר ונדפס בספרו: מריבי בית, עמ'
 28-52.

- 711 על הטבע והנגינה (חשובה לדניאל פרסקי). דבר כא בחשוון/1.11, עמ' 3. ראה לעיל מס' 707. חתום: ב.ק.
- 712 הערה. מוסף לדבר יז בכסלו/27.11, עמ' 3. למאמרו של א. סימון: "היהדות בפי-לוסופיה של הגל" ובמיוחד על חרטומי מצרים.
- 713 "זוג". דבר כג בכסלו/3.12, עמ' 3. על ספרו של ג'. סאפיני.
- 714 תורה מתורגמת. מוסף לדבר א בטבת/11.12, עמ' 3-4. על ספרה הגרמני של נחמה ליבוביץ: טכניקת התרגומים לתנ"ך במאות ט"ו-ט"ז. חתום: ב.ק.
- 715 על ערבוב-תחומים אחד. דבר יא בטבת/21.12, עמ' 3. לתפיסת הציונות של א. שטינמן. ראה לעיל מס' 701. חתום: דל"ת.
- 716 אבל מה הוא עשה? סיפור. מוסף לדבר טו בטבת/25.12, עמ' 1. נכנס לספרו: באלכסון, עמ' 9-12.
- UEBER EIN KALBSHAAR.** 717
Psychoanalytische Bewegung.
Band 4, Heft 1 (1932), SS. 69-72.
חתום: Dow Stock. Jerusalem.
השגות על מחקרו של תיאודור רייק: טלית ותפילין.
- 718 הערה. דבר כט בטבת/8.1, עמ' 5. לידיעה ב"מאזנים" (גלי ל) בעניין מותו של אלכסנדר קרויזר, ללא איזון כור קשריו עם היהדות.
- 719 בשוגג (מתוך ספר על הפסיכולוגיה
- של ברנר). מוסף לדבר כט בטבת, ז' בשבט/15.1, 8, עמ' 2-3.
- 720 דרך אגב. דבר יט בשבט/27.1, עמ' 7. על מ. סמילנסקי.
- 721 עם חג האילנות. דבר יט בשבט/27.1, עמ' 5. יל"ג ואד"ם על עצי ארץ ישראל.
- 722 דרך אגב. דבר כא בשבט/29.1, עמ' 3. לפולמוסו של י. למדן עם מ. ארנפרייז.
- 723 דרך אגב. דבר כה בשבט/2.2, עמ' 3. על העדלידע בתל אביב.
- 724 דרך אגב. דבר כו בשבט/3.2, עמ' 3. על תלמידי "תורת חיים" ועל הרב בלוי בירושלים. והגיב על כך ג. מלצן.
- 725 דרך אגב. דבר כח בשבט/5.2, עמ' 4. על קבלת הפנים ללורד רידינג בארץ.
- 726 הערות למשתתו של א.ד. גורדון. מוסף לדבר כח בשבט/5.2, עמ' 2-3. נכנס לספרו: אבני בוחן, עמ' 304-313, וכן: בין דין לחשבון, עמ' 315-320. בשני המקומות יש לתקן את התאריך בשולי המאמר: כח בשבט במקום כד בשבט.
- 727 דרך אגב. דבר ז באדר/14.2, עמ' 3. על חלק היהודים באלכום של גדולים בגרמניה, שיצא בגרמניה. נכנס לספרו: הגמר וידידו המנמנם, עמ' 155-156.
- 728 דרך אגב. דבר י באדר א/17.2, עמ' 3. לביקורת של א. שטינמן על י.ל. פרץ.
- 729 דרך אגב. דבר יב באדר א/19.2, עמ' 5. על פרישת ר' בנימין מ"ברית שלום".

- 730 קורצ'אק, יאנרש. בתכלית הקיצור. מוסף לדבר יב באדר א' 19.2, עמ' 2-4. תרגום.
- 731 דרך אגב. דבר יז באדר א' 24.2, עמ' 3. על ברית שלום ו"שאיפותינו".
- 732 דרך אגב. דבר כד באדר א' 2.3, עמ' 3. לדברי קילוסין לה. פרבשטיין מאת א.י. שחראי.
- 733 דרך אגב. דבר א אדר ב' 9.3, עמ' 3. הנימה האנטישמית בין הסוציאליסטים בגרמניה.
- 734 דרך אגב. דבר ח באדר ב' 16.3, עמ' 4. תערוכת הצייר מ. גוטליב בקראקא ויחסי יהודים-פולנים.
- 735 דרך אגב. דבר טו באדר ב' 23.3, עמ' 5. דרך הגבת עתונות ציונית יהודית בפור לין על האנטישמיות.
- 736 דרך אגב. דבר יז באדר ב' 25.3, עמ' 4. הברכות ליובלו של יעקב כהן והצגתו בעיקר כשייך לרביזיוניסטים.
- 737 דרך אגב. דבר כב באדר ב' 3.30, עמ' 3. על עורך הכותב דברי שבח לסופר (יעקב כהן) ומניח ההדפיס דברי לעג עליו (מאת ז. שניאור). הכוונה כאן לעתון ההיתולי "אץ קוצץ" שיצא לקראת פורים תרצ"ב בעריכת צבי קרול ויעקב רוניק ובו נדפסה פרודיה על דרך כתיבתו של יעקב כהן מאת ז. שניאור (בחתימה: ז. ששר).
- 738 דרך אגב. דבר כד באדר ב' 1.4, עמ' 3. על העדלידע. השיב על כך א. שרון לאחר מכן.
- 739 דרך אגב. דבר ב בניסן/8.4, עמ' 5. הערות על הבחירות בגרמניה ותמיכתם של היהודים בהינדנבורג.
- 740 לחקר עגנון (עם ארבעת הכרכים). מוסף לדבר ב בניסן/8.4, עמ' 5-8. חזר ונדפס בספרים: אבני כותן, עמ' 182-208; בין דין לחשבון, עמ' 169-185; על ש"י עגנון (מהדורה ראשונה), עמ' 9-27; מהדורה ב, עמ' 9-27.
- 741 דרך אגב. דבר כח בניסן/4.5, עמ' 5. על ספרו של ארנסט סימון על לימוד ההיסטוריה. ראה עוד מס' 797.
- 742 דרך אגב. דבר יג באייר/19.5, עמ' 5. העדלידע ויריד המזרח.
- 743 לררכי לשינו של י.ה. ברנר. מאזנים, שבועון, שנה ג, גל' מ"ח-מ"ט (קמ"ח-קמ"ט), כט בניסן, ו באייר/12.5, 5.
- 744 דרך אגב. דבר יז באייר/23.5, עמ' 3. על הרביזיוניסטים.
- 745 מסעות ירושלים. דבר יז באייר/23.5, עמ' 2. "מסעות ירושלים", על מסעו של הרבי ממונקץ' רא"ח שפירא ובני לווייתו בארץ ישראל. חתום: דל"ת.
- 746 דרך אגב. דבר יט באייר/25.5, עמ' 3. יהודי צרפת ורצח הנשיא דומרג.
- 747 דרך אגב. דבר כ באייר/26.5, עמ' 3. על "גדולים" ממוצא יהודי.

- 748 דרך אגב. דבר כא באייר/27.5, עמ' 3. על התעמולה ל"קרן הילד".
- 749 דרך אגב. דבר כד באייר/30.5, עמ' 3. על ההגומה בעתונות.
- 750 דרך אגב. דבר כו באייר/1.6, עמ' 2. על תפיסת הציונות של י.ג. שטינברג.
- 751 דרך אגב. דבר כח באייר/3.6, עמ' 6. על פרויד ופופר-לינקאוס. נכנס לספר: הנמר וידיו המנגנם, עמ' 171-172.
- 752 דרך אגב. דבר ג בסיון/7.6, עמ' 3. רשמי תיירים בא"י ב"כווילה".
- 753 דרך אגב. דבר ד בסיון/8.6, עמ' 4. ביקורת על "שאיפותינו" ו"ברית שלום".
- 754 דרך אגב. דבר יב בסיון/16.6, עמ' 5. לדברי שכנא שטיין על ביאליק (ב"דו-אר היום").
- 755 הערות (במדור "שער הלשון"). במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 4. הערות לדברי יצחק אבינרי שם, 13.4. ענייני ההערות: א) הערה למסדרים; ב) שחקן ומשחק; ג) שיוק. חתום: ל.ק. והשיב על כך אבינרי שם, 24.6.
- 756 דרך אגב. דבר טו בסיון/19.6, עמ' 3. אנדז'יי נימייבסקי על ירושלים.
- 757 דרך אגב. דבר טז בסיון/20.6, עמ' 3. גנדי על אנגליה.
- 758 דרך אגב. דבר יח בסיון/22.6, עמ' 5. לדברי ב. קרוא על אופן חלוקת הסר-טיפיקטים.
- 759 דרך אגב. דבר יט בסיון/23.6, עמ' 3. על "דואר היום" וליאו מוצקין.
- 760 הערות של קורא. מוסף לדבר כ בסיון/24.6, עמ' 3-4. על גן המשלים והחידות לטודרוס אבולעפיה, במהדורת דוד ילין. חתום: ב.ק.
- 761 דרך אגב. דבר כד בסיון/28.6, עמ' 3. לדברי דב קמחי על מקומו של הסופר בחיים הציבוריים. דברי תגובה: ב. קרוא ב"הארץ".
- 762 למעמדם הכלכלי של יהודי גרמניה. דבר כה-כו בסיון/30.6-29, עמ' 2-3. על ספרו של אלפרד מרכוס על המשבר הכלכלי של יהודי גרמניה.
- 763 דרך אגב. דבר כז בסיון/1.7, עמ' 3. על הנהגת עיריית תל אביב.
- 764 דרך אגב. דבר ב בתמוז/6.7, עמ' 5. תגובת "וועלט ביהנע" להפרעות בהר-צאת הפתיחה של גורמן בנטביטש.
- 765 כפי שעה. דבר ל בסיון/4.7, עמ' 2. על מהדורת כתבי טשרניחובסקי בעש"רה כרכים. חזר ונדפס בספרו: בין דין לחשבון, עמ' 14-16, בשם: פיסות נהרה.
- 766 דרך אגב. דבר ג בתמוז/7.7, עמ' 4. הערות לספר "המנודים" מאת ארנסט סלומון.
- 767 דרך אגב. דבר ד בתמוז/8.7, עמ' 3. תגובת באדט לתנועה הנאצית.
- 768 הערות של קורא. מוסף לדבר ד בתמוז/8.7, עמ' 3-4. על ספרו של אהרן פולאק: על הסתר-מות במקרא.

- 778 דרך אגב. דבר כ בתמוז/24.7, עמ' 3.
הרב ח"י זוננפלד על זכות בחירה
לנשים (מתוך הספר: "עמודא דנהור"
רא").
- 779 דרך אגב. דבר כב בתמוז/26.7, עמ' 3.
מעשה המדפיס ליפשיץ בירושלים
בספרו של א. רגלסון.
- 780 דרך אגב. דבר כג בתמוז/27.7, עמ' 5.
על סיפור של ה. נגבי ב"דואר היום".
- 781 דרך אגב. דבר כד בתמוז/28.7, עמ'
3.
היחס לעברית של הסוכנות ומוסדות
אחרים. ה. ארלוזורוב ו"גדוד מגיני
השפה".
- נעתק בקיצורים למאזנים, שבועון,
שנה ד, גלי, י, ב באב, עמ' 14-15.
- 782 דרך אגב. דבר כה בתמוז/1.8, עמ' 3.
הנאציון בגרמניה.
- 783 דרך אגב. דבר א באב/3.8, עמ' 5.
האופטימיזם של יהודי גרמניה.
חתום: טס.
- 784 דרך אגב. דבר ב באב/4.8, עמ' 8.
התפשטותה של ספרות קלוקלת בארץ.
- 785 דרך אגב. דבר ה באב/7.8, עמ' 3.
החזרת כתב העת "שאיפותינו" ע"י
יוסף ברץ.
- 786 הערות של קורא. שירי עמנואל
פראנסיש, במהדורת שמעון ברנשטיין.
מוסף לדבר ג באב/5.8, עמ' 3-4.
חתום: ב.ק.
- 787 דרך אגב. דבר ז באב/9.8, עמ' 3.
צ. קרול על העתון "האור".
- 788 דרך אגב. דבר ח באב/10.8, עמ' 4.
- ראה להלן מס' 813.
חתום: ב.ק.
- 769 דרך אגב. דבר ו בתמוז/10.7, עמ' 3.
אורי קיסרי על הצגת הבימה: "בקצוי
הכרך".
- 770 דרך אגב. דבר ט בתמוז/13.7, עמ' 3.
הנאציון בגרמניה.
- 771 דרך אגב. דבר י בתמוז/14.7, עמ' 3.
ועידת פא"ן ואביגדור המאירי.
- 772 דרך אגב. דבר יא בתמוז/15.7, עמ' 3.
"שאיפותינו" והעבודה הערבית.
- 773 בשולי מכתב גלוי. דבר יג בתמוז/
17.7, עמ' 2-3.
על המכתב שפורסם ע"י "השומר
הצעיר" בדבר סכנת האינטרבנציה נגד
ברית המועצות.
ראה להלן מס' 802.
חתום: דל"ת.
- תור וגדפס בספרו: מריבי בית, עמ'
58-53.
- 774 דרך אגב. דבר יב בתמוז/18.7, עמ' 4.
אסוציאציות עתיקות למאורעות ימינו
ואישיהם.
- 775 דרך אגב. דבר טז בתמוז/20.7, עמ' 5.
רדיפת היהודים בגרמניה.
- 776 דרך אגב. דבר יז בתמוז/21.7, עמ' 3.
על טיול הנוער העובד בשבועות.
השובת ישעיה שפירא שם מיום 31.8,
עמ' 3, ראה להלן מס' 790.
- 777 על עמוד שנמוץ. מוסף לדבר יח
בתמוז/22.7, עמ' 3-4.
על ספרו של משה בלוי: עמודא דנהור"
רא - על הרב ח"י זוננפלד.
חתום: דל"ת.

- ראה תגובת סימון: שם, גל' ט"ו
(קס"ה), יד באלול/15.9, עמ' 15-16.
ראה עוד לעיל מס' 741.
- 798 הערות של קורא. מוסף לדבר א
באלול/2.9, עמ' 2.
על ספרו של אריה טויבר: מחקרים
ביבליוגרפיים.
חתום: ב.ק.
- 799 ביליטריסטיקה של פ.ק.פ. דבר ג
באלול/4.9, עמ' 2.
על ספרות פ.ק.פ. (כתובה בידי י.
ברזילי-ברגר).
- 800 דרך אנב. דבר ד באלול/5.9, עמ' 3.
מגבית הרביוניסטים לאווירון.
- 801 דרך אנב. דבר באלול/8.9, עמ' 3.
פ. לבון על העבודה העברית.
- 802 בסבך תשובה מצעילה. דבר יג
באלול/14.9, עמ' 2-3.
תשובה לתגובת א. פראי (ב"דבר השו-
מר הצעיר") בעניין האינטרבנציה נגד
רוסיה הסובייטית. ראה לעיל מס' 773.
תשובת א. פראי שם 16.10, עמ' 3.
חתום: דל"ת.
חזר ונדפס בספרו: מריבי בית, עמ'
59-65. שני המאמרים (מס' 773, 802)
נושאים בספר השם הכולל: התחייבות
ומשמעה.
- 803 דרך אנב. דבר טו באלול/16.9, עמ' 3.
המיסיון בארץ ישראל.
- 804 דרך אנב. דבר כא באלול/22.9, עמ'
5.
על רומן ברנדשטר.
- 805 הגרוד היהודי של גדול משוררי
פולין. דבר כב, כד באלול/25.9, 22,
עמ' 2.
- צ. קרול על ביאליק ("מלך המשו-
רים").
- 789 דרך אנב. דבר י באב/12.8, עמ' 4.
לדברי א.ש. יוריס שהקהל הוא קנה
מידה לאיכותו של מחזה ("שאפ"
ב"אהל").
- 790 דרך אנב. דבר טו באב/17.8, עמ' 4.
תשובה לדברי ישעיה שפירא בענין
חילול שבועות ע"י הנוצר העובד.
ראה לעיל מס' 776.
- 791 דרך אנב. דבר יט באב/21.8, עמ' 3.
על יהודים המופיעים בגילוי ראש ליד
הכותל המערבי.
- 792 דרך אנב. דבר כג באב/25.8, עמ' 4.
לדבר ארתור צ'ליצר על המשפחה
היהודית.
- 793 דרך אנב. דבר כד באב/26.8, עמ' 3.
ההתשובות היהודית בבירוביג'אן.
- 794 בידיים אמונות. דבר כו באב/28.8,
עמ' 2.
על הישוב היהודי בבירוביג'אן לפי
צרור גליונות משם.
- 795 דרך אנב. דבר כז באב/29.8, עמ' 3.
מסיבה להיטלר בהשתתפות יהודים.
- 796 דרך אנב. דבר ל באב/1.9, עמ' 5.
הערות נוספות להשתתפות יהודים
במסיבות של נאצים.
ראה הערך הקודם.
- 797 לתלמוד דברי הימים. מאזנים, שבו-
עון, שנה ד, גל' י"ד (קס"ד), ל באב/
1.9, עמ' 13-15.
על ספרו של עקיבא ארנסט סימון:
Das Werturteil im Geschichts-
terricht.

- 807 בליטריסטיקה של העזרה האדומה.
דבר כח באלול תרצ"ב, ג בתשרי
תרצ"ג/3.10, 29.9, עמ' 2-3.
על ספרו הקומוניסטי-האנטי-ציוני של
ל. חדד, הוא י. ברזילי-ברגר.
- על ספרו של רומן ברנדשטטר (בפרו-
לנית) : הגדוד היהודי של רומן ברנד-
שטטר.
- 806 יכול הספרות העברית בתרצ"ב.
דבר כט באלול/30.9, עמ' 15-16.

תרצ"ג/1932-1933

- על "התחרטותו" הפומבית של א. יו-
דיצקי מספריו. 5. עמ' 5.10, דבר ה בתשרי/5.10, עמ' 5.
- 809 דרך אנב. דבר ו בתשרי/6.10, עמ' 4.
על הגנה עצמית יהודית בארץ ובחוץ
לארץ.
- 810 "מלכות אלהים" (למ. בובר). דבר ז
בתשרי/7.10, עמ' 2.
על ספרו Königtum Gottes.
חתום : ב.ק.
- 811 דרך אנב. דבר ז בתשרי/7.10, עמ' 3.
ההמנון הגרמני.
- 812 דרך אנב. דבר יג בתשרי/13.10, עמ' 3.
מודעות של יהודים בפולין בעתונות
אנטישמית.
- 813 ממנהגי בקורת הבקורת אצלנו. דבר
יו בתשרי/17.10, עמ' 3.
תגובה לתגובתו של דניאל ליבל (מיום
ו בתשרי/6.10) על הביקורת לספרו של
א. פולק (ראה לעיל מס' 768).
חתום : ב.ק.
- 814 דרך אנב. דבר כ בתשרי/20.10, עמ' 4.
לדברי מ. יארבלום (23.9) נגד זכותו
של א. ברביס לכנס קונגרס נגד המל-
חמה.
- 821 עיונים. מוסף לדבר י בטבת/8.1, עמ' 6.
על ביאליק.
נכנס לספריו : אבני בוחן, עמ' 60-70,
בין דין לחשבון, עמ' 3-6, בשם :
אפילת הסתירה.
- 822 דרך אנב. דבר ד בשבט/31.1, עמ' 3.
על רומן ברנדשטטר.
- 815 דרך אנב. דבר י בחשוון/9.11, עמ' 4.

- 832 סימון, עקיבא ארנסט. שיחות עם מרטין בובר. הפועל הצעיר שנה כ"ו, גל' 23, ד בניסן/31.3, עמ' 10-12. תרגום. ללא חתימה.
- 833 פרקים בפסיכולוגיה של י.ת. ברנר. מאזנים, שבועון, שנה ד, גל' מ"ה-ג, אייר-סיוון/מאי-יוני.
- 834 דרך אנב. דבר ח באייר/4.5, עמ' 3. ג. שופמן ושנאת ישראל. נכנס לספרו: הנמר וידידו המנמם, עמ' 170-171.
- 835 דרך אנב. דבר יד באייר/10.5, עמ' 4. על שריפת הספרים בגרמניה.
- 836 דרך אנב. דבר כ באייר, 16.5, עמ' 5. ר' יעקב אמדן על המותרות והאפנה של נשי ישראל.
- 837 דרך אנב. דבר כב באייר/18.5, עמ' 5. על קנאות דתית.
- 838 דרך אנב. דבר כז באייר/23.5, עמ' 5. למאמרו של ש.ה. ברגמן על הנס יואכים שפס. נכנס לספרו: הנמר וידידו המנמם, עמ' 164-165.
- 839 דרך אנב. דבר א בסיון/26.5, עמ' 5. על העתון "עמעס" הנמכר עם הופעתו כנייר-עטיפה.
- 840 דרך אנב. דבר ה בסיון/30.5, עמ' 7. לדברי יעקב שטיינברג על הרוחניות היהודית ב"מאזנים".
- 841 דרך אנב. דבר ח בסיון/2.6, עמ' 4. לדברי דניאל פרסקי בעניין ביעור מלים ולועזיות מהעברית.
- 842 דרך אנב. דבר טו בסיון/9.6, עמ' 4.
- 823 דרך אנב. דבר יג בשבט/9.2, עמ' 5. ר' בנימין, שפינוזה, גיתה והוגי-דעות לא יהודיים בכלל.
- 824 עם שיחה אחת. דבר כח בשבט/24.2, עמ' 2. לדברי אורי צבי גרינברג על יחסו לידיש ולעברית. חתום: דל"ת.
- 825 מעשה תרגום. מוסף לדבר כח בשבט/24.2, עמ' 3. על ספרו הגרמני של א(ייוק) פרציי קוביץ: אלהריוי כמתרגם המקאמות של אלי-הרירי. מחבר המחקר שינה בארץ את שמו ליצחק פרץ. חתום: ב.ק.
- 826 דרך אנב. דבר יא באדר/9.3, עמ' 7. הרדי פרנקפורט וחבר הלאומים.
- 827 דרך אנב. דבר יב באדר/10.3, עמ' 3. על הגיגות פורים.
- 828 דרך אנב. דבר יז באדר/15.3, עמ' 3. על איי-סדרים ואיתורים בישיבות ושכ"ס.
- 829 דרך אנב. דבר יז באדר/17.3, עמ' 4. לדבריהם של יעקב שטיינברג ויוסף קלוזנר על יובל ביאליק.
- 830 קבקה, פרניץ. תערובת. סיפור. מאז"נים, שבועון, שנה ד, גל' ל"ט (קפ"ט), כה באדר/23.3, עמ' 6-7. תרגום.
- 831 ביקורת על הספר: דיוואן יהודה אריה בן יצחק מודינא. במהדורת ש"מ עון ברנשטיין. קרית ספר שנה י, חוב' א, ניסן, עמ' 94-99.

446, 461-462, 477-478, ד-כט באב /
10.8-27.7.

"פאלקסצייטונג" והציגות בעיקר על
"אריה" הוא דוד נימרק.

852 פירור. דבר ט באב/1.8, עמ' 5.
על אדם מציקיביץ (לפי א.ז. אשכולי).
חתום: ש.

843 דרך אנב. דבר כ בסיון/14.6, עמ' 4.
על התפילה של הרב הרץ על פורענות
יהדות גרמניה.
נכנס לספרו: הנמר וידידו המנמנם,
עמ' 156-157.

853 דרך אנב. דבר כו באב/18.8, עמ' 3.
פולמוס "העברה".

844 דרך אנב. דבר כב בסיון/16.6, עמ' 8.
איגנץ מאיאבויס על ספרו הגרמני של
האנס פ. אהרנברג: גרמניה בכור
ההיתוך.
נכנס לספרו: הנמר וידידו המנמנם,
עמ' 159-160.

854 דרך אנב. דבר כח באב/20.8, עמ' 2.
נגד ש. בן-ברוך והרביזיוניסטים.

855 דרך אנב. דבר כט באב/21.8, עמ' 3.
הרביזיוניסטים וברית הבריונים.

845 דרך אנב. דבר כט בסיון/23.6, עמ' 3.
יהודי גרמניה והיטלר.
נכנס לספרו: הנמר וידידו המנמנם,
עמ' 161-164.

856 דרך אנב. דבר ז באלול/29.8, עמ' 4.
הסתייעות הבונד במשה סמילנסקי.

857 להצלת האגדה. דבר ח באלול/30.8,
עמ' 2.

עמדת י.ה. רבניצקי בסכסוכים בין
הפועלים והרביזיוניסטים.
חתום: דל"ת.
חזר ונדפס בספרו: מריבי בית, עמ'
24-28.

846 פרנדיה של מזמר. מוסף לדבר כב
בסיון/16.6, עמ' 2-3.
על ספרו הפולני של רומן ברנדשטטר
על יוליאן קלצ'קו.

858 דרך אנב. דבר י באלול/1.9, עמ' 9.
מ. גרוסמן על הרביזיוניסטים.

847 דרך אנב. דבר ה בתמוז/29.6, עמ' 7.
על קורט איזנר והריסת קברו.

859 דרך אנב. דבר טו באלול/6.9, עמ' 8.
בואו לירושלים של הרב יוסף צבי
דושינסקי ו"האגודה".

848 דרך אנב. דבר ו בתמוז/30.6, עמ' 3.
קטעים מספרה של ויקי בוים (ברלין,
1926) שיש בו משום השלכה אקטור-
אלית (רצח ארלוזורוב).

860 דרך אנב. דבר כג באלול/14.9, עמ' 3.
ברוך ויסמאן על החינוך היהודי
בסס"ר.

849 דרך אנב. דבר יא בתמוז/5.7, עמ' 3.
שיטוי הרביזיוניסטים בד. בן-גוריון.

הוא ברוך מרדכי ויסמן, שלאחר עש-
רות בשנים חיבר "יומן מהתרת עב-
ר", ספר שיצא בארץ, תחילה בשנת
1957, בחתימת: "יהודי סובייטי אל-
מוני" ולאחר מותו בחתימת שמו
(1973). כאן, עדיין ייבסק, המגן על
החינוך היהודי בסס"ר.

850 הרצל לידירו. מוסף לדבר כ, כו
בתמוז/21.7, 14, עמ' 2-1.
בין הרצל לג.ג. כהן.

851 פרקים בפסיכולוגיה של י.ה. ברנר.
העולם שנה כ"א, גל' 30-32, עמ' 445-

סקירה על ספרות השנה.
חתום: ר.ט.

861 יבול תרצ"ג. דבר כט באלול/20.9,
עמ' 32-33.

תרצ"ד/1933-1934

Folge der Vorlesungen zur Ein-
führung in die Psychoanalyse.

862 דרך אנב. דבר ח בתשרי/28.9, עמ' 4.
פישל ושיץ ורצח ארלוזורוב.

869 דרך אנב. דבר ד בחשוון/24.10, עמ' 4.
על הירחון "בסד" היוצא באפריקה
הדרומית.

863 דרך אנב. דבר ט בתשרי/29.9, עמ' 9.
משה סמילנסקי על ההסתדרות.

870 דרך אנב. דבר ה בחשוון/25.10, עמ' 4.

864 ד"ר בלוך. מוסף לדבר ט, כג בתשרי/
13.10, 29.9, עמ' 3-4.

לדרכו של בטאון "הפועל": "עוזבו".

על זכרונותיו של י.ש. בלוך בתרגומו
העברי של ש. שלום.
חתום: ר.ט.

871 דרך אנב. דבר ט בחשוון/29.10, עמ' 3.
למאמרו של ל. קניג על נסיונם של
יהודים למצוא מוצא יהודי להיטלר.

865 נכנס לספרו: אבני גבול, עמ' 75-83,
בשם: בין סניגור לקטיגור.

872 דרך אנב. במקום המצויין בערך הקוץ
דס, עמ' 4.
משפט ארלוזורוב.

865 להוסיף ולהעיר (מכתב למערכת).

דבר יג בתשרי/3.10, עמ' 5.
תגובה למכתבו של ר' בנימין בעניין
פישל ושיץ (ראה לעיל מס' 862) ורצח
ארלוזורוב.

873 רשימת בקורת על ספרו של א.ו.
אשכולי: תנועת טוביאנסקי בין היהודי
דים. מוסף לדבר יד בחשוון/3.11, עמ' 4.
חתום: ר.ט.

866 דרך אנב. דבר טז בתשרי/6.10, עמ' 3.

לדברי א. לאינסון (חריפאי ח.ל.) על
הקונגרס הציוני הי"ח.

874 דרך אנב. דבר כ בחשוון/9.11, עמ' 3.
המזרחי ואגודת ישראל.

867 דרך אנב. דבר ל בתשרי/20.10, עמ' 4.

לשירי ליב קוויטקו עם הגיוס של
ילידי 1911 לצבא ברית המועצות.

875 דרך אנב. דבר כא בחשוון/10.11, עמ' 3.

לדרכו של הקיבוץ הרביזוניסטי.

868 פסיכואנליזה - השקפת עולם? מאז-
נים, ירחון, שנה א, חוב' ב, * חשוון,
עמ' 100-106.

876 רשימת בקורת על ספרו של פריץ
רוזנטל [שלום בן-חורין]:
Messiaspiel מוסף לדבר כא בחשוון/
10.11, עמ' 4.
חתום: ר.ט.

על ספרו של זיגמונד פרויד: Neue

* בכרך זה מניין עמודים מיוחד לכל חוץ
ברת.

- 877 צור וירושלים. דרמה מאת מתתיהו שוהם. גליונות כרך א, חוב' א, כסלו, עמ' 77-79.
נכנס לספרו בין דין וחשבון, עמ' 86-89.
- 878 ויגוומים שותקים, לישראל אפרת. במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 84.
- 879 דרך אגב. דבר ה בכסלו/23.11, עמ' 4. לסכסוך העבודה העברית בפרדס רוקח.
- 880 דרך אגב. דבר ט בכסלו/27.11, עמ' 3. לדרכו של וילי האאס, עורך ה"ליטע" ררישה וולט".
נכנס לספרו: הנמר וידידו המנמנם, עמ' 168.
- 881 דרך אגב. דבר יב בכסלו/30.11, עמ' 3. לדברי יוליוס באב על יובל התיאטרון הגרמני.
נכנס לספרו: הנמר וידידו המנמנם, עמ' 167-168.
- 882 דרך אגב. דבר טז בכסלו/4.12, עמ' 4. לדברי ר' בנימין ב"ההד" למס' 865. בענין המזרחי ואגודת ישראל.
ראה הערך הבא.
- 883 להוסיף ולהעיר. דבר יט בכסלו/7.12, עמ' 4. תשובה לתגובת עורך "ההד" באותו גליון.
בענין המזרחי.
- 884 דרך אגב. דבר ל בכסלו/18.12, עמ' 3. מעשי האלימות של הרביזיוניסטים.
- 885 דרך אגב. דבר ד בטבת/22.12, עמ' 9. על ההלשנה ומלשינים.
- 886 דרך אגב. דבר טז בטבת/3.1, עמ' 2. המזרחי, אגודת ישראל וקרן היסוד.
- 887 רשימת בקורת על ספר השירים (בפולנית) של רומן ברנדשטטר. מוסף לדבר יח בטבת/5.1, עמ' 4.
חתום: ר.ט.
- 888 ציוני תאריכים. א: על גיאורג ביכנר. מוסף לדבר כה בטבת/12.1, עמ' 3.
- 889 על התרבות (רמזי גיתוח בשולי סי-פורים של ח. הזו). גליונות כרך א, חוב' ג, שבט, עמ' 213-221.
נכלל באבני בוחן, עמ' 237-251, בשם: מלוא עין ובין דין וחשבון, עמ' 234-242, בשם: פרקי מהפכה.
- 890 דרך אגב. דבר ב בשבט/18.1, עמ' 3. לביקורתו של "קורא ותיק" [משה קלינמן] ב"העולם" על ספרו של מאיר וכסמן: תולדות ספרות ישראל.
- 891 "כראשית דרכי" לח. א. זוטא. מוסף לדבר ג בשבט/19.1, עמ' 3-4.
חתום: ר.ט.
- 892 קרל ליבקנכט והנוער. במעלה גל' 2 (עו), ג בשבט/19.1, עמ' 5.
חתום: ר.ט.
- 893 דרך אגב. דבר י בשבט/26.1, עמ' 7. למאמרו של ז. קוטלר על "ספר הילד".
- 894 דרך אגב. דבר יג בשבט/29.1, עמ' 3. מרדכי רוזובסקי על הרביזיוניסטים.
- 895 דרך אגב. דבר יד בשבט/30.1, עמ' 3. על ה"מזרחי".
- 896 דרך אגב. דבר טו בשבט/31.1, עמ' 3. לכינויו של ישו "אותו איש" בפיו של ר' בנימין.
ראה להלן מס' 900.
- 897 דרך אגב. דבר טז בשבט/1.2, עמ' 7. הרביזיוניסטים נגד "החלוץ" בוילנא.

- 898 דרך אגב. דבר יז בשבט/2.2, עמ' 7. ז'בוטינסקי וסיסמתו: אלימות.
- 899 ספר על עקיבא רובינשטיין מאת ה. קנוך (בגרמנית). מוסף לדבר יז בשבט/2.2, עמ' 3. חתום: ר.ט.
- 900 להוסיף ולהעיר. דבר כז בשבט/11.2, עמ' 3. למכתבו של ר' בנימין בענין "אותו איש". ראה לעיל מס' 896.
- 901 דרך אגב. דבר כח בשבט/13.2, עמ' 3. יעקב לשז'ינסקי נגד ה"בונד".
- 902 נלגולי התהלים. גליונות כרך א, חוב' ד, אדר, עמ' 375-379. על ספרו של שמואל זינגר: Die religioese Lyrik des Mittelalters (Das Nachleben der Psalmen).
- 903 בין השיטין. דבר א באדר/16.2, עמ' 3-2. הילוף הסינאיטיקום בעצמות מארכס בין אנגליה ורוסיה. אגודת ישראל, המזרחי, משה שרת והן־צדק במקום שבועה, בית"ר בחו"ל, ו. פון ויזל.
- 904 ספר יעבין (בעריכת ש. ארנסט). מוסף לדבר א באדר/16.2, עמ' 4. חתום: ר.ט.
- 905 דרך אגב. דבר ה באדר/20.2, עמ' 7. ז'בוטינסקי ורצח ארלוזורוב, ז'בוטינ'סקי על ביאליק.
- 906 בין השיטין. דבר י באדר/25.2, עמ' 4-3. רינס, י.י. רינס, ח.ז., המזרחי, רצח ארלוזורוב, ו. פון ויזל, א. ספר נגד ביאליק, הל. חריפאי.
- 907 דרך אגב. דבר טו באדר/2.3, עמ' 3. ארגון פטריטי של יהודי פולין בגרמניה, לגרדיה ויחשו היהודי, ספרו של ג. רומן על היהודים כעושי־להטים.
- 908 רשימת בקורת על ספר ביאליק, בעריכת יעקב פיכמן. מוסף לדבר טו באדר/2.3, עמ' 4. חתום: ר.ט.
- 909 דרך אגב. דבר כא באדר/8.3, עמ' 3. פליכס מנדלסון־ברתולדי, אורקה נכלי־ניק וספרות שונד. הקטע הראשון גם בספרו: הנמר וידי־דו המגמבם, עמ' 165-166.
- 910 בין השיטין. דבר כב באדר/9.3, עמ' 7. המזרחי והציונים הכלליים מריעים לדולפוס, השיטוי בגבחרי הפועלים בסוכנות, ישיבת הרב י.צ. דושינסקי.
- 911 בין השיטין. דבר כז באדר/14.3, עמ' 3-2. רשמי ל. מלאך מארץ ישראל, מ. יר־בלום על הקומוניסטים בצרפת, דרכי המגבית לבית ברוכוב בתל־אביב, ר' בנימין והציונים הכלליים, על מאבקם של פועלי וינה, כיצד כתבו על מכס רוזנפלד.
- 912 "חיי או"ר" לר. זכאי. מוסף לדבר כט באדר/16.3, עמ' 4. חתום: ר.ט.
- 912א אגב קריאה. דבר ה בניסן/21.3, עמ' 3. על מחנות העולים ובטאונם "במחנה". חתום: ב.
- 913 דרך אגב. דבר ז בניסן/23.3, עמ' 8. יהודים בגרמניה מבקשים לייצר מדיים נאציים, השתתפות ציר גרמניה באר־

- 920 הקפּרַקט (פרק בפסיכולוגיה של י.ה. ברנר). דבר טו באייר/30.4, עמ' 9.
- 914 בין השיטין. דבר ט בניסן/25.3, עמ' 3-2. המורחי והציונים הכלליים באוסטריה על מאבק פועלי אוסטריה, פ. רוטנ-שטרייך ויוליוס וורצל על הציונות הכללית, י. טהון על שבועת מ. שרת, הרב מימון וד. בן-גוריון, א.צ. גרינ-ברג והרביזיוניסטים, אגודת הסטורטים "אל על".
- 915 הערה. מוסף לדבר ערב פסח/30.3, עמ' 7. על הצירופים: "בחמלה רבה" ו"חור-ללני הרוח הרהב" בשירת ביאליק. כונס, בהרחבה, לספרו: אבני שפה, עמ' 219-226, 390-391.
- 916 בין השיטין. דבר כ בניסן/5.4, עמ' 2. יהודי גרמניה, פריץ האבר, הבלטת יהדותם של גדולים.
- 917 בין השיטין. דבר כו בניסן/11.4, עמ' 2. מעשי אלימות, הרב גולד ומצוקת הדיור בתל-אביב, שיחת עתונאי עם ג. אגמון, אגודת ישראל על סס"ר, בית"ר בפולין.
- 918 בין השיטין. דבר ג באייר/18.4, עמ' 3-2. הלשנת מלכיאל גרינוולד על פועלי ציון ומנדל זינגר בווינה.
- 919 בין השיטין. דבר ט באייר/24.4, עמ' 3-2. אגודת ישראל ומשטר דולפוס, החרמת הקרנות ע"י הרביזיוניסטים, שמות יהודים גדולים לרחובות בחו"ל, "הפטיציה" של הרביזיוניסטים, א.צ. גרינברג על הפטיציה.
- 921 בין השיטין. דבר כג באייר/8.5, עמ' 3-2. "פטיציה", שמורק על תנועת העבר-דה, תעלולי גרינוולד בווינה, מעשי אלימות של בית"ר, ציונים כלליים ועבודה עברית, ר' בנימין וקרן סטב-סקי, משפט רצח ארלוזורוב, "העברה", מעשי הרביזיוניסטים בחו"ל.
- 922 התומרה (למקרא המסות של יעקב שטינברג). גליונות כרך א, חוב' ו, סיון, עמ' 499-501. נכלל באבני בוחן, עמ' 329-334 ובבין דין לחשבון, עמ' 321-324, בשם: איש התומרה.
- 923 מכוכת אדם וגלגוליה. מוסף לדבר יא בסיון/25.5, עמ' 1-2. על עגנון. כונס לספרו: "על ש"י עגנון", בשתי המהדורות, עמ' 28-35.
- 924 בין השיטין. דבר יג בסיון/27.5, עמ' 3-2. דינו של שו"ב במינסק, בית ברוכוב בתל-אביב, וידיש בארץ ישראל, השיסוי במגבית החסתרות באמריקה ע"י א. שרמן.
- 925 בכתביו. דבר כב-כג בסיון/5-6.6, עמ' 2. עם הופעת שלושה כרכים מכתביו של ארלוזורוב.
- 926 כשרוצים... דבר כח בסיון/11.6, עמ' 4. על ז'בוטינסקי.
- 927 בין השיטין. דבר כט בסיון/12.6, עמ' 2.

- בערך הקודם, עמ' 6-7.
חתום: ר.ט.
- 935 **עם עצמות פינסקר**. דבר יא בתמוז/
24.6, עמ' 1, דבר-היום.
חור ונדפס באבני גבול, עמ' 13-14.
חתום: מ.ד.
- 936 **בין השיטין**. דבר יח בתמוז/1.7, עמ'
2.
על משה קולבק, הייבסקים בפאריס,
עתונות אנטי-ציונית יהודית בפולין.
- 937 **עם סילוקו של ביאליק**. דבר כג
בתמוז/6.7, עמ' 1.
במקום המאמר הראשי. ללא חתימה.
נעתק לשבועון "בדרך".
- 938 **הרצל, תיאודור**. שיר. מוסף לדבר כג
בתמוז/6.7, עמ' 4.
תרגום. חתום: ר.ט.
- 939 **בקורת**. על ספרו הגרמני של טולו
נוסנבלאט: עם בדרך לשלום. במקום
המצויין בערך הקודם, עמ' 7-8.
על הרצל וברטה סוטנר.
חתום: ר.ט.
- 940 **בין השיטין**. דבר ה באב/17.7, עמ' 2.
הלל ציטלין והרביוניסטים. השיטנה
נגד ההסתדרות. אגודת ישראל והציו-
נות.
חתום: טס.
- 941 **בין השיטין**. דבר כ באב/1.8, עמ'
2-3.
הדי משפט רצח ארלוזורוב והשיטוי
בפועלים.
- 942 **פירורים**. מוסף לדבר כט באב/10.8,
עמ' 2.
על אגרות ביאליק בספר ביאליק.
- המזרחי וחג הביכורים, בית ברוכוב
בתל-אביב, הלל צייטלין, שמעון גינצ-
בורג על ש. שלום.
- 928 **דרך אנב**. בתוספת הערב * המצורפת
לדבר כט בסיון/12.6, עמ' 3.
ז'בוטינסקי ופסק הדין במשפט רצח
ארלוזורוב.
- 929 **היד והחרב**. תוספת הערב לדבר ל
בסיון/13.6, עמ' 8.
פסק הדין במשפט ארלוזורוב.
חתום: דל"ת.
- 930 **ברוד, מכס**. שיעור עברי. שיר. מוסף
לדבר א בתמוז/14.6, עמ' 3.
תרגום.
- 931 **לא, הוא אינו בודד**. תוספת הערב
לדבר ד בתמוז/17.6, עמ' 4.
משה סמילנסקי וה"בונד" על עבודה
עברית.
חתום: דל"ת.
- 932 **בין השיטין**. דבר ח בתמוז/21.6, עמ'
2.
ספרו של קורט שוברט על ארץ יש-
ראל, דוד מלץ בספר היובל לציוני
טרנוב, שירי בית"ר, שבועת הן צדק
של הרבנים מימון וקסובסקי.
- 933 **מחברא צל ונבורת שמש**. מוסף לדבר
ט בתמוז/22.6, עמ' 2-3.
על ספרו של יעקב פייכמן: ימי שמש.
חור ונדפס בספרו: בין דין וחשבון,
עמ' 41-44.
- 934 **על "חמשים שנות ציונות במאור"**
נו"ב (בפולנית). במקום המצויין

* הדברים שנדפסו בתוספת הערב נר-
שמים בגליונות שלמחרת היום, שלהם
צורפו.

- 943 **מורואה, אנדריו. מרסקין עד וילד.**
מאזנים, ירחון, כרך ב, חוב' ו ("ב),
אלול, עמ' 587-602.
תרגום.
- 946 **בין השיטין.** דבר יט באלול/30.8, עמ'
 2, 7.
- 947 **יהואש. שיריילדים.** דבר כח באלול/
 8.9, עמ' 2.
תרגום.
- 948 **ליקוטים על ח.נ. ביאליק.** דבר כט
 באלול/9.9, עמ' 36-37.
ללא חתימה.
- 944 **סירקין, נחמן.** לתולדות הציונות
 הסוציאליסטית. מוסף לדבר יג באלול/
 24.8, עמ' 4-6.
תרגום.
 נכלל בכתבי נחמן סירקין (ראה לעיל
 מס' 63).
- 945 **בין השיטין.** דבר טז באלול/27.8,
 עמ' 5.
אגודת ישראל ושהרור סטבסקי, המא-

תרגומי/ה 1934-1935

- 949 **בין השיטין.** דבר יז בתשרי/26.9, עמ'
 2-3.
הדי משפט רצה ארלוזורוב והשיטיו
בפועלים, פירושי היבסקציה בפאריס
לפרעות ביהודי אלג'יריה, הבונד בוור-
שה על פרעות אלה.
- 950 **בין השיטין.** דבר כה בתשרי/4.10,
 עמ' 2, 7.
למאמרו של ר. זליגמן על ביאליק
(ב"טורים"), קריאת ילדים בשמו של
ביאליק, "בסד" (אפריקה הדרומית)
על ל. יפה ונ. סוקולוב.
- 951 **ליקוטים על ח.נ. ביאליק.** דבר ג
 בחשוון/12.10, עמ' 9.
ללא חתימה.
- 952 **בין השיטין.** דבר ה בחשוון/14.10,
 עמ' 2.
ז'בוטינסקי והרב קוק, היבסקציה בפא-
ריס והדת, דרכם של העוזנים בוורשה
"היינט" ו"מאמענט", עתון אגודת יש-
ראל על ביאליק, ה"איזראעליט" וה-
- ציונות, העתקות "דאס יידישע טאג"
 בלאט" מ"דבר" והשינויים שהוא מטיל
 במאמרים אלה.
- 953 **בין השיטין.** דבר יד בחשוון/23.10,
 עמ' 2, 7.
עתון היבסקציה בפאריס על "אהל",
מאמרי שטינמן על הדת והתגים, הקו-
מוניסטים היהודים בוורשה והשומר
הצעיר.
- 954 **בין השיטין.** דבר כב בחשוון/31.10,
 עמ' 2.
דברים המיוחסים למאיר מוהר והם של
ביאליק, בטאון "דת ועבודה" בוורשה
על "אהל", ההגזמות בשבחי קלוזנר,
המו"ל פאול צולנאי (Zsolnay), היב-
סקציה בפאריס על הציונות, חוברת
"בסד" (אפריקה הדרומית) המוקדשת
לביאליק, כיצד כותבים על ביאליק
בקובנה.
- 955 **הגולם וגלגוליו** (אגדת הגולם ושימו'
 שה בספרות הגרמנית). מאזנים, ירחון,

השיב על כך מ. בלינסון במאמרו
הענף והשורש מיום כג בכסלו/30.11.
ראה עוד מס' 969.

963 משוט בעתונים. דבר יט בכסלו/
26.11, עמ' 4.
על שנאת ישראל בארצות הברית.
חתום: סוקרן.

964 אני יושב באפר. דבר יט בכסלו/
26.11, עמ' 6.
חרוזים על נתן אלתרמן לאחר שעבר
מ"דבר" ל"הארץ".
חתום: אתב"ש.

965 משוט בעתונים. דבר כ בכסלו/27.11,
עמ' 2.
על תנועת "עקיבא", על האנטישמיות
במפלגות הסוציאליסטיות.
חתום: סוקרן.

966 משוט בעתונים. דבר כא בכסלו/
28.11, עמ' 9.
מדברי רומן רולאן על הפשיוס ומרד
הפועלים בווינא, אלפרד רוונברג כז"ר
פן בספרו: "המיתוס של המאה ה-20".
חתום: סוקרן.

967 פרפראות. דבר כא בכסלו/28.11, עמ'
9.
"שיחות, בדיחות, חרודים ודברי ליי-
מדיים".
לפי "זכרונות מימי חי"י" ליש. בלוד,
בתרגומו של ש. שלום.
חתום: דש"ך.

968 על ח.ג. ביאליק. דבר כב בכסלו/
29.11, עמ' 10.
ילקוט על ביאליק.
ללא חתימה.

969 בין השיטין. דבר כו בכסלו/3.12, עמ'
2.

כרך ג, כסלו-אדר ב, עמ' 316-321,
648-653.
על ספרה של ביאטה רוזנפלד: אגדת
הגולם ושימושה בספרות הגרמנית
(גרמנית).

956 בין השיטין. דבר ז בכסלו/14.11, עמ'
2.
למאמרים על יוסף קלוזנר לרגל יובלו
הששים.

957 לזכרו של (פרידריך) שילר. מוסף
לדבר ז בכסלו/14.11, עמ' 3.
היים עבריים ליצירתו.
ללא חתימה.

958 לא השפעתני? כן השפעתני! דבר יב
בכסלו/19.11, עמ' 6.
חרוזים על שמריהו גורליק.
חתום: אתב"ש.

959 משוט בעתונים. דבר יד בכסלו/
21.11, עמ' 9.
על תנועת הנוער הציוני "עקיבא"
בגליציה.
חתום: סוקרן.

960 משוט בעתונים. דבר סז בכסלו/
23.11, עמ' 11.
על הריב בין העתון הרדיקאלי-
שמאלני "פריינד" לבין העתון של
הבונד "פאלקסצייטונג".
חתום: סוקרן.

961 משוט בעתונים. דבר יח בכסלו/
25.11, עמ' 3.
על הטריטוריאליסטים.
חתום: סוקרן.

962 בין השיטין. דבר יט בכסלו/26.11,
עמ' 2.
"הסכם לונדון" בין התנהלה הציונית
לבין הרביוניסטים.

- מוסף לדבר ח בטבת/14.12, עמ' 3-4.
חתום: ר.ט.
- 977 **מצקביץ בעברית**. במקום שצויין
בערך הקודם, עמ' 3-4.
חתום: ב.ק.
- 978 **ליקוטים על ח.ג. ביאליק**. דבר י
בטבת/16.12, עמ' 3-4.
א) שמונה מכתבים של ביאליק לאנ-
סקי; ב) ז. שניאור על ביאליק; ג)
ביאליק נואם רוסית; ד) ביאליק הלמ"ד
דן והמכנס; ה) בצל המוות; ו) תר-
גומי שיריו לגרמנית.
ללא חתימה.
- 979 **כשולי הרשימה של ד. ז(כאי) על
אלמנך שוקן תרצ"ה**. מוסף לדבר טו
בטבת/21.12, עמ' 4.
על החומר שלא נפקד ברשימת הבקו-
רת שלו.
חתום: ר.ט.
- 980 **בין השיטין**. דבר יז בטבת/23.12,
עמ' 2.
י. קלוזנר ו"הירדן", מאמרי היובל
לקלוזנר, דברי הבל על הרצל, פולמוס
הדת ב"דבר", הוצאת כתבי שלום עלי-
כם בניו יורק ופרס שוקן לספרות
עברית.
- 981 **משוט בעתונים**. דבר יט בטבת/25.12,
עמ' 3.
מה למדה הציונות הלבובאית מהסכם
לונדון.
חתום: סוקרן.
- 982 **משוט בעתונים**. דבר כא בטבת/
27.12, עמ' 3.
כיצד כיבדו בטארנופול את זכר ביא-
ליק.
חתום: סוקרן.
- חשובה למאמרו של בילינסון: הענף
והשורש (ראה לעיל מס' 962) בענין
הסכם לונדון בין ההנהלה הציונית
לבין הרביוניסטים.
חשובת בילינסון שם ו בטבת/12.12.
- 970 **פריפראות**. דבר כח בכסלו/5.12, עמ'
5.
סיפורים, שיחות, בדיחות לפי ספרו
של אברהם כהנא (אבר"ך) "מסות על
סופרים ואנשי שם", הוצאת יבנה, פש-
מישל, תרצ"ד.
חתום: דש"ך.
- 971 **משוט בעתונים**. דבר כט בכסלו/6.12,
עמ' 2.
ועידת הציונים הכלליים.
חתום: סוקרן.
- 972 **משוט בעתונים**. דבר א בטבת/7.12,
עמ' 11.
ההלכה על העבודה העברית.
חתום: סוקרן.
- 973 **בין השיטין**. דבר ה בטבת/11.12, עמ'
2.
ז'בוטינסקי, פאלקסצייטונג הבונדאי,
הרביוניסטים והשומר הצעיר, הסכם
לונדון.
- 974 **משוט בעתונים**. דבר ז בטבת/13.12,
עמ' 3.
ש. דובנוב על היהדות בימינו.
חתום: ש. סוקרן.
- 975 **לפולקלור בחנוכה**. דבר ז בטבת/
13.12, עמ' 4.
לנוטריקון נ.ג.ה.ש. בסביבון.
חתום: ל.ק.
- 976 **רשימת בקורת על מאמרו (הפולני)
של חיים לב: ייחוסו של יענקל
(ב"פאן טדיאוש לאדם מצקביץ")**.

בתוספת הערב. מצורף לגליון שלמח"רתו.
על פרשת תרגום זה - ראה: אבני שפה, עמ' 361 ואילך.

991 משוט בכתונים. דבר ו בשבט/10.1, עמ' 3.
ח. ז'טלובסקי על האנטישמיות וה' סוציאליזם.
חתום: סוקרן.

992 משוט בכתונים. דבר ז בשבט/11.1, עמ' 3.
לזכרונותיו של ר. שטריקר על ויצמן.
חתום: סוקרן.

993 יהואש. הער. שיר. דבר יח בשבט/22.1, עמ' 6. תרגום.
בתוספת הערב שצורפה לגליון שלמח"רתו.
נכנס לספרו של יהואש: במארג, עמ' קנו.

994 משוט בכתונים. דבר יח בשבט/22.1, עמ' 3.
זכרונותיו של יונה ספיבק על י.ח. ברנר, שנתפרסמו בכתב העת "דורנו" בשיקגו.
חתום: סוקרן.

995 בין השיטין. דבר יז בשבט/21.1, עמ' 2.
לדרך הכתיבה ב"אנוער לעבן" בביא-ליסטוק על נישואים פיקטיביים לשם עליה; "דברי עקיבא" על י. קלוזנר והירחון "ביתר"; כיבוש הים בפי ב. כצנלסון וצ. קוליצ'; עתון הקומוניסטיים היהודים בצרפת "נייע פרעסע" על א"י.

996 לוכסמבורג, רוזה. מכתבים מבית הסוהר. דבר הפועלת שנה א, גל' 11, כ

983 משוט בכתונים. דבר כד בטבת/30.12.
למאמרו של א. קורלניק על ויצמן וז'בוטינסקי.

BIALIK. Ch. N. Zpowrotem. 984 W drodze, 1935.
תרגום פולני לשירו של ביאליק: בתשובתי.

SZYMONOWICZ, D. Wschlod. 985 W drodze, 1935.
תרגום פולני לשירו של דוד שמעוני.

986 משוט בכתונים. דבר כו בטבת תרצ"ה/1.1.1935, עמ' 4.
לדברי ש. ניגר על האנטישמיות.
חתום: סוקרן.

987 לרר, יחיאל. אמא כותבת. שיר. דבר כו בטבת/2.1, עמ' 2.
בתוספת הערב. מצורף לגליון שלמח"רתו.
תרגום.

988 הערה לברור. דבר כו בטבת/2.1, עמ' 3.
תשובה לדברי "הצופה לבית ישראל" [ז. ורבה ב"העולם"] בענין שורה בשירו של מ. מוהר, המקבילה לשורה בשירת ביאליק.

989 בין השיטין. דבר ב בשבט/6.1, עמ' 2.
אגודת ישראל ורצח ארלוזורוב, י. כמורנר על הלאומיות, הבונד, דרך הכתיבה והאמירה על פ. ורבר לרגל עלייתו לארץ והכתיבה על "ספר השומרים".

990 שטיינבארג, אליעזר. הכידון והמחט (תרגום מתוך ספרו "משלים"). דבר ד בשבט/8.1, עמ' 2.

- בשבת/24.1, עמ' 252-253. תרגום (בניקוד) ללא חתימה.
- 997 בין השיטין. דבר כג בשבת/27.1, עמ' 2.
- הרביזיוניזם באספקלריית "הכמות" ילדים בעתון ידידי בפולין (מאמענט), המטפח פולחן ז'בוטינסקי; רשמי א. אלפרין מא"י; ד. ברגלסון ור. ברינין על בירוביג'אן; שיר מעתון ידידי בבי-רוביג'אן.
- 998 צוקרמן, הוגו. נעורים אובדים. שיר. דבר כד בשבת/28.1, עמ' 6. בתוספת הערב, שצורפה לגליון שלמה-רת היום. תרגום.
- 999 על המא שהמאתי ביודעים (הערה למדקדקים). דבר כח בשבת/1.2, עמ' 11. תשובה להערה ב"הארץ" גל' 4719 לתרגומו "הכידון והמחט" של יהאש, בענין: "עם". הרחבת ההערה בספר: "אבני שפה", עמ' 364-369.
- 1000 משוט בעתונים. דבר כח בשבת/1.2, עמ' 11. על המשפט בין ב. שפנר לז. זילבר-צוייג בענין כוננתו של הראשון להש-תתף בעתון ציוני במאמרים ציוניים. חתום: סוקרן.
- 1001 מקרא ותרגומו. מוסף לדבר כח בשבת/1.2, עמ' 2. על הכרוז לעזרת אלמנת פ. סמולנס-קין במקורו העברי ותרגומו לגרמנית. חתום: ר.ט.
- 1002 משוט בעתונים. דבר ל בשבת/3.2, עמ' 3. על סיפורו של דוד פוכלניק: "דם
- כלב" ודברי עתון אנטישמי עליו. חתום: סוקרן.
- חזר ונדפס בשינויים קלים באבני מפתח, כרך שני, עמ' 304-305.
- 1003 ואליש, פ. הגיבורים מברוק ע"נ מור. דבר י באדר א/13.2, עמ' 6. פרק מהספר "מות גבורים" ונכלל בספר זה, בתרגומו (ראה לעיל מס' 61) עמ' 127-134. תרגום.
- 1004 בקורת על ספרו של זלמן אפ"שטיין: "משה ליב לילינבלום". מוסף לדבר יב באדר א/15.2, עמ' 8. חתום: ר.ט.
- 1005 בין השיטין. דבר כא באדר א/24.2, עמ' 2. נ. סלושץ על "אהל" והבמאי א. ולף; ביאליק ב"טיימס" הלונדוני וקשירת העניין לז'בוטינסקי לפי הרביזיוניס-טים; הדי זיכיוו של סטבסקי בעתון-נות הרביזיוניסטית; השימוש בשרו של א. לובושיצקי בספרותם של חרדי גרמניה; י. יאושזון על עלייתו לארץ של י. זרובבל.
- 1006 פפירניקוב, י. יש כי יפקדני מאווי. שיר. דבר כג באדר א/26.2, עמ' 8. תרגום. נכלל בספרו של פפירניקוב: מן הטנא, עמ' 60 ובספרו האחר: פרי גני, עמ' 34.
- 1007 מה-יפית, ישראל. פרקי הומור. במקום הרשום בערך הקודם ובאותו עמוד. תרגום.
- 1008 מיכל ברקוביץ בן שבעים. מוסף לדבר כו באדר א/1.3, עמ' 2. ללא חתימה.

- 1009 **בין השיטין**. דבר כט באדר א/4.3, עמ' 2.
העברית במערכות העתונים היהודיים בפולין והעתונות האנטישמית שם; אידיוקים בעתונות היהודית בחו"ל; י. צסלר על י. למדן ו"גליונות"; אגודת ישראל בפולין.
- 1010 **לי, מלכה**. שכנים. שיר. דבר א באדר ב/6.3, עמ' 6.
בתוספת הערב, שצורפה לגליון שלמחרת היום.
תרגום.
- 1011 **בענין אידיש**. דבר ו באדר ב/11.3, עמ' 2-3.
הדי ההתנפלות על אסיפת הסופרים והעתונאים הידיים בתל-אביב ודבר ריהם של ש. ניגר, י. אופטושו, ד. פניסקי ועוד.
חתום: דל"ת.
חזר ונדפס בספרו: ארחות ושבילים, סופרי יידיש, עמ' 247-255, בשם: פולמוס מוקדם יותר.
- 1012 **משאט בעתונים**. דבר ו באדר ב/11.3, עמ' 3.
ת. זייטלובסקי על דת ישראל.
חתום: סוקרן.
- 1013 **בין השיטין**. דבר טז באדר ב/21.3, עמ' 2-3.
תגובת הבונד על עלייתה של הציו"נות בגרמניה, האנציקלופדיה הכללית ביידיש והאוניברסיטה העברית; יידיש והייבסקציה; השומר הצעיר על הסכם העבודה בין גוריון-ז'בוטינ'סקי ומהפכת פברואר בווינה; בוריי-שה ובריוביג'אן; ה. זייטלובסקי והציונות; נ. פרילוצקי נגד הציונות והטריטוריאליזם.
- 1014 **משאט בעתונים**. בירושלים דליטא. דבר טז באדר ב/21.3, עמ' 3.
- קטע מדברי א.א. יוסקוביץ ב"דבר" על וילנה.
חתום: סוקרן.
- 1015 **על ביאליק**. דבר כב באדר ב/27.3, עמ' 4.
ילקוט על ביאליק מעתונים שונים.
ללא התימה.
- 1016 **פירורים**. מוסף לדבר כד באדר ב/29.3, עמ' 3.
א: בשולי יריעות ההגהה של ביאליק למילונו של יהודה גור-גרוובסקי; ב. דרך משחק שיר קטן של ביאליק בעקבי שירה של אנדה עמר-פינקר-פלד.
חתום: ר.ט.
- 1017 **בין השיטין**. דבר כט באדר ב/3.4, עמ' 2.
לדברי ו. פון-יוזיל על ויצמן וארלוזורוב; ח.י. פולק על י. קלוזנר ב"הדור אר לנוער"; שימוש הרביזיוניסטים באזכרתו של ב. כצנלסון לחללי תל-חי; מעשה סילוף בשירה של מריה קובנופיצקה ע"י א.א. ז'וקובסקי.
- 1018 **ריזון, אברהם**. גם אתה... שיר. במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 6.
בתוספת הערב, שצורפה לגל' זה.
תרגום.
התרגום גם במאמר על אברהם ריזון באבני מפתח, כרך שני, עמ' 64.
- 1019 **בין השיטין**. דבר יב בניסן/15.4, עמ' 2.
תיאורו של מאיר על מעשה היידי-שיסטים בארץ; הוצאת דיבה על השומר הצעיר בארץ ע"י קומוניסטים יוצאי השוה"צ; לדברי י. ורשבאק על ח.נ. ביאליק; דקדוקי-דינים בשאלה תורנית (מעשה "קוצו של יוד" בימינו).

- 1020 **שימול, משה (מאוריצי)**. פסחו של בודד. שיר. דבר טז בניסן/19.4, עמ' 18. תרגום.
- 1021 **לדרכו של הם**. דבר כ בניסן/23.4, עמ' 3-4. על ספרה הגרמני של אירמה גויטיין: בעיות החברה והמדינה אצל משה הם. חתום: ר.ט.
- 1022 **לב, אברהם**. גבעת השלושה. שיר. דבר ל בניסן/3.5, עמ' 3-4. בתוספת הערב, שצורפה לגליון שלמחרת היום. תרגום.
- 1023 **איזנר, קורט**. מועצת התגים. דבר כט בניסן/2.5, עמ' 4. דבר פרוזה, בלטיטי-שירי. תרגום.
- 1024 **אימבר, ש"י**. ברכת אידיש וקללת האידישיזם. דבר ג באייר/6.5, עמ' 3-2. תרגום. בראש התרגום - דברי מבוא.
- 1025 **קאליקו, מאשה**. במות אדם קטן. שיר. במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 6. בתוספת הערב, שצורפה לגליון שלמחרת היום. תרגום. הקדמה קצרה לתרגום.
- 1026 **משוטט בעתונים**. דבר ו באייר/9.5, עמ' 2. ז. ורבה על ש. ברנפלד; א. שטינברג על הרמב"ם. חתום: סוקרן.
- 1027 **פרקים בשירה**. מוסף לדבר ז באייר/10.5, עמ' 1-2. על "ימי שמש" לי. פיכמן ו"אבני בזהר" לא. שלונסקי. הפרק הראשון נכנס לספר: בין דין לחשבון, עמ' 41-44 (כאן יש לתקן התאריך בספר: תרצ"ה במקום תרצ"ד) והשני, שם, עמ' 90-92 (אף כאן יש לתקן כנ"ל).
- 1028 **שטינבארג, אליעזר**. העז שבדור. שיר. דבר י באייר/13.5, עמ' 6. בתוספת הערב שצורפה לגליון שלמחרת. תרגום.
- 1029 **בין השיטין**. דבר יא באייר/14.5, עמ' 2. א. חשין על י.ל. פרץ; נוסח הכתיבה על לנין ברוסיה; מעשי הייבסקציה ברוסיה; ביקורות ברוסיה על סיפורי ש. גולדין.
- 1030 **משוטט בעתונים**. דבר יז באייר/20.5, עמ' 2. זכרונות איזאבלה (בתו של א"ש פרידברג) על פרץ; א. אלמי על תנ"ך; ה. ליויק על ספרות וקומוניזם. חתום: סוקרן.
- 1031 **בין השיטין**. דבר יט באייר/22.5, עמ' 2. לדברי מ. נרקיס על האמנות בתערוכת "ימי ביאליק"; דברים ב"הארץ" על א. רגלסון; איסור גידול שפנים בפולין ע"י רב; לדברי א. בילין על מצבו של הסופר העברי בעבר. תשובת נרקיס בדבר מיום 28.6, עמ' 11.
- 1032 **פרקים בשירה**. מוסף לדבר כא באייר/24.5, עמ' 1-2. על "פלא גמע" לש. שלום.

- 1040 גרום, נפתלי. יהודי הכפר. שיר. דבר כג בסיון/24.6, עמ' 6.
תרגום, בצירוף דברים על המחבר.
- 1041 ברנדשטטר, רומן. בענין משוררים פולנים-יהודים. מוסף לדבר כו בסיון/28.6, עמ' 2.
תרגום. ללא תתימה.
- 1042 שטינבארן, אליעזר. גפרורים (משל). דבר כט בסיון/30.6, עמ' 6.
בתוספת הערב.
תרגום.
- 1043 בין השיטין. דבר ב בתמוז/3.7, עמ' 2.
י. אהרנבוין על ש. גורליק; מאמריו מלפני שנים של גורליק; י. ברזילי על פ. אופנהיימר.
- 1044 שטינבארן, אליעזר. התולה וכלב (משל). דבר ז בתמוז/8.7, עמ' 6.
תרגום.
- 1045 שטינבארן, אליעזר. אלה תולדות (שיר). דבר טז בתמוז/17.7, עמ' 6.
בתוספת הערב.
תרגום.
- 1046 קוים מוציאלייב. מוסף לדבר כ בתמוז/21.7, עמ' 2-3.
על ספרו של א. בין: "הרצל" במקורו הגרמני ובתרגומו העברי.
חתום: ר.ט.
- 1047 הרצל מחבר המחזות. במקום המצור יין בערך הקודם, עמ' 3-4.
על ספרו הגרמני של יוסף פרנקל: "ראשית רצונו של הרצל".
- 1048 בין השיטין. דבר כא בתמוז/22.7, עמ' 3.
נוסח הכתיבה על ביאליק עם פטירתו.
- נכנס לספרו: בין דין לחשבון, עמ' 102-104.
- 1033 הם, משה. המהפכה הסוציאלית. דבר כח באייר/31.5, עמ' 33-34.
תרגום, בצירוף הקדמה.
חתום: ר.ט.
- 1034 אימבר, שמואל יעקב. שירי מולדת (3 שירים). במקום שצויין בערך הקודם, עמ' 14.
בתוספת הערב, שצורפה לגליון זה.
תרגום בצירוף הקדמה קצרה.
- 1035 קרמפף, רחל. שבת על ראשי הבנות. שיר. דבר ד בסיון/5.6, עמ' 6.
בתוספת הערב, שצורפה לגליון שלמחרת היום.
תרגום.
התרגום נכנס לספרה.
- 1036 בין השיטין. דבר ח בסיון/9.6, עמ' 2.
נוסח "מה יפית" בעתון יידי בלטביה; חיקויי-קנאות דוגמת אחימאיר; אגודת ישראל וספרותה.
- 1037 אימבר, שמואל יעקב. רחל. שיר. דבר ט בסיון/10.6, עמ' 6.
בתוספת הערב.
על רחל אמנו.
תרגום.
- 1038 ברנדשטטר, רומן. הטיל ההיליני גשרו. שיר. דבר יא בסיון/12.6, עמ' 6.
תרגום, בצירוף דברים על המחבר.
- 1039 גרום, נפתלי. אבי. שיר. דבר יג בסיון/14.6, עמ' 6.
בתוספת הערב.
תרגום.

- 1049 **בוש, וילהלם**. השועל והאכר (משל).
דבר כג בתמוז/24.7, עמ' 6.
תרגום, בצירוף דברים על המחבר.
- 1050 **נרודה, ין**. לאמי. שיר. דבר כח
בתמוז/29.7, עמ' 6.
תרגום.
- 1051 **שטנצל, א.ג.** על נהרות בבל. שיר.
דבר ג באב/2.8, עמ' 8.
תרגום.
- 1052 **שטנצל, א.ג.** דינה האחות. שיר. דבר
י באב/9.8, עמ' 6.
בתוספת הערב.
תרגום.
- 1053 **שטנצל, א.ג.** משה על הר חורב.
שיר. דבר יד באב/13.8, עמ' 6.
תרגום.
- 1054 **משוט בעתונים**. דבר טו באב/14.8,
עמ' 4.
אגודת ישראל והדיבור העברי.
חתום: סוקרן.
- 1055 **בין השיטין**. דבר כג באב/22.8, עמ'
2.
לדרכם של הרביזיוניסטים בעתונותם
ונוסח הכתיבה של ו. פון ויזל; שלום
רוזנפלד על רצח קלמן שפירא; י.מ.
נימן על אדמו"רי בלו; י. ליכטנבוים
על הספרות העברית; דרך הכתיבה
על ספר שיריו של א.ד. ורבנר.
- 1056 **בלוק, אלכסנדר**. תרגום קטע משיריו.
מוסף לדבר כד באב/23.8, עמ' 3.
תרגום נכלל במאמרו של מ. ולצר:
לשון וחברה.
- 1057 **פוקס, חיים ליב**. יוסף חיים ברנר.
שיר. דבר ד באלול/2.9, עמ' 6.
תרגום, בצירוף דברים על המחבר.
- 1058 **עם פטירת הרב קוק**. דבר ד באלול/
2.9, עמ' 7.
ללא התימה.
- 1059 **בין השיטין**. דבר יד באלול/12.9,
עמ' 2.
ר' בנימין וספרות העולם; שירו של
מ. מוהר על הקונגרס הציוני ה"ט;
מאמרו של מ. פומרנץ על חנה רובי-
נא; רישומי פגישות של י. ולפסברג.
- 1060 **בן לוייה**. דבר טו באלול/13.9.
על י.ת. רבניצקי.
חתום: ר.ט.
- 1061 **רומשילד, ארית**. לאחד אשר עם
העולים. שיר. דבר יז באלול/15.9,
עמ' 6.
תרגום, בצירוף דברים על המחברת.
בתוספת הערב.
- 1062 **איהר, דניאל**. אחי. שיר. דבר יט
באלול/17.9, עמ' 6.
תרגום, בצירוף דברים על המחבר.
- 1063 **חילופי ברכות לראש השנה**. דבר
כט באלול/27.9, עמ' 6.
חילופי ברכות בחרוזים בין י. פרנהוף
לבין ש"י עגנון.
חתום: ר.ט.
כונס לספרו: על ש"י עגנון, מהדורה
ראשונה, עמ' 130 וכן בספרו של יצחק
פרנהוף: ספר המתנגדים, בעריכת
ישראל כהן, עמ' 215-216. אף נדפסו
הדברים במבואו ליידישע ווערק של
ש"י עגנון, עמ' י.
- 1064 **אימבר, שמואל יעקב**. מהפכה ואמ-
נות. דבר כט באלול/27.9, עמ' 23-
24.
תרגום.
ללא התימה.
- 1065 **ירמיהו פרנקל** (למלאת לו חמשים

- 1066 **איירה, דניאל**. סתו בפולין. שיר. דבר
כט באול/27.9, עמ' 24.
תרגום.
שנה). מאזנים, ירחון, כרך ד, עמ'
538-536.
כונס לארחות ושבילים כרך האישים,
עמ' 341-337.

תרגום/1935-1936

- 1067 **בין השיטין**. דבר ה בתשרי/2.10,
עמ' 2.
הקונגרס הראשון של הרביזיוניסטים
ו'בוטינסקי; אגודת ישראל וחי.
אייו והרביזיוניסטים.
- 1073 **בין השיטין**. דבר כו בתשרי/23.10,
עמ' 2-3.
הכתיבה על הרב קוק בעתון יידי
בארגונינה; יידישע רונדשוי וההת'
בוללות היהודית בגרמניה; נוסח
הכתיבה בעתון יידי בבלגיה על נ.
טורטשינר בן החמשים; כתבה של
מ.א. טנבלט מת"א; א. קאציזנה
על עצמו; האדמו"ר מגור במערת
המכפלה בחברון.
- 1074 **מכתב אל הקורא**. לוח המעורר
לשנת תרצ"ו (1935-1936), לפועל,
לחלוץ ולנוער. נערך בידי משה ברס-
לבסקי. הוצאת המרכז לנוער, עמ'
330-335.
נדפס גם בדבר כו בתשרי/24.10, עמ'
4, בשם: מכתב להזכיר (על קצת
תאריכים מעוררים). ההקדמה למאמר
ב"דבר" בסדר מיוחד וללא התימה
היא משל ב. כצנלסון.
המאמר חזר ונדפס בארהות ושבילים,
כרך הענינים, עמ' 54-57, בשם:
מכתב לעורך "לוח המעורר".
- 1075 **שטנצל, א.נ.** בלדה על זקנה מלקטת
אוכמניות. שיר. דבר כו בתשרי/
24.10, עמ' 6.
בתוספת הערב.
תרגום, בצירוף דברים על המחבר.
- 1068 **ברנדשטטר, רומן**. ארמנד לוי. דבר
ט בתשרי/6.10, עמ' 2.
תרגום.
- 1069 **רועה ודרכו** (שרטטים לדמותו של
הרב קוק). דבר יד בתשרי/11.10, עמ'
18.
נכלל באבני בוחן בשם: משורר הקור'
דש, עמ' 314-320 ובבין דין לחשבון,
עמ' 325-329.
- 1070 **עברי, יצחק**. שני שירים (א: אלוה
זקן וישיש; ב. תפלה לבן וללהט
חרב מתהפכת). דבר יז בתשרי/14.10,
עמ' 6.
תרגום, בצירוף דברים על המחבר.
- 1071 **בין השיטין**. דבר יט בתשרי/16.10,
עמ' 2-3.
א. רמבה על בית"ר ורביזיוניזם; הדי
מלחמת חבש-איטליה; ביאליק באס-
פקלריית אגודה על שמו בחו"ל; כת'
בות מהארץ של מ.א. טנבלאט.
- 1072 **בומזה, נחום**. מכתב שלא נשלח
(שיר). דבר יט בתשרי/16.10, עמ' 6.
בתוספת הערב.
תרגום, בצירוף דברים על המחבר.

- 1076 א.ל. לוינסקי (שרטוטי מהות). דבר כח בתשרי/25.10, עמ' 11.
- חור ונדפס בשם: מזג טוב, ב"אבני בוחן", עמ' 46-52 וב"בין דין לחש" בון", עמ' 348-351.
- 1077 בין השיטין. דבר ג בחשוון/30.10, עמ' 2.
- לדברי מ.מ. אוסישקין על א.ל. לוינ"סקי; שמות פרטיים לועזיים ב"לוח המעורר"; ר' בנימין על הקונגרס הציוני, קונגרס ה.צ.ת. ואגודת יש"אל; דרך ההפלגה בכתיבה על הרב קוק ול. גלאנץ.
- 1078 שאלות ותשובות (חרוים). דבר ז בחשוון/3.11, עמ' 4.
- בתוספת הערב. חתום: אביתר.
- 1079 בין השיטין. דבר יא בחשוון/7.11, עמ' 2.
- הרביזוניזם והדת; פ. קורסקי על ארקדי קרמר; הבונד; נוסח הכתיבה על המשטרה העברית; הרב א.ש. עמיאל על הקונגרס הי"ט והמזרחי בו; הרב זאב פרלמן על נ. בירנבוים. והגיב אחר כך מ. בילינסון בדבר מיום טז בחשוון/12.11, בחתימת: ב.א.
- 1080 "סיפור פשוט" [לש"י עגנון]. מוסף לדבר יב בחשוון/8.11, עמ' 4.
- נכנס בשם "מבית לפשטות" לספריו: אבני בוחן, עמ' 215-219, בין דין לחשבון, עמ' 188-191 ובשתי מהדור רות הספר על ש"י עגנון, עמ' 32-35.
- 1081 ביכורי הגותו [של שלמה שילר]. דבר יב בחשוון/8.11, עמ' 11-12.
- חתום: ר.ט. נבלע בפרק הראשון מספרו על ש. שילר (גורל והכרעה. ראה מס' 6).
- 1082 רשות (חרוים לכבודו של א. אברור-נין). דבר יז בחשוון/13.11, עמ' 4.
- חתום: אביתר. והשיב לכך א. אברונין במכתם: "תשובה" דבר כו בחשוון/22.11.
- 1083 על המרחק הנורא. מוסף לדבר כו בחשוון/22.11, עמ' 1-2.
- על י.ד. ברקוביץ במלאת לו חמשים. גרפס באבני בוחן, עמ' 172-181 ובבין דין לחשבון, עמ' 163-168 וכן באסור"פה: י.ד. ברקוביץ. ביקורת על יצי"רתו. ליקט וצירף מבוא וביבליוגרפיה אברהם הולץ (1976), עמ' 67-73.
- 1083א ילקוט דברים. טולסטוי וחזונו של הרצל (תמצית מאמרו של ט. נוסנבלט על נושא זה); "מלח הארץ" (ליוסף ויטלין. דברי מבקר הסיפור י. ברמן); מכתב של משורר-פועל צעיר (מתוך מכתבו של יהושע טננבוים ב"ליטע" רישע בלעטער"). במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 3.
- ללא חתימה.
- 1084 בין השיטין. דבר ו בכסלו/2.12, עמ' 2.
- רביזוניסטים ומלחמת איטליה-חבש; ויכוח ה. ייבין וא. שלונסקי בענייני תיאטרון; הקדשת-התרפסות של דוד וורם בריש ספרו על ברודי; תקיעת שופר ליד הכותל המערבי; דברים לא כן בפולנית על "בלבב ימים" של עגנון; תרגומו של רומן ברנדשטטר לביאליק מכלי שני. ראה לכך דברי א. רגלסון בדבר יב בכסלו/3.12, עמ' 4.
- 1085 בין השיטין. דבר כ בכסלו/16.12, עמ' 2-3.
- כתבה של ז. איצקוביץ ב"פאר"ווערטס" שנלקחה מ"דבר"; ו.פ. ויול והרביזוניסטים; י.צ. קלצל וזכרונו

- ובהם על סדן עצמו; גיפתה של כתבה על עריכת נשף בעיירה; שיבוש שי שמות סופרים בירחון "שורות".
- 1086 **שאלה ותשובה** (חרוזים). דבר כד בכסלו/20.12, עמ' 12. בתוספת הערב. חתום: אביתר.
- 1087 **ציוני דרכו של יהל"ל**. מוסף לדבר כד בכסלו/20.12, עמ' 1-2.
- 1088 **דברי הקדמה לסיפורו של יהל"ל**: זה לעומת זה, שנתפרסם מכתב-יד בצירוף שני מכתבים. במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 3.
- 1089 **על אביו זקנו** (של יהל"ל: ר' משה מקוברין). במקום המצויין במס' 1087, עמ' 7. חתום: ר.ט.
- 1090 **ש. טשרניחובסקי בן ששים**. דבר א בטבת/27.12. בתוספת "דבר לעולה", בניקוד. ללא חתימה.
- 1091 **בלב הערבה** (שרטוטים לשירת טשרניחובסקי). מוסף לדבר א בטבת/27.12, עמ' 3-5. נכלל בספרו: אבני בוחן, עמ' 78-90 וכן בספר: בין דין לחשבון, עמ' 16-23.
- 1092 **בין השיטין**. דבר ו בטבת/1.1, עמ' 3-2. רשמי דוד מלץ על ביקורו בארץ ארבעים שנה מלפני כן; ההתאהדות בגליציה והתנגדותה לאיחוד; על דרך השוואת "דאס פוילישע יונגעל" לליני"צקי ל"יושה עגל" של י.י. זינגר; נוסח הכתיבה על ביקורו של י. ורשביאק בוויילנה; על קונטרסיו של שלמה רוסי ואופן כתיבתו על אישי הישוב
- 1093 **בין השיטין**. דבר יד בטבת/9.1, עמ' 2.
- 1094 **מנגר, איציק**. מנדלי מוכר ספרים. שיר. דבר יט בטבת/14.1. בתוספת הערב המצורפת לגליון זה. תרגום, בצירוף דברי לוואי על המשורר.
- 1095 **ראשי פרקים**. מוסף לדבר כב בטבת/17.1, עמ' 1-2. על מנדלי.
- 1096 **צוקר, בונים**. כשנים כפול שנים - ארבעה. שיר. דבר יא בשבט/4.2. בתוספת הערב המצורפת. תרגום, בצירוף דברי לוואי על המשורר.
- 1097 **פרקי קריאה**. א: דבלין על גלות וגאולה. דבר טז בשבט/9.2, עמ' 2-3. על אסופת המסות והסיפורים שלו: *Flucht und Sammlung des Judentums*. חתום: ר.ט. בחתימת המאמר הודעה על התרגום העתידי להתפרסם בקרוב של קצת הסיפורים שבכאן. לא נתפרסם.

- 1098 **עם פנקסו של זילברברוש**. מוסף לדבר כח בשבט/21.2, עמ' 5-6. על "פנקס זכרונותי" ל.י.ד. זילבר-בוש. נעתק בהשמטות קלות ל"בדרך" 1936, גל' 11. נכנס לאבני בוחן, עמ' 23-28 וכן לאבני גבול, עמ' 107-110.
- 1099 **פוגל, דבורה**. מנקינים. דבר ד באדר/27.2. בתוספת הערב המצורפת. תרגום, בצירוף דברים על המשוררת.
- 1100 **לזכר משוררת צעירה**. מוסף לדבר ה באדר/28.2, עמ' 7-8. על אנדה אקר. בכלל המאמר קטעי תרגומים לשירתה. נכנס לאבני בוחן, בשם: בסירה עטור-רת ציצים, עמ' 146-149.
- 1101 **לפני עורך**. מוסף לדבר ה באדר/28.2, עמ' 6. ללא חתימה. בשולי מכתבו של י.ל. קנטור ל.י.א. טריווש.
- 1102 **ד.י. זילברברוש** (גקרולוג). דבר ז באדר/1.3, עמ' 1. נעתק ל"בדרך". ללא חתימה.
- 1103 **המדהוב**. סיפור. דבר יד ניסן/6.4, עמ' 12. נכנס לספרו: באלכסון, עמ' 27-30.
- 1104 **הערות לארץ אשכנזי של ה. היינה**, בתרגומו של ש. בן-ציון. דבר יד, כ בניסן, טז, כג, כז באייר/19.5, 12.4; 8, 15. נכללו ההערות בתרגומו של ש. בן-ציון ארץ אשכנזי (ראה לעיל מס' 252).
- 1105 **שימל, משה**. לבער קטן בעירות יש-ראל. שיר. דבר ב באייר/24.4, עמ' 4. תרגום, בצירוף דברים על המשורר.
- 1106 **דרך לענוי עולם**. מוסף לדבר ט באייר/1.5, עמ' 3. על י.ה. ברנר. חתום: ר.ט. נכלל בספריו: אבני בוחן, עמ' 159-163 ובין דין לחשבון, עמ' 137-140.
- 1107 **ציוני דרכו** (חתך ביוגרפי של ברנר). במקום שצויין בערך הקודם, עמ' 3-4. חתום: ב.ק. נכלל במבחר מאמרי בקורת על יצי-רתו הסיפורית של י.ה. ברנר, בעריכת יצחק בקון (תשל"ב), עמ' 133-136.
- 1108 **צלה של אשה** (פרקים בפסיכולוגיה של י.ה. ברנר). במקום שצויין במס' 1106, עמ' 4-8.
- 1109 **צויג, סמיפן**. הדיוקן (פרויד). מוסף לדבר טז באייר/8.5, עמ' 1-2. תרגום.
- 1110 **ראשי פרקים** (על פרויד). במקום המצויין בערך הקודם, עמ' 3.
- 1111 **להסיר מכשול**. במקום המצויין במס' 1109, עמ' 5. על המונחים העבריים לפסיכואנליזה. חתום: ר.ט.
- 1112 **נחום סוקולוב איננו**. גקרולוג. דבר כז באייר/18.5, עמ' 1. ללא חתימה.
- 1113 **מת נחום סוקולוב**. דבר לילדים, כרך א, חוב' א, כט באייר/21.5, עמ' 2-3. חתום: אביתר.

- 1114 קיום קטנים. דבר, ז בסיון/29.5, עמ' 11.
על שמריהו לוי.
- נכנס לספריו : אבני בוחן, עמ' 53-57,
ובין דין לחשבון, עמ' 352-354,
בשם : בין שני נהרות.
- 1115 תנים. מוסף לדבר כב בסיון/12.6,
עמ' 8.
על נחום סוקולוב.
344-345
- 1116 הערה. מוסף לדבר כט בסיון/19.6,
עמ' 4.
למאמרו של ג. קרסל על יום טוב
ליפמן צונץ.
- 1117 רוחמובסקי. מוסף לדבר ו בתמוז/
26.6, עמ' 4-5.
חזר ונדפס באבני בוחן, עמ' 337-341.
- 1118 הפניגור. דבר ו בתמוז/30.6, עמ' 2.
על טדיאוש ואדריצקי וספרו "התלמוד
באש הדורות"; ש.י. אימבר וספרו
Asy krystej rasy, יוהאן רויכלין.
- 1119 מלאך, ליב. הדליקה. דבר לילדים
כרך א, חוב' 17, יב בתמוז/2.7, עמ' 8-9.
תרגום פרק מספרו : "ימי נעוריו של
אלתר", בצירוף דברים על מלאך.
- 1120 על קצת פיסקאות מוזבלעות. דבר
כ בתמוז/10.7, עמ' 7.
על הרצל.
חזר ונדפס באבני בוחן, עמ' 271-273
ובאבני גבול, עמ' 52-53.
- 1121 פרנקל, יוסף. הרצל וגידמן. דבר כ
בתמוז/10.7, עמ' 6-7.
תרגום. ללא חתימה.
- 1122 בשולי "אחרון דבר". דבר כ בתמוז/
10.7, עמ' 16.
- דברים בשולי התרגום העברי של
שלמה דיקמן ל"דאס לעצטע ווארט"
לביאליק.
- 1123 ברנדשטטר, רומן. לפרשת שילוק.
מוסף לדבר יג בתמוז/3.7, עמ' 4.
תרגום. ללא חתימה.
- 1124 פאלק, יוסף. מבעד חלוני. שיר. דבר
כ בתמוז/10.7.
בתוספת הערב המצורפת.
בשולי התרגום דברים על המשורר עם
עלייתו לארץ.
- 1125 ברנדשטטר, רומן. הצגה ראשונה
שהיתה אחרונה. דבר כ בתמוז/10.7,
עמ' 7.
על הצגת מחזה של הרצל בתיאטרון
פולני.
תרגום. ללא חתימה.
- 1126 נוסנבלט, טולד. בצל המוות. דבר כ
בתמוז/10.7, עמ' 6.
הרהורי מוות של הרצל.
תרגום. ללא חתימה.
- 1127 נוסנבלט, טולד. מות הרצל. בניקוד
ובתוספת הערב המצורפת לגליון
שצויין בערך הקודם.
תרגום. ללא חתימה.
- 1128 הערות. מוסף לדבר כו בתמוז/17.7,
עמ' 8.
למחקרו של ד.י. בורנשטיין : "למקור
רות שירי ביאליק" ב"מוסף" שבוע
לפני כן.
- 1129 הערה קטנה ומרה. מוסף לדבר ה
באב/24.7, עמ' 6.
על משולם זלמן גגלדבוים.
- 1130 טרווינגוב, מרשה. שני שירים (שיר
ילד הפקר ; ציפיה). דבר ז באב/26.7.

- בתוספת הערב המצורפת.
תרגום, בצירוף דברים על המשורר.
- 1131 **האמכה בחורש החמישי?** דבר ט
באב/28.7, עמ' 2-3.
על תשעה באב.
נכנס למבחר המסה העברית, בעריכת
י. בקר וש. שפאן (תש"ה), עמ' 778-
782 וכן לספרו: ארחות ושבילים, כרך
הענינים, עמ' 13-20.
- 1132 **על אהב ישראל.** דבר יב באב/31.7,
עמ' 2.
על המשורר הנורבגי הנריק וורגלנד.
בהרחבה במחניים חשון תשכ"ג ואחר
כך נכנס לארחות ושבילים, כרך האי"
שים, עמ' 399-407.
- 1133 **דוד שמעוניוביץ בן חמשים.** דבר
כד באב/12.8, בתוספת: "דבר לעו"
לה", בניקוד.
ללא חתימה.
- 1134 **על הדרך לשירת השלווה (לאידילי"**
יות של ד. שמעוניוביץ). מוסף לדבר
כו באב/14.8, עמ' 7-8.
נכנס לאבני בוחן, עמ' 96-102 וכן
לספרו: בין דין לחשבון, עמ' 61-65.
במקום האחרון שם המסה: בין מר"
גוע לחרדה.
- 1135 **המשורר דוד שמעוניוביץ - למלאת**
לו חמשים שנה. דבר לילדים כרך א,
חוב' 23, ב באלול/20.8, עמ' 5-6.
חתום: אביתר.
נתקן ל"עולם הילד" של "ידידישע
שטימע" גל' 68 (טו אלול) וכן למוסף
הילדים של "דאס ווארט", טו באלול.
- 1136 **קצת הערות נוספות.** מוסף לדבר י
באלול/28.8, עמ' 5.
- לשיחת ילינק-פינסקר בתרגומו של
מ. אונגרפלד.
- 1137 **מכתב אל המערכת.** בדרך (ורשה),
שנה ה, גל' 35 (206), י באלול/28.8,
עמ' 6.
באחד הגליונות לפני כן נתפרסמה
הערת המערכת בשם: "למאמרי ד"ר
אליהו ריב", ובכלל ההערה מכתב
מאת "עורך החלק הספרותי באחד
העתונים הגדולים בא"י (ומטעמים
מובנים אנו נמנעים מלפרסם את
שמו)", שבו התקפה חריפה על מאמ"
רי ריב: "אני, ביאליק וטשרניחוב"
סקי", שנדפסו באותו עתון (גל' 24,
25). במכתב זה מתרעם סדן על פיר"
סום מכתבו, שלא נועד לפירסום
ברבים.
- 1137א **קורצ'אק, יאנוש.** על אפוס חדש.
מוסף לדבר יז באלול/4.9, עמ' 2-3.
תורגם מתוך כתב יד, ללא חתימה.
"על השיבה השלישית של ישראל
לארצו".
נכנס לכתבי קורצ'אק על מהדורו"
תיהם.
- 1138 **על יוסף אפנר.** דבר כא באלול/8.9,
עמ' 2.
נכנס לאבני זכרון, עמ' 195-200,
בשם: ממששי הרבים. נתקן ברובו
לספר מאורעות תרצ"ו בעריכת ב.
חבס (תרצ"ז), עמ' 677-678 ולספר
בויבריק (בוביקא).
- 1139 **בסוד נאמנים.** דבר יד בתשרי/30.9,
עמ' 11.
הערות ל"דוד הצעיר" של ר. בר"
הופמן.
נכנס לארחות ושבילים, כרך האישים,
עמ' 394-398.

- 1140 **האדם, וילי. העתונאות והיהודים.**
 דבר יד, יח בתשרי/4,10, 30.9.
 תרגום, ללא חתימה, בהוספת נתונים.
- 1146 **זלמן אפשטיין.** דבר ח בכסלו/22.11,
 עמ' 1.
 דברים עם פטירתו.
 ללא חתימה.
- 1147 **מעדותו של מר באומן.** דבר טו
 בכסלו/30.11, עמ' 1.
 במדור: דבר היום, חתום: מ.ד.
 לעדותו של באומן, מנהל מחלקת
 החינוך של ממשלת א"י לפני הוועדה
 המלכותית על החינוך העברי בארץ.
- 1148 **חידוש "מאוננים".** דבר יט בכסלו/
 3.12, עמ' 1.
 במדור: דבר היום, חתום: מ.ד.
- 1149 **על הנער הזה.** דבר לילדים, כרך ב,
 חוב' 13, ג בטבת/17.12, עמ' 4-5.
 על ח.נ. ביאליק.
 חתום: אביתר.
- 1150 **פירושי שיחות (עם משה בילינסון).**
 דבר ד בטבת/18.12, עמ' 5-6.
 פרק ב נדפס בניקוד, בתוספת הערב
 המצורפת לגליון זה.
 חלקים נדפסו ב"ההד" ובדבר הפו"
 עלת.
 נכלל באבני זכרון, בשם: הקצין
 האפור, עמ' 125-160.
- 1141 **עשר היינו... שיר.** דבר לילדים כרך
 ב, חוב' 6, יג בחשוון/29.10, עמ' 12.
 השיר: "עשר צגוניות קטנות"...
 חתום: אביתר.
- 1142 **קנפדיים, מ.א. כעיסים הם עטים.**
 שיר. דבר יד בחשוון/30.10.
 בתוספת הערב המצורפת.
 תרגום, בצירוף דברים על המשורר.
- 1143 **סנאית וסנאי.** דבר יז בחשוון/2.11,
 בתוספת הערב המצורפת.
 על חרוז מביאליק הנמצא בשירו של
 מ. מוהר.
 חתום: ר.ט.
- 1144 **מקדמי אשכנזית (עם חג העשור של**
 קיבוץ "חרות", אשר הלך לגבעת
 ברנר). דבר כז בחשוון/12.11, עמ'
 2-3.
 חזר ונדפס בספר החלוץ, אנתולוגיה
 ערוכה בידי משה בסוק (ירושלים,
 ת"ש), עמ' 235-233 ובהרחבה בראש
 שתי המהדורות של הקובץ "חירות"
 ובספרו: אבני זכרון (ראה לעיל מס'
 83).
- 1145 **לפני מטתך.** דבר ו בכסלו/20.11,

מפתח

הרמיזות הן למספרי הערכים. כל שם המתחיל בהא הידיעה יש לחפש לפי האות שלאחריה: הכהן, הלוי - לפי : כהן, לוי.

<p>אורבך, רחל 52 53 234 ראה עוד : אורבך אולינובר, מרים 52 226 אוליצקי, יוסף 221 אוליצקי, לייב 27 אולסבנגר, עמנואל 42 אולסק 48 אומר-למר, עזריאל 227 אונגר, הרמן 533 אונגרפלד, משה 1336 "אונזער לעבן", עתון 995 "אונזער צייט", עתון 945 האוניברסיטה העברית 1013 אונמונו, מיגואל ד. 517 אוסטריה 393 מרד הפועלים ב-1934 966 914 911 61 1013 1003 ראה עוד : דולפוס אוישקין, מנחם מ. 1077 409 אופטושו, יוסף 1011 678 257 79 43 23 אופיר, אריה 2 אופירה, תל-אביב 437 432 אופנהיימר, פראנץ 1093 1043 355 "האור", כתב-עת 787 אורבך, אפרים א. 279 אורבך, זאב 83 ראה עוד : אוירבך אוריאל, גילה 209 אורמיאן, חיים 144 אורן, פ. 367 אושווינצ'ים 48 אושרוביץ, שורה 17 אחד במאי 515 אחד-העם 635 402 25 14 אחימאיר, אבא 1036 474</p>	<p>א.ב. 394 א.ש. 386 אבולעפיה, טודרוס 760 אבטוגרפים ופורטרטים 358 אביגל, מ. 610 אבינרי, יצחק 755 699 657 אבינרי, עדו 142 אבן-שמואל (קויפמן), יהודה 63 אברונין, אברהם 1082 25 אברך, ישעיהו 229 47 אברמוביץ, זאב 59 אגודים מקצועיים יהודיים, אמריקה 371 אגודת ישראל 903 886 882 874 859 436 390 1054 1036 1009 989 952 940 919 917 1077 1067 אגודת הסופרים והעיתונאים היהודיים, פו- לין 375 אגמון, נתן - ראה : ביסטריצקי, נתן אידסון, תומאס 350 אדל, יצחק 259 אדלר (נשר), הנריק 697 אדלר, יעקב 52 אדלר, מכס 570 אדלר, פרידריך 430 אדם, ישראל 82 17 אדמו"רים 451 מבלו 1055 מגור 1073 מציורטקוב 1093 "אהל" 1005 954 953 789 582 אהרנברג, האנס פ. 844 אהרנוביץ, יוסף 1043 375 40 17 אוטופיות 565 אוירבך, אפרים 178 אוירבך, אריך 136</p>
--	--

אמריקה, יבשת 42	איזנבך, אברהם 53
אנגליה 903 757 397	איזנר, קורט 847 416
אנגלים בארץ 620	איבסן, הנריק 507 500
אנגלס, פרידריך 413	איהר, דניאל 1066 1062
אנטישמיות 546 438	איזאבלה, סופרת 1030
1009 991 986 965	איזנר, קורט 1023
אנכי, ז.י. 53 52 17	"איזראעליט", עתון 952
אנסקי, ש. 978 287	"איחוד", משלחת לרוסיה 420
אנציקלופדיה כללית ביידיש 1013	איטליה 394
אפטיקר, יעקב 216 43	ראה עוד : מוסלני, מלחמת איטליה-
אפנה 836	חבש
אפנר, יוסף 1138 17	איז, ח.י. 1067
אפרת, ישראל 878	איכל, יצחק 45
אפשטיין, זלמן 1146 1004	איכנרנד, לייזר 186 52 35
"אץ קוצץ", עתון היתולי 737	איל, בן ציון 202
אקדמיה ללשון העברית 43	אימבר, נפתלי הירץ 112 28 14
אקסנפלד, ישראל 45	אימבר, שמואל יעקב 1037 1034 1024 42 23
אקר, אנדה 1100 14	1118 1064
ארגנטינה 214	אינדלמן, אלחנן 197 180
יהודים 1073	אינטרנציונל מקצועי 386
ארד, צבי 151 67א	איצקוביץ, ז. 1085
ארלווורוב, חיים 925 848 781 503 404 302	אלי-חירי 825
1017	"אל על", אגודת סטודנטים 914
הרצה והמשפט 862 865 872 882 905 921	אלג'יריה, יהודים, פרעות 949
989 949 941 929 928	אלחריזי, יהודה 825
ראה עוד : סטבסקי, אברהם	אלטר, ויקטור 375
ארלווורוב-גולדברג, גרדה 417	אלימות, מעשי 921 917 898 884 764 646
ארליך, יוסף 262 200 162 67 43 42 35 23	1011
ארנסט, שמעון 904	אלמי, א. 1030 23
ארנפרייז, מרדכי 722	"אלמנך שוקן" 979
"הארץ" 1031 964	אלפרין, א. 997
ארץ-ישראל - ראה : ציונות	אלפרסון, מרדכי 610
ארץ ישראל העובדת, קונגרס 644	אלקושי, גדליה 65
אש, נתן 647	אלקינד, מ. 661 432
אש, שאול 170	אלתרמן, נתן 964 47 25
אשכולי, א.ו. 873 852	אמדן, יעקב 836
אשל, יונה 228	אמונה - ראה : דת
אשדורף, ישראל 266	אמיר, יצחק 235
	אמנות 1031
באב, יוליוס 881	אמנות יהודית 642
באדט, ה. 767	אמנציפציה 32
באומן 1147	אמריקה הצפונית 514 442
בבל, מגדל 1093	יהודים 963 489

בירנבוים, נתן 28 1079	בדיחות - ראה : פולקלור
בירר, יהושע 630	בובר, מ. 832 810 590 473 402
בית־אלפא 5 339	בוגדנובסקי, מאיר - ראה : שלי, מאיר
בית־אריה, מלאכי 177	בובריק (בוביקא) 48
בית ברוכוב - ראה : ברוכוב	בוים, ויקי 848
בית"ר 932 921 917 903 663 1071	בולשביים - ראה : רוסיא
"בית"ר", ירחון 995	בומזה, נחום 17 1072
בלגיה, יהודים 1073	בונד 356 375 390 406 431 433 449 535
בלוי, משה 724 777	1013 989 949 931 901 856 842 807 617
בלוך, יוסף שמואל 28 864 967	1079
בלום, צייר 415	ראה עוד : "פאלקסצייטונג"
בלוק, אלכסנדר 1056	בוקובינה 184
בלייצפורי, מ. 445	בורנשטיין, ד. 1128
"במחנה", בטאון מחנות העולים 912	בוריישא, מ. 1013
בן־אבי, איתמר 441 692	בוש, וילהלם 1049
בן־אליעזר, מ. 288	בטהובן 578
בן־ברוך, ש. 854	ביאליק, חיים נחמן 14 25 31 36 43 49 476
בן־גוריון, דוד 47 317 710 849 914 1013	617 638 754 788 819-821 829 905 906
בן־דוד, ישראל 180	952-950 948 946 942 937 915 908
בן־דור, יצחק 17 40 113	1016 1015 1005 988 984 982 978 968 954
בן־יוסף (האגרי), משה 174	1137 1128 1122 1084 1071 1048 1019
בן־חורין, שלום - ראה : רוזנטל, פריץ	1149 1143
בן־יחזקאל, מרדכי 47	תערוכת "ימי ביאליק" 1031
בן־יצחק, אברהם 25	ביבליוגרפיה 798
בן־ישי, א.ז. 131	ביכורים, חג 927
בן־ישראל, יצחק - ראה : יצחק יצחק	ביכנר, גיאורג 888
בן־יסירה, פנחס 28 106	בילין, אשר 1031
בן־ציון, שמחה 14 25 1104 252	בילינסון, משה 17 40 271 373 570 962 969
בן־שלום, נחמן 574	1150 1145 1079
בני־ברק 344	בילצקי, י.ח. 246
"בני נצרת", כיתה ביוגוסלביה 447	"הבימה" 476 769
בנטביטש, גורמן 764	ראה עוד לפי שמות המחזות והשחקנים
בניועץ, א. 194	בין, אלכס 72 75 1046
בנימינה 5 334	בינגשטוק, יעקב מאיר 17 66
בנק הפועלים, גרמניה 363	ביסטריצקי, נתן 433 917
בגש, אדוארד 632	ביסידובסקי 613
בס, יוסף 93	ביסמרק, א. 571 652
"בסד", כתבי־עת 869 950 954	ביסק 48
בסוק, משה 1144	ביסרביה 184
בקון, יצחק 687 1107	ביקל, שלמה 23 35 238
בקורת 702	ביקלס־שפיצער, צבי 35 43 261
בקר, י. 1131	בירוביגיאן 3 354 453 493 527 793 818 997
בר־הופמן, ריכרד 47 1139	1013

ברעם-יגור, רבקה 40
ברץ, יוסף 785
ברקוביץ, יצחק דב 14 25 1083
ברקוביץ, מיכל 1008
ברש, אשר 15 25 59 153 179 452 456
ברשאד 48 130
ברתיני, ק.א. 238
בשביס-זינגר, יצחק 27 52
בת-מרים, יוכבד 47 53
גאליה, אריה 43
גבורה בישראל 91
גבעת ברנר 144
גבעת המורה, כפר ילדים 684
גדוד יהודי של מיקצביץ 805
"גדוד מגיני השפה" 640 781
גוברין, גורית 248
גוזיקוב, יוסף מיכאל 9
גוטליב, הינקו 251
גוטליב, מ. 734
גוטליב, פרנטישיק 254
גוטמן, שמחה - ראה : בן-ציון, שמחה
גוטמן, נחום 252
גוטמן-יסני, רוזה 52 213
גויטיץ, אירמה 1021
גולד, הוגו 159
גולד, זאב 455 917
גולדבוים, משולם זלמן 1129
גולדבורט, א. 1093
גולדברג, לאה 47 281
גולדין, ש. 1029
גולדנברג, אשר 43 198
גולדפדן, אברהם 14 23
גולדפלוס, ס. 118
גולה וגלות 701
גולה, י. - ראה : פלישר עזרא
הגולם 955
"הגולם", הצגה 494
גור-גרוובסקי, יהודה 1016
גורדון, אהרן דוד 478 563 726
גורדון, יהודה ליב (יל"ג) 721
גורט, חיים 243
גורליק, שמריהו 958 1043 1093
בר-נחום, יחזקאל 231
בראוור, אברהם יעקב 47
ברביס, אנרי 418 814
ברגלסון, דוד 997
ברגמן, שמואל הוגו 47 69 277 501 680
838
ברגנר, הרץ 23 127
ברגנר, משפחה 23 127
ברדיטשבסקי, מיכה יוסף 36 42
ברוד, מאכס 64 73 76 253 508 564 930
1093
ברודי 550 552 1084
ברוידא, מאיר 52 224
ברוידא, מרדכי זאב 28 144
ברוכוב 59 453
בית ברוכוב בתל-אביב 911 924
ברוסילוב, ניסן 43 53
ברזילי, יעקב 1043
ברזילי-ברנר, י. 800 807
ברזיניץ, ראובן 17 997
בריסק 436
בריקס, ירחמיאל 42 197
"ברית אל" ב', קיבוץ חלוצים 312
ברית הבריונים 855
ברית עולמית של הנוער העברי 308 317
325 328
ברית שלום 65 622 665 681 706 729 731
753
ראה עוד : "שאיפותינו"
ברכות, ז. 223
ברלב, קלמן 237
ברלין 532 545 547
ברלס, חיים 220
ברמן, י. 1083
ברנדשטר, רומן 804 805 822 846 887
1038 1041 1068 1084 1123 1125
ברנפלד, זיגפריד 561
ברנפלד, שמעון 1026
ברנר, יוסף חיים 25 36 47 187 478 657 687
708 719 743 833 851 994 1057 1106 -
1108
ברנשטיין, שמעון 368 441 444 786 831
ברסלבסקי, משה 1074

גרינברג, אליעזר 163
 גרינוולד, מלכיאל 921 918
 גריפה, מאיר 349
 גרמניה 739 546 543 514
 יהודים 775 762 739 727 540 438
 גרמניה הנאצית 811 782 770 767 528 16
 913 844 835
 יהודים 916 913 845-843 796 795 783 16
 1073 1005
 ראה עוד: היטלר; שואה
 "דאס יידישע טאגבלאט", עתון 952
 דב בר מבולחוב 673
 דבלין, א. 1097
 "דבר" 1093 1085 980 964 952 380
 "דברי עקיבא", כתב עת 995
 "דברי פועלות", קובץ 675
 דואיסבורג 447
 "הדואר", ספר יובל 365
 "הדואר" לנוער 1017
 "דואר היום" 780 759 754 698 692 672 669
 1093
 דובנב, שמעון 974
 דוד, יונה 139
 דוידוון, אפרים 135 114
 דומרג 746
 דולפוס 919 910
 ראה עוד: אוסטריה, מרד הפועלים
 דורמן, מנחם 83
 "דורנו", כתב עת 994
 דושינסקי, יוסף צבי 910 589
 דו"גאן, שמעון 52
 דיבור עברי 1054
 דיואי, ג'ון 556
 דיזנגוף, מאיר 662
 דיבולד, ב. 507
 דינור, בן ציון 274
 דיק, אייזיק מאיר 264 140 35
 דיק, ש. 355
 דיקמן, שלמה 1122 47 36
 דיקשטיין (דייקן), פלטיאל 612
 דער גסתר 263 53 52 49 35
 "דער קאלאגיסט", כתב עת 49

גורקי, מקסים 517 516
 גזירות ת"ח - ראה: ת"ח, גזירות
 הגט מקליווה 624
 גידול עופות 362
 גידמן, משה 1021
 גיאר, מאיר 47
 גיטאות - ראה: שואה
 גילברט, שלמה 27
 גילוי ראש 791
 גינצבורג, שמעון 927 25 14
 גינתון, נפתלי 179
 גירושים מהארץ 523 497
 גיתה, י.ו. 823
 גלאנץ, ל. 1077
 גלאנץ-לעיעלעס, אהרן 148 23
 גלבויע, אמיר 210
 גלבר, נתן מיכאל 159 47
 גלשטטיין, יעקב 165 35
 "גליונות", ירחון 1009
 גליל 367
 גליילי 76
 גלינא 85 48
 גליציה
 "יונג גאליציע" 43
 ציונות 40
 שירת יידיש 23
 שירי עם 208
 ראה עוד לפי שמות האישים והערים
 גלס, ערי 92
 גלעד, זרובבל 151 91 25 14
 גנדי 757 704
 "גנוים" 153
 גסלר 469
 גץ, ליאופולד 69
 גראדה, חיים 43 42 35
 גרודזנסקי, שלה 281 222 141 53 52
 גרוגמן, סמי 71
 גרוס, נפתלי 1040 1039
 גרוסמן, מאיר 858
 גרופר, יעקב 238 52 43
 גריל, בנימין 12
 גרינבוים, יצחק 405 220 47
 גרינברג, אורי צבי 919 914 824 53 47

הן-צדק, כשבועה - ראה : שבועה בהן-צדק
הנדרסון, ארתור 397
הס, משה 1033 1021 100
"הסכם לונדון" בין ההנהלה הציונית לבין
הרביזיוניסטים 981 973 969 962
הסכם-עבודה (בן-גוריון-ז'בוטינסקי) 1013
הסתדרות העובדים 857 607 604 549 465
949 941 940 863
ועידה שלישית 387 380
הסתדרות הציונית, הנהלה, הצהרה על
המצב 364
הועד הפועל, החלטות 369
ראה עוד : ציונות ; קונגרסים
הסכם עם הרביזיוניסטים 973 969 962
981
גליציה 474 431
אמריקה 511 509 506 435 384 383
פולין 399
הסתדרות ציונית חדשה - ראה : קונגרסים
רביזיוניסטים
"העברה" 921 853
הפטמן, יוסף 426
ההפלה, חוק (גרמניה) 598
הרושובסקי, בנימין 166 163 148
הרטבליי, יוסף 544
הרטום, מנחם 155
הרליץ, גיאורג 75
הרץ, י.צ. 843
הרצל, בנימין זאב 850 579 128 75 72 28 14
1121 1120 1083 1047 1046 980 939 938
1127-1125
הרצליה 2
השכלה עברית 32
"התאחדות" 503
גליציה 1092 331
התבוללות יהודית 540 451
התישבות יהודית בארץ ישראל 412 355 54
453
ברוסיה - ראה : בירוויגי'אן
בארגנטינה 610
זאליש, פאולה 1003 61
והלין 214

דרודן 539
דריבלט, יואל 98
דרייזר, תיאודור 575
"דת ועבודה", בטאון 1954
דת ישראל 1012 980 953 952 194 48 37
1079
האאס, וילי 1140 880
האבר, פריץ 915
האגר, יוסף 47
האגר, משה - ראה : בן-יוסף (האגר), משה
האובן, היינריך רוברט 67
האלר, פנחס 47
הגל, ג.ו.פ. 712 569
הגנה יהודית בחו"ל 809 608
הגנה יהודית בארץ 809
הוברמן, נחמן 130 48
הודן, מכס 627
הוטס, ג'ון 350
הולץ, אברהם 1083
הופמן, ברנרד 363
הופר, יחיאל 265 170 52 35
הורוביץ, אליעזר 145
הורוביץ, משה 167
הורוביץ, פנחס אליהו 49
הורוויץ, צבי הלוי 624
הורטי 458
הורן, ישראל משה 117
הוז, חיים 889 599 285 47 25 21 14
היטלר, א. 871 845 796 795
ראה עוד : גרמניה הנאצית ; שואה
היינה, היינריך 1104 252 67
"היינט", עתון 952 684 539 531 449 433 377
הינדנבורג, פ. 739
היסטוריה 797 741
הירש, מוריץ 510
הכשרה 316 306
ראה עוד : החלוץ
הלוואה לאומית 487
הלטר, פרל 207 42
הלכה 972
הלפרן, מנשה 23
הלפרן, משה לייב 163

1026 988 ז. רבה,	454 וואוולברג
989 פישל	וויסלבוסקי, צבי 36
1055 ורבנר, א.ד.	וולברום 162
286 ורסס, שמואל	"וועלטביהנע" 764 549
616 536 ורפל, פראנץ	"וועקער", עתון 477
1092 1019 ורשבאיא, י.	וורגלנד, הנריק 47 1132
370 234 220 ורשה	וורזאגער, שלמה 52 244
865 862 ושיץ, פישל	וורם, דוד 1084
	וורצל, יוליוס 914
	וידרמן, אהרן 40
1118 זארצקי, טדיאוש	יזל, ולפנג פון 1055 1017 906 903 688 1085
926 905 898 607 531 407 זאב ז'בוטינסקי,	יזון, משה אהרן 47
1067 1013 1005 997 983 973 952 928	יזטלין, יוסף 89 1083א
ראה עוד: רביזיוניזם; ארלווירוב, הרצח והמשפט	זיינינגער, אטו 589
462 400 זוהר, צבי	זיכרס, מיכאל 23 42 43 147 154 171 195
891 זוטא, ח.א.	זילד, אוסקר 943
778 777 זוננפלד, ח"י	זילדער, אלעזר 54
642 זוסמן, עזרא 186	זילנא 374 1014 1092
1017 ז'וקובסקי, א.מ.	זינברג, צ.ז. 695
642 ז'ורז', ולדימיר	זיגה, מרד הסועלים - ראה: אוסטריה
530 ז'ורס, ז'אן	זינטר, מאכס 565
205 43 42 זיגלבוים, פייבל	זינקן, גוסטב 326
1013 1012 991 472 זייטלבוסקי, חיים	זינרייך, אוריאל 42 80
1102 1098 28 14 זילברבוש, דוד ישעיהו	זינרייך, מאכס 41 43
1000 זילברצוויג, ז.	זינשטיין, בריש 23 35 116 179
278 זילברשיין, אברהם	זיסמן, אהרן 125
1092 זינגר, י.י.	זיסמן, ברוך מרדכי 860
918 187 40 זינגר, מנדל	זיסנברג, איצי מאיר 23 27
902 זינגר, שמואל	זיצ"ו 417
זיסקינד איש טרימפרג 600	זיצמן, חיים 401 408 489 504 983 992 1017
979 912 675 627 47 זכאי, דוד	זכסמן, מאיר 890
341 338 337 333 5 זכרון יעקב	זלדה, אלפרד וו.ד. 83
39 8 7 זכרונות אבטוביוגריפיים	זלדמן, משה 52 53 249
100 זלוציסטי, תיאודור	זלדפוגל, יוסף 103
950 זליגמן, רפאל	זלטש, פליכס 73
555 זלמן, ש.ח.	זלך, משה יצחק 14
1056 580 זלצר, מ.	זלף, א. 1005
1005 זרובבל, י.	זלפובסקי, מ.ז. 87
109 25 זרחי, ישראל	זלפסברג (אביעד), י. 1059
	ז' דר הורן, פרוץ 367
1138 47 חבס, ברכה	זנדל, הרמן 559
826 502 חבר הלאומים	זטרמן, יעקב 557
1073 138 48 חברון	

חבש - ראה : מלחמת איטליה-חבש
חגים ומועדים - ראה : מועדים וחגים ולפי
שמותיהם

חובב, מאיר 145

חוסר עבודה 385

חורוסטקוב 124 48

חוש, אבא 317

חיות, צבי פרץ 17 28 155

חינוך 42 400 561 860 1147

חינוך הקלאי 295

חינוך תנועתי 297

חיפה 342

החלוץ וחלוצים 2 167 225 295 301-303

331 327 324 318 312 310 309 307 304

897 548 544 484-481 340

ספר החלוץ 144

מועצת החלוץ בדנציג 311

ועידה ששית של החלוץ בגליציה 314

ראה עוד : הכשרה ; "העתיד", עתון

החלוץ

החלוץ הבלתי-תלוי 322 327

החמישי, מרדכי 42 175 223 245

החן, גרשון 449 497

החנכה 975

חקרי לשון - ראה : עברית, חקרי לשון ;

ידידי, חקרי לשון

"חרות", קבוצה 17 83 1144

חריפאי, ח.ל. (לאינסון) 866 906

חשין, אלכסנדר 468 1029

חבנקין, יצחק 40

חבריה 5

טהון, יהושע 534 914

טו בשבט 721

טוביאנסקי, תנועת 873

טויבר, אריה 798

טוכנר, משולם 36 182

טולסטוי, ל. 1083א

טולקס, ירוחם 47 128 155 230

טוראטי, פיליפ 414

טורטשינר (טור-סיני), נ.ה. 1073

"טיימס", לונדון 1005

טלוסטוי 48

טלית 717

טלפיר, גבריאל 273

טן-פי, יהושע 226

טנא, בנימין 89 185

טנאי, שלמה 282

טניס, משחק 689

טננבוים, בנימין - ראה : טנא בנימין

טננבוים, יהושע 1083א

טננבוים, נחמן - ראה : בן-שלום, נחמן

טננבלט, מ.א. 1071 1073

טרויינוב, משה 1130

טרומפלדור, יוסף 289

טרונק, י.י. 27

טרוצקי, ל. 478

טרטקובר, אריה 220

טרטקובר, חיים 17 40

טריווקס, י. 531 539

טריווש, יא. 1101

טריטוריאליזם 438 961 1013

טרנוב, ציוני 932 934

טרנופול 48 157 982

טרנסילבניה 184

טשרניחובסקי, שאול 25 47 669 765 1090

1137 1091

יאושון, ב. 52 1005

יאיר (שטינמץ) - ראה : שטינמץ

יאנאסאוויטש, יצחק 215 245

יארוסלאב 301

יבסקציה ויבסקים 3 352 518 527 538 553

1019 1013 839 644

פאריס 1936 949 952-954 995

יגולניצר, א.ל. 17 120

יגורסקי, מאיר 281

ידידיה, יעקב 40

יהואש 132 23 946 999

יהודה אריה מודינא 831

יהודים-ערבים, יחסים - ראה : ערבים-

יהודים, יחסים

יהל"ל - ראה : ליון, יהודה ליב

יואלי, מרדכי 206

יובל, מאמרי 609

יודיצקי, א. 705 815

ארכיון 43	יוכלסון 438
כהן, ג.ג. 850	יונגמן, משה 244 211
כהן, דוד (נוער עובד) 284 47 14	יונתן, נתן 179
כהן, דוד (חיפה) 289 217 172	יוסקוביץ, אברהם איסר 1014 110 25 14
כהן, הנס 589	יוריס, א.ש. 817 789 636
כהן, הרמן 501	ייבין, י.ה. 1084
כהן, יעקב 737 736	ידיש 1024 1013 52 42 31
כהן, ישראל 40 58 267 278 282 310 (כאן :	בארץ ישראל 1019 1011 924
קאהן) 1063	ידיש ועברית - ראה : עברית וידיש
כהנא, אברהם 14	ידיש, לשון וחקרי לשון 180 49 45 38 33
כהנא, אברהם (אבר"ך) 970 97	ידיש, ספרות - ראה : ספרות ידיש
כהנא, בתיה 700	ידיש, פולקלור - ראה : פולקלור
כהנא, דוד 241	ידיש, שירה - ראה : שירת ידיש
כהנוב, יצחק 236	ידישיוס 1024 1019 445
כהנוביץ, פנחס - ראה : דער נסתר	"ידישע רונדשוין" 1073 548 431
"כוילא", עתון 752 534 449 432	ילון, חנוך 36
כורך, אשר 84	ילין, דוד 760
כורת, ראובן 66	ילינק, אהרן 1136
כושים, אמריקה 425	ים וימאות 995
ראה עוד : שירת כושים	יעבץ, זאב 904
כותל מערבי 791 293	יערי, יהודה 47 36
תקיעת שופר ליד הכותל 1084	יערי, מאיר 333 325 317 55 40
כמאל פחה 645	יפה, לייב 950
כמורגר, י. - ראה : לשצ'ינסקי, יוסף	יצחק יצחק (בן־ישראל, יצחק) 173
כנסיה אנגליקנית 446	יצחקי, י. 60 59
כנסת ששית 44	יציב, יצחק 122 40
כפר השלוח 109	יציב, מרי 40
כצנלסון, ברל 40 63 94 380 995 1017 1074	ירבלום, מרק 911 814 486 479 434 429 351
כצנלסון־שזר, רחל 25	ירדן 598
כרמין, 593	"הירדן", עתון 980
כשרות, היתרים 615	ירדני, גליה 47
"כתובים" 817 816	ירושלים 756 520 505 335 2
לאור, דן 285	יריד המזרח 742
לאסק, י.מ. 143	ירידה ויורדים 666 538
לב, אברהם 1022	ירמיהו הנביא 582
לב, זיגמונד 471	ישו ("אותו איש") 900 896
לב, חיים 976	ישובים ערביים 593
לבבי, אוכמה 8	ישורין, יפים 193
לבוב 319 48	ישי, משה 218 47
גיטו לבוב 241 74	ישראל שמש 20
ציונות לבוב 981	כדורגל 682
לבוו, זליג 242	כהן, אב. 375

- לבון, פנחס 801
 לביא, שלמה 47 119
 לבנון, אברהם דב (אד"ם) 721
 לבקובסקי, דוד 143
 לגרדיה 907
 לגרלף, סלמה 258
 להקה רוסית 603
 לובושיצקי, אהרן 1005
 לודויג, אמיל 57
 לודמיר 214
 לודנדורף, א. 447
 "לוח המעורר" 1074 1077
 לוי, ארמנד 1068
 הלוי, י. 593
 לוין, יהודה ליב ("יהל"ל) 1087-1089
 לוין, יצחק 74
 לוין, שמואל 42 43 201 212
 לוין, שמריהו 14 25 1114
 לוינזון, יצחק בר (ריב"ל) 45
 לוינסון, אברהם 255
 לוינסקי, אלחנן ליב 14 25 1076 1077
 לוינסקי, יום טוב 274
 לויגשטיין, פריץ 360
 לוכסמבורג, רוזה 996
 לונץ, אברהם משה 49
 לופבון, יצחק 40 17 126 293 478
 לותר, מ. 478
 לור, שמעון מנחם 28
 לחובר, פישל 36 58 274
 לטביה, יהודים 1036
 לי, מלכה 1010
 לייטייפה 56 558 581 611
 ליבוביץ, נחמה 714
 ליבל, דניאל 26 35 813
 ליבקנכט, קרל 892
 ליבשיץ, דוד 269
 ליויק, ה. 23 35 131 183 246 1030
 בית ליויק 43
 "ליטערארישע בלעטער", שבועון 1083א
 1093
 "ליטערארישע וועלט", כתב-עת 880
 ליכטנבוים, י. 1055
 לילינבלום, משה ליב 1004
- לינבנסקי-ניב, דוד 133
 לינצקי, י.י. 1092
 לינקולן, א. 913
 ליפסקי, לואיס 384 435
 ליפשיץ, אליעזר מאיר 47
 ליפשיץ, המדפיס 779
 למחן, יצחק 25 722 1009
 לנגהוף, ו. 62
 לנגר, מרדכי גיאורגי 17
 לנדא, יהודה ליב 17
 לנדא, ישכר 17
 לנדקוטש (רכב), שלמה 325
 לנין 1029
 לסל, פ. 551
 לקרט, הרש 376
 לרנר, יעקב 14 25 181
 לרר, יהיאל 23 95 987
 לשציניסקי, יוסף (כמורנר) 497 989
 לשציניסקי, יעקב 354 374 901
- מאוחד, דוד 17
 מאורעות תרפ"ט 585
 "מאזנים" 718 840 1148
 מאיר, גוסטאב 551
 מאילבוים, איגנץ 844
 מאירוביץ, מנשה 49
 המאירי, אביגדור 771
 המאירי, בנימין 176
 "מאלי פשגלונד", עתון ילדים 67א
 "מאמענט", עתון 952 997
 מארבורג, אוניברסיטה 447
 "מארגען", עתון 377
 מארכס, קרל 413 568 903
 מארק, יודל 52
 מגבית ההסתדרות 470 477
 מגדל בבל 1093
 מהיפית, ישראל 42 43 196 1007
 מהלל העדני 101
 מהלר, רפאל 159
 מדינא, יהודה אריה - ראה : יהודה אריה מדינא
 מוהר, מאיר 954 988 1059 1143
 מוות, עונש 632

מנדלי 35 36 43 169 1094 1095	מולדבה 184
מנדלסון-ברתולדי, פליכס 909	מו"לות עברית 591
מנה, מרדכי צבי 49	מולטאטולי 337
מניפסט קומוניסטי 413	מוסוליני 658 458 368
מנקו, הרמון 447	מוסר 48
מנשינג, ו. 425	מועדים וחגים 953 29
"מסחר זתעשיה", עתון 345	ראה עוד לפי שמותיהם
מסטבוים, יואל 23	מועצה מחוקקת 553
מערת המכפלה 1073	מופתי 585
מפלגות 625	מוצקין, ליאו 759
ראה עוד לפי שמות המפלגות	מורדקוביטש-אולצ'אקובה, ה. 151
מפלגת העבודה הבריטית 593	מורואה, אנדרי 943
מצרים, חרטומים 436	מורפורגו, רחל 14 28
מצרים, יהודים 712	מותרות נשים 836
מקדוניה 466	המזרחי 906 903 895 886 883 882 874 455
מקדונגל, רמזיי 593	1079 927 914 910
מקיאבלי 379	מחנות העולים 9א12
מקרא, עיונים 1030 813 768 714 198 142 46	מחנות ריכוז 62
מרגלית, עובדיה 113	מטיסס, יצחק 111
מרוזין 818	מיטוס, אליהו 178
מרטוב, י. 478	מיכלי, ב.י. 141
מרכוס, אלפרד 762	מימון, יהודה ליב 932 914 455
מרכוס, זיגפריד 661	מימון, יעקב 11
מרכוס, ריכרד 393	מימון, עדה 296א
מרמורק ש. שילר 379	מיסיון ומיסיונרים 803 573
מרמר, קלמן 121	מיסיסיפי 372
מרקיש, פרץ 352	מיקצביץ, אדם 977 976 852 805
מש, אברהם 157 48	מלאך, לייב 1119 911
משה בן מימון (רמב"ם) 1026	מלחמת איטליה-חבש 1084 1071
משה מקוברין 1089	מלחמת מעמדות 561
משטרה בריטית 444	מלחמת העולם הראשונה 667 560 485 57 4
משטרה עברית 1079	מלמד, ש.מ. 441
משכורת, ועדת 373	מלק, דוד 1092 932
המשפחה היהודית 792	מלצן, נחום 724
משק-בית, עובדות 668	מלצר, שמשון 149 148 129 95 א67 51 25 14
מתיאותי 414	259 239
	מלקות, עונש 523
	מלשינים 885
נאדיר, משה 445	מן, תומס 529
נאצים - ראה : גרמניה הנאצית	מנגר, איציק 204 189 185 86 43 42 35 23
נבון, אריה 14 88 47	1094
נגבי, ה. 780	פרס מנגר 52
נדב, לילי 283	מנדל, שמאי 266 171
נהריים, מפעל 598	

1116 1113 1112 950 25 14 נחום, סוקולוב, סוקולוב
 סטאניסלאבוב 48 304
 סטבסקי, אברהם 921 945 1005
 ראה עוד: ארלוזורוב, חיים, הרצב
 והמשפט
 סטודנטים של האוניברסיטה העברית 597
 סטופניקר, ברוך 413
 סטוצ'בסקי, יהויכין 47 259
 סטוצ'קוב, נחום 35 180
 סטרטוספירה, טיסה 684
 סטרי 48 304
 סטרן - ראה: שטרן (סטרן), אנטול
 סיון, אריה 163
 "סיוע" 345
 סילון-זילברמן 183
 סילמן, קדיש יהודה 634
 סימון, עקיבא ארנסט 569 588 712 741 797
 832
 סינאיטיקוס (כתב-יד) 902
 סינקלר, אפטון 500
 סירקין, נחמן 63 944
 סכסוכי עבודה עם הרביוניסטים - ראה:
 הסתדרות העובדים; רביוניזם
 סכר, צבי זאב 253
 סלובצקי, יוליוש 239
 סלומון, ארנסט 767
 סלומון, מרדכי 104
 סלונסקי, אנטוני 664
 סלושץ, נחום 1005
 סמולנסקין, פרץ 28 1001
 סמילגסקי, משה 720 856 863 931
 סנדה, פויל 395
 סנרובים 689
 סניאטין 304
 ספויניקוב, גרשון 53
 ספורים של סדן 5 4 7 8 10 336 338 339 342
 641 626 592 572 554 520 505 422 392 344
 1103 716 693 686 653 650 648
 ספיבק, יונה 994
 ספציה, אניית מפעילים 74
 ספר ביאליק 908
 "ספר הילד" 893
 "ספר השומרים" 989

"נובי דז'יניק", עתון 377
 נוי, דב 208
 נוי, מאיר 208
 נוסבלט, טולו 939 1083 1126 1127
 הנוער העובד 380 448 776 790
 נורדוי, מכס 58
 נורמן, יעקב 462 562
 נורמן, יצחק 562 638
 ניב, דוד - ראה: לינבסקי-ניב, דוד
 ניגר, שמואל 23 43 133 986 1011
 ניומן, בית 47
 "נייע פרעסע" - ראה: יבסקציה, פאריס
 ניםובסקי, אנדז'י 756
 נימן, אברהם 461
 נימן, י.מ. 403 461 476 1055
 ניםרק, דוד (בונד) 842
 נישואים פיקטיביים של עולים 637 995
 נישטט (אחר כך: נוי), מלך 332 423
 נכלניק, אורקה 909 913
 נפוליאון הראשון 64
 נרודה, ין 1050
 נרקיס, מ. 1031
 נשים, זכות בחירה 778
 נשפים ספרותיים 596
 נתנאל-רוטמן, יעקב 47 161

 סדן, גוסטה 1 17
 סדן, משולם 2
 ראה עוד: שטוק
 סוטנר, ברטה 939
 סוכות 29
 הסוכנות היהודית 345 357 781
 סולד, הנרייטה 435
 סולל בונה 345
 סופרי יידיש ברוסיה, רצח 52
 סופרים עבריים בכלל, כינוסים, ועידות 41
 1031 761 42
 סוציאליזם 991 965 472
 סוציאליזם דימוקראטי 513
 אוסטריה 424
 גרמניה 541 733
 צרפת 351 429
 סוצקבר, אברהם 43 35 166

680	"עם אדם", קובץ	1030	ספרות (בכלל)
1079	עמיאל, א.ש.	955	ספרות גרמנית
105	עמיקם, ישראל	175 42 27	ספרות יידיש
1016 47	עמיר, אנדה	ראה עוד לפי שמות הסופרים וכן : שירת יידיש	
280 194	עמנואל (מגלה), יוסף	ספרות כלל-ישראלית	11
"עמס", עתון - ראה : יבסקציה		ספרות עברית	19 24 32 41 48 139 619
2	עפולה	ראה עוד : סופרים עברים ולפי שמות הסופרים	
721	עצי ארץ ישראל	ספרות העולם	136 1059
965 959	"עקיבא", תנועת נוער	ספרות קלוקלת	784 909
710 619 612 605	ערבים-יהודים, יחסים	הספרים החיצונים	14
817 749 621	העתונאות בארץ	ספרים עבריים, יבול תרפ"ח	552
1140	העתונאות ויהודים	יבול תרצ"א	698
320 319	"העתיד", עתון החלוץ	יבול תרצ"ב	806
90 28	פאהו, ראובן	יבול תרצ"ג	861
150 43 42	פאטער, ישכר	סקו נוצטי	388 396
211 52	פאלאטניק, רוזה	סקולסקי, שלמה	118
690	פאלייר, אמה	סרטיפיקטים - ראה : עליה	
1124 266 175 52	פאלק, יוסף	סרני, חיים אנצ'ו	102
497 492 449 432	"פאלקסצייטונג", עתון		
973 960 842 546			
771 375	פא"ן	עבודה ועובדים	480
713	פאפיני, ג'	חוקת עבודה	612
185 497	"פארווערטס", עתון	עבודה עברית	463 772 801 921 931 972
ראה עוד : כהן, אב.		עברי, יצחק (משורר יידי)	1070
586 83	פאס, עליוזה	עברית, האות	105
395	פואינקרה	דיבור עברי	1054 ראה עוד : "גדוד מגיני השפה"
1099 23	פוגל, דבורה	היגוי ומבטא	495 619 707 711
684	פוגצ'וב, ש.ז.	חקרי לשון	18 20 21 26 41 45 51 180
635	פוגרבינסקי, יוחנן		375 755 781 841 915 999
52	פודריאצ'יק, לייזר	ראה עוד : אקדמיה ללשון העברית	
483	פוזן, ברוך	עברית, ספרות - ראה : ספרות עברית	
1002 35	פוכלניק, דוד	עברית, פולין	431 1009
488 475	פולין	עברית ויידיש	42 52 80 598 824
426 423 421 370 220 158 48 43 42	יהודים	עגנון, ש"י	14 22 25 36 43 49 50 137 177
812 735 734 674 617 460 451 444 438			182 232 243 279 739 922 1063 1084 1080
1031 936 907	ראה עוד לפי שמות הערים	עלדיע - ראה : פורים	
55	ההסתדרות הציונית	עז, עמוס	47
1009 735 387	עתונות יהודית	"עזנו", בטאון "הפועל"	870
1041	סופרים פולנים-יהודים	עליה	305 340 522 548 617 758
601	פולמוסים	עליה רביעית	303
813 768	פולק, אהרן	"העם", עתון	663 679 688

פנואלי, ש"י 248
 פס - ראה : פאס
 פסח 29
 פסיכואנליזה 1111 467
 ראה עוד : פרויד
 פערענסון, יהושע 3
 פפיירניקוב, יוסף 1006 255 43 23
 פפ"ס (מפלגת הסוציאליסטים הפולניים)
 361
 פפר, איציק 906
 פציפיוס 814 680 546 427
 פק"פ - ראה קומוניסטים בארץ
 פראי, אליעזר 802
 פראנסיש, עמנואל 786
 פרבשטיין, ה. 732
 פרויד, זיגמונד 868 751 676 583 334 28
 1110 1109
 ראה עוד : פסיכואנליזה
 פרומקין, ישראל דב 43 28
 פרומר, שמואל זאב 457 17
 פרידברג, א.ש. 1030
 פרידמן, יעקב 199 42
 פרידמן, מאיר 362
 פרידמן, קלמן 168 43 35
 "פרייהייט", עתון 477
 "פריינד", עתון 960
 פריליכוב, מ. 442
 פרישמן, דוד 639 226
 פרל, פליכס 361
 פרלמן, זאב 1079
 פרנהוף, י. 1063
 פרנס, אברהם 115 47 5
 פרנס, אורי 8
 פרנס, טובה - ראה : סדן, גוסטה
 פרנק, א. 666
 פרנק, ה. 382
 פרנקו, איבן 656
 פרנקל, אליעזר 238
 פרנקל, יוסף 1121 1047
 פרנקל, ירמיהו 1065 47
 פרנקל, מירה 177
 פרנקל, רחל 631
 פרנקפורט, חרדי 826

פולק, ח.י. 1017
 פולקלור 15-13 29 30 32 33 38 114 135 173
 997 975 970 967 184
 פומרנץ, מ. 1059
 "הפועל" 870
 "הפועל" 870
 "הפועל הצעיר", עתון 40
 "הפועל הצעיר", מפלגה 331
 פועלות 296 א
 פועלי ציון 333
 אוסטריה 918
 אמריקה 428
 פועלי ציון שמאל, פולין 535 356
 פועלים - ראה : הסתדרות העובדים
 פופר לינקאוס 751
 פוקס, אברהם משה 52 43 27 23
 פורים 827 742 738 737 723 604
 פורמאן, ישראל 184 35
 ה"פטיציה" הרביווניסטית 921 919
 פטרושקה, שמחה 433
 פיבלוביץ, פנחס מנחם 191
 פיגנר, זירה 389
 פיין, מכס 498
 פיכמן, יעקב 1027 933 908 707 47 36 25
 פילסודסקי, יוחף 426
 פינס, מאיר 251 א
 פינסקי, דוד 1011 43 35 23
 פינסקר, יהודה ליב 1136 935
 פינר, מרגריטה 343
 פיטר, לוצי 83
 פיפע, שמואל זיינוול 208 42
 פיק"א 666
 פיקאן, מאלי 491
 פיקאר, א. 684
 פירסומת 595 591
 פישמן, עדה - ראה : מימון, עדה
 פישמן, שיקל 52
 פישקוידגן, ברוך 108 25 14
 פלג, אדמונד 542
 פלינקר, משה 170 134 43
 פלישר, עזרא 141
 פלר, אברהם 238
 פן-אמריקאיות 464

1015
 פריינד, עתון 960

צסלר, י. 1009	פרס שוקן 980
"צער בעלי חיים" 444	פרסים ספרותיים 41
צפוני (גרינשפן), נחום 17	פרסקי, דניאל 707 711 841
"הצפירה" 366	פרץ (פרציקוביץ), יצחק 825
צ'פק, קרל 254	פרץ, יצחק לייבוש 35 390 42 436 728 1029
צ'רסקי, אלכסנדר 206	1030
צרפת 353 395 486	"פרקציה" (הקומוניסטית) - ראה : קומי"
מהפכה צרפתית 470	ניסטים בארץ
יהודים 434 746	פשיזם 301 430 966
ראה עוד : יבסקציה - פאריס	פתגמים - ראה : פולקלור
קאהאן, אב. - ראה : כהן, אב.	כתח תקוה 2 5 444
קאהן, ישראל - ראה : כהן, ישראל	מאורעות 463 468
קאלוויץ 478	
קאליקו, מאשה 1025	"צאינה וראינה", ספר 675
קאנט, עמנואל 277	צה"ר - ראה : רביוניזם ורביוניסטיז
קאנאפניצקא, מאריא 292 1017	צויג, ארנולד 528 529
קאציזנה, אלתר 42 43 193 1073	צויג, סטיפן 516 524 582 671 676 1109
קבוץ וקבוצה 321 564	צולנאי, פאול 954
קבוץ א' 340 341 347	צונץ, יום טוב ליפמן 1116
קבוץ ב' 340	צופים עובדים 380 677
קבוץ רביוניסטי 875	"צוקונפט", ירחון 43
קגנובסקי, אפרים 27	צוקר, בונים 1096
קדרי, שרגא 47	צוקר, שלמה 251 א
"קהילית ציון" 443	צוקרמן, ברוך 348 371 383 384 428 465 487
קהיר 436	506 504 498 493 511
קואופרציה וקואופרטיבים 382	צוקרמן, הוגו 998
קובנה 954	ציונות 424 431 433 546 701 750 808 842
קויטקו, ליב 867	936 940 945 946 952 954 995 1000 1013
קוטלר, ז. 893	ראה עוד : הסתדרות ציונית ; קונגרסים
קויפמן, יהודה - ראה : אבן-שמואל, יהודה	ציונות סוציאליסטית 63 944
קויפמן, ליאו 482	ראה עוד : תנועת העבודה הארצישראלית
קולבק, משה 936	ולפי האישים
קולומיה 48 124 304	ציונים כלליים 910 911 914 921 971
קוליץ, צבי 995	ציטלין, אהרן 52 247
קוליץ, ארתור 42	ציטלין, אלחנן 27
קומוניסטים 946 1030	ציטלין, הלל 14 52 53 927 940
גרמניה 438	צימרמן, יצחק 40 194 280
צרפת 911	צינברג, ישראל 23
קומוניסטים בארץ 323 661 799 807 1019	ציי"ש (צענטראלי יידישע שול ארגאניזא"
קומוניסטים יהודים, פולין 953	454
קומפרט, ליאופולד 47 87	צ'ליצר, ארתור 792
קורמקר, צציליה 17 40	צמח, שלמה 40 47

קרוא, ברוך 136 758 761
 קרוגמן, אליהו מאיר 190
 קרויזהאר, אלכסנדר 718
 קרויס, אילנה 19
 קרול, צבי 698 709 737 787 788
 קרושניק 52 211
 קריב, אברהם 47
 קריקטורות - ראה : בס, יוסף ; גבון, אריה
 קרלבך, עזריאל 10
 קרלר, יוסף 42 43 203
 קרמפף, רחל 1035
 קרמר, ארקאדי 1079
 "קרן הילד" 748
 קרן היסוד 411 499 886
 קרן סטבסקי - ראה : סטבסקי, אברהם
 קרן קימת 409
 קרנות לאומיות, החרמתן ע"י הרביזיוניסטים
 טים 919
 קרסל, ג. 36 47 84 100 107 153 237 240
 507 1116
 קרפיבנר, נחום (איש גמזון) 708
 קשת, ישרון 36 250 452
 ר' בנימין 145 25 159 619 622 665 681 694
 729 823 865 882 883 896 900 911 921
 1059 1077
 ר.ג. 502
 ראדיחוב 48 240 319
 ראדק, קרל 478 946
 ראויטש, מלך 43 211 266
 ראיוע ("צלמנוע") 491 545 591 678
 ראם, אלכסנדרה 424
 ראפף, נחמן 43
 רבידוביץ, שמעון 563
 רבינוביץ, אלכסנדר זיסקינד (אז"ר) 912
 רבינוביץ, יעקב 36
 רבינוון, חיים 179 192 207 210 213
 רבנות ראשית 615 637
 רבניצקי, י.ח. 857 1060
 רגלסון, אברהם 179 779 1084 1085
 רובין, הדסה 35
 רובינא, חנה 494 1059

הקונגרס היהודי האמריקאי 348
 קונגרסים ציוניים
 ה"ט"ו 399 401-405 407-412
 ה"י"ז 691
 ה"י"ח 866
 ה"י"ט 1059 1077 1079
 קונגרסים רביזיוניסטיים
 הראשון 1067 1077
 קונפי, ז. 513
 קוטובסקי, ח"י 932
 קוטסא, נתן 17 40
 קוק, אברהם יצחק הכהן 14 25 14 952 1058
 1069 1073 1077
 קורלניק, א. 983
 קורסקי, פ. 1079
 קורצ'אק, יאנוש 28 65 867 730 1137 א
 קימלדורף, יעקב 398
 קיסרי, אורי 769
 קלאודיוס, מתיאס 78
 קלווארי, משה 28 260
 קלזנר, יוסף 618 683 829 945 954 956 980
 995 1017
 קלויונר, ישראל 159
 קליגר, קהת 52 53 214
 קלין, אברהם 228
 קלין, שמואל 597
 קלינמן, משה 890
 קלצל, י.צ. 1085
 קלצ'קו, יוליאן 846
 קמחי, דב 761
 קנאות (בכלל) 136
 קנאות דתית 837
 קנור, ה. 899
 קנטור, י.ל. 1101
 קניג, ליאו 871
 קנפיהיים, משה 1142
 קסטל, מ. 273
 קסטלבוילוני, כלב 102
 קסטלר, ארטור 528
 קספרוביץ, פ. 459
 קפלנסקי, שלמה 355
 קפקא, פרנץ 830
 קצנלסון, יצחק 25 36 65 67 א

1079 1071 1067 1055 1017 1005 997 981	רובינשטיין, אליעזר 52 137
1085 1084	רובינשטיין, עקיבא 899
ראה עוד : בית"ר ; ז'בוטינסקי ; "פטיצ"	רודי, צבי 507
יה" ; קונגרסים רביזיוניסטיים	רודיק, מ. 192
ריד, ג'ון 537	רוגנר, פטר 459
רידינג, לורד 725	רוובסקי, מרדכי 894
ריטוב, ישראל 323	רוזן, דב 160
ריו דה ז'נירו 211 51	רוזנברג, אדולף 966
ריזון, אברהם 1018 35	רוזנוולד, יוליוס 501
רייך, ליאון 534 474 431	רוזנטל (בן-חורין, שלום), פריץ 876
רייק, תיאודור 717	רוזנפלד, ביאטה 955
רילקה, ריינר מריה 343	רוזנפלד, יעקב 17
רינס, ח.ו. 906	רוזנפלד, מנחם 911
רינס, י.ג. 906	רוזנפלד, שלום 1055
ריפר, מנפרד 359	רוזנפלד, שמואל 510
רישא 116	רוזנצווייג, פרנץ 588
רכב, שלמה - ראה : לנדקוטש, שלמה	רוזנמובסקי, ישראל 14 1117
רמבה, איזיק 1071	רוחניות יהודית 840
רמב"ם 1026	רוטנשטרייך, נתן 11 47 277 281 286
רמון, יוסף צבי 99 25 14	רוטנשטרייך, פישל 914
רנקה, ל. 569	רוטשילד, אדית 1061
רסקין, ג'ון 943	רוטשילד, אדמונד ("הגנדיב הידוע") 439
רעש (רעידת אדמה) בארץ ישראל 390 406	רויכלין, יוהאן 1118
רפפורט, יעקב 47	רולן, רומן 966
ראו, ברנרד 430	רומן, ג. 907
"שאיפותינר", כתב-עת 622 665 681 701	רומניה, יהודים 359 614
785 772 753 731	רוסי, ש. 1092
שאמער-באטשעליס, ראוא 121 125	רוסיה 378 420 432 490 537 575 602 655
ראה עוד : שיקיבץ ; שמ"ר	1029 917 903 867
שבועה בהין-צדק 903 914 932	אינטרבנציה נגד רוסיה 773 802
שבועות 29 776 790 927	יהודים 705 860 924
שביד, צבי ישראל 47	ראה עוד : יבסקציה
שבת 29 200 682 694	רופין, אלתור 385 391 412 453 490
שבת צבי 346	רוקה, פרדס 879
השוואה 92 123 191 195 197 218 234	רוחם, צבי 251
ראה עוד לפי שמות המקומות	רו, שאול 138
שוברט, קורט 932	רוניק, יעקב 737
שוחם, מתתיהו 25 877	ריאזנוב 568
שוורץ, ישראל יעקב 35 52 53 156	ריב, אליהו 1137
שוורץ, מאיר 484	ריבולוב, מנחם 441
שוורצבורד, שלום 418 419 434 519	רביזיוניזם ורביזיוניסטים 534 604 646 670
שוחט, יוסף יונה 233	884 858 857 855 854 849 800 744 736 696
	973 969 962 940 921 919 914 906 897

שילר, פרידריך 957
 שילר, שלמה 6 25 957
 שימל, משה 1020 1105
 שינהוויז, א.ל. 1093
 שינפלד, שלמה יהודה 81
 שיפר, יצחק 346
 שיקביץ, נחום מאיר (שמ"ר) 124 121 23
 שירה עברית 139 707
 ראה עוד לפי שמות המשוררים
 שירי עם 14 208 259
 שירים וחרוזים של סדן 1 293 294 315 335
 580 584 606 958 1078 1082 1086
 שירת יידיש 23 129
 שירת כושים 571
 שירת סין 525
 שירת ספרד 32
 שכטר, חנוך 48 124
 שלום, גרשם 25 47 281 706
 שלום עליכם 14 23 35 42 43 49 52 53 143
 980
 שלום, ש. 25 864 927 967 1033
 שלונסקי, אברהם 25 47 86 131 179 1027
 1084
 שלי (בוגדנובסקי), מאיר 269
 שמורק, א. 921
 שמיר, משה 25
 שמעוני, דוד 14 25 291 985 1133-1135
 שמ"ר - ראה : שיקביץ, נחום מאיר ;
 שאמער
 שמ"ר, מרים 125
 שמרוק, חנא 189 232 263 286
 שמרי, אריה 43 52
 שנאת ישראל - ראה : אנטישמיות
 שנהוד, שלמה 210
 שנהר, יצחק 25 146
 שניאור, ז. 14 25 703 737 978
 שניאורסון, פישל 444
 שפאן, שלמה 47 164 1131
 שפולה 48 172
 שפומברג-גינסברג, גוסטה 17
 שפי, משה 17
 שפיגל, ישעיה 23 42 123
 שפיומן, לייב 52 167

שוחט, יוסף יונה 233
 שוטלנד, ברנהרד 28
 שויגר, משה 17 96
 השומר הצעיר 40 303 322 627 773 953 973
 1013 1019
 ההסתה בפולין נגד השומר הצעיר 55
 שונד - ראה : ספרות קלוקלת
 שופט, אשר 210
 שופמן, גרשם 14 25 36 47 290 834
 שוקן, אלמנך 979
 שוקן, פרס 980
 שור, משה 17
 "שורות", ירחון 1092
 שורין, לודויג 77 258
 שורר, חיים 604 625 696
 שור, זלמן 25 43
 שור, רחל - ראה : כצנלסון-שור, רחל
 שחורי, ישראל 17
 שחיטה 444
 "השחר", תנועה 40 126
 שחראי, א.י. 732
 שטאנד, אדולף 256
 שטוק, חיים צבי 4
 שטוק, צבי 116
 שטוק, רוניה 13
 ראה עוד : סדן
 שטין, שכנא 754
 שטינבארג, אליעזר 42 43 188 990 1028
 1042 1044 1045
 שטינברג, אהרון 1026
 שטינברג, יעקב 14 25 14 25 829 840 922
 שטינברג, יצחק נחמן 620 750
 שטינמן, אליעזר 452 701 715 728 816 953
 שטינמן (יאיר), צבי מאיר 47 219
 שטנצל, א.נ. 1051-1053 1075
 "שטערן" - ראה : יבסקציה
 שטראוס, אריה לודויג 36
 שטריקר, רוברט 992
 שטרן (סטרן), אנטול 68 70
 שטרן, ישראל 27
 שטרקמן, משה 17 245
 שטיקין, משה 56 330 633
 שילוק 1123

תנועת-נוער ציונית-סוציאליסטית, גרמניה
 547
 פולין 225
 תנועת העבודה הארצישראלית 299 297 40
 921 910 390
 ראה עוד : ציונות סוציאליסטית
 תנועת הפועלים הבינלאומית 60
 תנ"ך - ראה : מקרא
 תפילה 843 48
 תפילין 717
 "תרבות", פולין 450
 תרגום, מלאכת 714 345 42
 תרדיון, נחמן 126
 תשעה באב 1131

שפינוזה, ברוך 823 346
 שפיר, א.ד. 263 123
 שפירא, הרב ממונקאץ' 745
 שפירא, ישעיהו 790 776
 שפירא, קלמן 1055
 שפנים, גידול 1031
 שפנר, ב. 1000
 שפס, הנס יואכים 838
 שקספיר, ו. 1123 81
 שרגל, יעקב צבי 210 53 42
 שרון, אברהם 738 701 358 275
 שריד (גולדברג), לוי אריה 225
 שרמן, א. 924
 שרת, משה 914 903 691

Balahanow, Angelica 658
 Bernstein, Josef 577
 Feiler, Arthur 602
 Glaeser, Ernst 560 649
 Hoeltz, Max 576
 Yakubowski 577
 Kisch, Egon Erwin 667
 Maylan, Charles E. 583
 Mayo, Katherine 587
 Mikusch, Dagobert 645
 Nussbaum, Anna 571
 Olden, Rudolf 577
 Ronkin, Yizchak 3
 Schlunk, Martin 573
 Sensinow, Vladimir 655
 Toller, Ernst 654
 Wittels, F. 623
 LAMPEL, PETER MARTIN 641

תארים אקדימאיים 630
 תזונה, תערוכה 532
 ת"ח, גזירות 14
 תיאטרון 1093 1084
 תיאטרון גרמני 881
 תיאטרון יידי 224 171 147
 ראה עוד : ויכרט, מיכאל
 תיאטרון עברי 499 495
 ראה עוד לפי שמות התיאטרונים
 תיאטרון פולני 1125
 תיירים בארץ 752
 תימן, יהדות 101
 תל-אביב, דיוור 917
 עירייה 763
 הל-חי 1017 604
 תל-יוסף 432
 התלמוד 1118